

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№ 4/2025

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык кеңеш:

Төрага:	Темиров К.А.
Коллегия мүчөлөрү:	Абдыразаков Э.О. Жаныбекова Ч.А. Байгулова Н.А. Жоробекова А.Т.
Жооптуу катчы:	Момункулова А.О.

Басылманын мазмунуна тиешелүү маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:

Бишкек шаары, Киев көчөсү, 189, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Юридикалык башкармалыгына:
телефон: (996 312) 66 90 15+1096 телефону менен кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:

Бишкек шаары, Киев көчөсү, 189, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын басылмалары бөлүмүнө:
телефон: (996 312) 66 90 15+1204 телефону менен кайрылсаңыздар болот

Журналды чыгаруунун максаты болуп Улуттук банктын ченемдик актыларына расмий жарыялоо аркылуу жалпыга маалымдоо саналат.

Журналдын болжолдуу мезгилдүүлүгү - мамлекеттик жана расмий тилдерде чейрек ичинде бир жолу.

Уюштуруучусу – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

Жоопкерчилиги чектелген коом «М-Мaxima» тарабынан даярдалган жана басылып чыгарылган.

Бишкек шаары, К.Тыныстанов атындагы көчө, 197/1.

2026-жылдын 24-апрелинде басууга кол коюлган.

2026-жылдын 30-апрелинде басылган.

20 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2026-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы

кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики

Редакционный совет:

Председатель:	Темиров К.А.
Члены коллегии:	Абдыразаков Э.О. Жаныбекова Ч.А. Байгулова Н.А. Жоробекова А.Т.
Ответственный секретарь:	Момункулова А.О.

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, улица Киевская, 189, Национальный банк Кыргызской Республики, Юридическое управление:
телефон: (996 312) 66 90 15+1096
<http://www.nbkr.kg>

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, улица Киевская, 189, Национальный банк Кыргызской Республики, Отдел публикаций Национального банка:
телефон: (996 312) 66 90 15+1204

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и общественности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики. Предположительная периодичность издания журнала – один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.

Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано ОсОО «Maxima». г. Бишкек, ул.Тыныстанова, 197/1

Подписано в печать 24 апреля 2026 года

Отпечатано 30 апреля 2026 года

Тираж 20 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2026 год. Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын башка басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (Улуттук банктын) өткөн жыл үчүн отчету болуп саналат. Ал өзүндө республиканын экономикалык өнүгүшү жана акча-кредит саясаты, финансылык отчеттуулук, Улуттук банк жөнүндө жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Бул ай сайын чыгарылуучу маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү, экономика секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы секторду өнүктүрүү тенденциялары жана төлөм балансы, тышкы соода, эл аралык камдар, тышкы карыз жана Кыргыз Республикасынын инвестициялык позициялары боюнча маалыматтар чагылдырылат. Чейрек сайын – февраль, июнь, август, ноябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланып турат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Бул отчет финансылык туруктуулукка таасир этүүчү тышкы жана ичкиэкономикалык факторлор боюнча Улуттук банктын жалпы баа берүүсүн, анктардын жана башка финансылык ортомчулук институттарынын абалын, ошондой эле Кыргызстандын финансы рынокторунун күндөлүк абалын жана финансы секторунун туруктуулугун талдап-иликтөөнү агылдырат. Жарым жылдык негизде кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат

Другие издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Данная публикация является отчетом Национального банка Кыргызской Республики (НБКР) за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность НБКР, общие сведения о НБКР, статистические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Это ежемесячное информационное издание содержит статистические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает тенденции развития внешнего сектора и данные по платежному балансу, внешней торговле, международным резервам, внешнему долгу и международной инвестиционной позиции Кыргызской Республики. Публикуется ежеквартально в феврале, июне, августе, ноябре на кыргызском, русском и английском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики отражает общую оценку Национального банка относительно внешне экономических и внутриэкономических факторов, влияющих на финансовую стабильность, состояния банков, других институтов финансового посредничества, а также анализ текущего состояния финансовых рынков и устойчивости финансового сектора Кыргызстана. Публикуется два раза в год, на кыргызском, русском и английском языках

МАЗМУНУ

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 23-октябрындагы № 2025-П-12/55-4-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» токтому (2025-жылдын 28-октябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган).....12
2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 27-октябрындагы № 2025-П-07/56-1-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому (2025-жылдын 28-октябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган).....34
3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 29-октябрындагы № 2025-П-14/57-2-(ПС) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2025-жылдын 4-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган).....35
4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 31-октябрындагы № 2025-П-14/59-1-(ПС) «Кыргыз Республикасынын төлөм уюмдарында/төлөм системаларынын операторлорунда ички жана тышкы алдамчылыкка (антифрод) каршы аракеттенүү системасына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2025-жылдын 10-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган).....41
5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 31-октябрындагы № 2025-П-14/59-2-(ПС) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» токтому (2025-жылдын 11-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган).....56
6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 12-ноябрындагы № 2025-П-02/60-1-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 21-декабрындагы № 2022-П-02/81-6-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик укуктук актыларынын ишкердик субъекттеринин ишине карата жөнгө салуучу таасирин талдоо методикасын бекитүү жөнүндө» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2025-жылдын 14-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган).....90

7. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 12-ноябрындагы № 2025-П-12/60-4-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2025-жылдын 13-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган).....98
8. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 24-ноябрындагы № 2025-П-07/62-2-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому (2025-жылдын 25-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 109
9. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 24-ноябрындагы № 2025-П-07/62-3-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү маселеси боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын отурумдарынын 2026-жылга каралган графиги жөнүндө» токтому (2025-жылдын 25-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 110
10. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 3-декабрындагы № 2025-П-12/64-5-(ПС) «Акча которуулар боюнча комиссиялык сый акы алууга убактылуу чектөө киргизүү жөнүндө» токтому (2025-жылдын 3-декабрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган).....113
11. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 17-декабрындагы № 2025-П-14/67-5-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 12-августундагы № 2020-П-12/45-3-(НПА) «Атайын жөнгө салуу режими жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» токтому (2025-жылдын 23-декабрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 115

СОДЕРЖАНИЕ

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 23 октября 2025 года № 2025-П-12/55-4-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 28 октября 2025 года).....132
2. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» от 27 октября 2025 года № 2025-П-07/56-1 (ДКП) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 28 октября 2025 года).....152
3. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 29 октября 2025 года № 2025-П-14/57-2-(ПС) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 4 ноября 2025 года).....153
4. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к системе противодействия внутреннему и внешнему мошенничеству (антифрод) в платежных организациях/операторах платежных систем Кыргызской Республики» от 31 октября 2025 года № 2025-П-14/59-1 (ПС) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 10 ноября 2025 года).....159
5. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 31 октября 2025 года № 2025-П-14/59-2-(ПС) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 11 ноября 2025 года).....173
6. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Методики проведения анализа регулятивного воздействия нормативных правовых актов Национального банка Кыргызской Республики на деятельность субъектов предпринимательства» от 21 декабря 2022 года № 2022-П-02/81-6-(НПА)» от 12 ноября 2025 года № 2025-П-02/60-1-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 14 ноября 2025 года)....203

7. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 12 ноября 2025 года № 2025-П-12/60-4-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 13 ноября 2025 года).....210
8. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» от 24 ноября 2025 года № 2025-П-07/62-2 (ДКП) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 25 ноября 2025 года).....220
9. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О графике заседаний Правления Национального банка Кыргызской Республики на 2026 год по вопросу о размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» от 24 ноября 2025 года № 2025-П-07/62-3-(ДКП) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 25 ноября 2025 года).....221
10. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О временном ограничении взимания комиссионного вознаграждения по денежным переводам» от 3 декабря 2025 года № 2025-П-12/64-5-(ПС) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 3 декабря 2025 года).....224
11. О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О специальном регулятивном режиме» от 12 августа 2020 года № 2020-П-12/45-3-(НПА)» от 17 декабря 2025 года №2025-П-14/67-5-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 23 декабря 2025 года)...226

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 23-октябрындагы
№ 2025-П-12/55-4-(НПА) токтому**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин:

- 1998-жылдын 14-декабрындагы № 34/9 «Коммерциялык банктын операцияларын ишеним боюнча тескөө аркылуу жөнгө салуу эрежелери жөнүндө»;

- 2003-жылдын 19-февралындагы № 4/2 «Кыргыз Республикасынын аймагында микрофинансылык уюмдарынын ишин жөнгө салуунун эрежелери жөнүндө»;

- 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/3 «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга резервге тиешелүү чегерүүлөр жөнүндөгү» жобону бекитүү жөнүндө»;

- 2009-жылдын 23-сентябрындагы № 38/8 «Банк ишинин жана каржылоонун ислам принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган

операциялар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2009-жылдын 30-сентябрындагы № 39/4 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык түзүлүүчү типтүү келишимдерге талаптар жөнүндө» жобо тууралуу»;

- 2009-жылдын 23-декабрындагы № 50/7 «Кредиттик союздардагы кредиттик тобокелдикти башкаруу боюнча минималдык талаптар жөнүндө жобону бекитүү тууралуу»;

- 2009-жылдын 28-декабрындагы № 51/6 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө»;

- 2010-жылдын 30-июнундагы № 52/4 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө»;

- 2011-жылдын 14-сентябрындагы № 52/4 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө»;

- 2011-жылдын 26-октябрындагы № 60/8 «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2012-жылдын 4-июлундагы № 28/7 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан жана иши ал тарабынан көзөмөлдөнгөн коммерциялык банктардын жана башка финансы-кредит уюмдарынын күрөөгө коюлган мүлк менен иштөө тартибин» бекитүү жөнүндө»;

- 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/13 «Операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырууда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/14 «Аманаттарды (депозиттерди) тартпаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2013-жылдын 23-октябрындагы № 39/9 «Микрофинансылык уюмдардын жана кредиттик союздардын ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык түзүлгөн типтүү келишимдерине карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2013-жылдын 23-декабрындагы № 52/7 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган кредиттик союздарда кредиттик тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар» жөнүндө жобону бекитүү тууралуу»;

- 2014-жылдын 30-майындагы № 24/11 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча операцияларды жүзөгө ашырган микрофинансылык уюмдардын ишин жөнгө салуу эрежелерин» бекитүү тууралуу»;

- 2016-жылдын 16-мартындагы № 12/4 «Адистештирилген финансы мекемелеринин ишин жөнгө салуу эрежелерин бекитүү жөнүндө»;

- 2022-жылдын 14-декабрындагы № 2022-П-12/78-7-(НПА) «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2024-жылдын 20-мартындагы № 2024-П-12/12-2-(НФКУ) «Кредиттик союздардын финансылык компаниясы» ААКтын ишин жөнгө салуу эрежелерин бекитүү жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына «Кредиттик союздардын финансылык компаниясы» ААКтын ишин жөнгө салуу маселелери боюнча өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө».

2. Юридика башкармалыгы:

- тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып 7 (жети) жумуш күнү өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгы ушул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде аны менен

«Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, коммерциялык банктарды, «Микрофинансы уюмдарынын ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кредиттик союздардын жана кооперативдердин улуттук ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ачык акционердик коомун, микрофинансылык уюмдарды жана кредиттик союздарды тааныштырсын.

5. Башкарманын катчылыгы бөлүмү тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтом менен Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

М. Тургунбаев

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 23-октябрындагы
№ 2025-П-12/55-4-(НПА)
токтомуна карата тиркеме**

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
айрым ченемдик укуктук актыларына
өзгөртүүлөр**

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 1998-жылдын 14-декабрындагы № 34/9 «Коммерциялык банктын операцияларын ишеним боюнча тескөө аркылуу жөнгө салуу эрежелери жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Коммерциялык банктын операцияларын ишеним боюнча тескөө аркылуу жөнгө салуу эрежелеринин:

1) 3.1-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«3.1. Ишеним боюнча тескөө объекттери катары ишканалар жана башка мүлктүк комплекстер, кыймылсыз мүлккө кирген өзүнчө объекттер, баалуу кагаздар, документсиз баалуу кагаздар менен таризделген укуктар, өзгөчө укуктар, ошондой эле транспорт каражаттары жана колдонуудагы камсыздандыруу полиси болсо гана турак жай кыймылсыз мүлкү болушу мүмкүн.»;

2) 4.5-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«4.5. Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарына же күрөө жөнүндө келишимге ылайык күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, тескөөчү тарабынан ишеним боюнча тескөөгө кабыл алынган кыймылсыз мүлк күрөө коюучу тарабынан камсыздандырылууга тийиш.»;

3) 5.12-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Ишеним боюнча тескөөчү, колдонуудагы мыйзамдарда жана/

же ишенимдүү башкаруу келишиминде каралган учурларда, ишеним боюнча тескөөгө өткөрүлүп берилген объекттерге карата камсыздандыруу полистеринин көчүрмөлөрүн алууну жана талапка ылайык сактоону камсыз кылууга милдеттүү.».

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2003-жылдын 19-февралындагы № 4/2 «Кыргыз Республикасынын аймагында микрофинансылык уюмдарынын ишин жөнгө салуунун эрежелери жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын аймагында микрофинансылык уюмдарынын ишин жөнгө салуунун эрежелери:

1) төмөнкү мазмундагы 2.4.-5-пунктча менен толукталсын:

«2.4.-5. МФК, эл аралык облигацияларды кошпогондо, Улуттук банк тарабынан белгиленген чекте жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык акцияларды жана карыздык баалуу кагаздарды (облигацияларды жана векселдерди) чыгарууга укуктуу.

Кредиттерди жана зайымдарды төлөө үчүн, ошондой эле облигацияларды чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алынганга чейинки акыркы жыл ичинде кредиттер жана зайымдар боюнча мөөнөтү өтүп кеткен карыз болгон учурда облигацияларды чыгарууга жол берилбейт.

МФКнын акциялары жана башка баалуу кагаздары үчүн векселдер, ошондой эле санкциялык тизмелерде турган жеке адам жана юридикалык жактарга, террористтик же экстремисттик иш-аракеттерге жана массалык кыргын салуучу куралдарды жайылтууга катышкандыгы жөнүндө маалыматтар бар жеке адам жана юридикалык жактардын, топтордун жана уюмдардын акча каражаттары, баалуу кагаздары, башка буюмдары же мүлктүк укуктары же акчалай баасы бар башка укуктары менен төлөөгө тыюу салынат (Кыргыз Республикасынын Жыйынды санкциялык тизмеги жана Бириккен Улуттар Уюмунун Коопсуздук Кеңешинин Жыйынды санкциялык тизмеги).»;

2) төмөнкү мазмундагы 5.13-пунктча менен толукталсын:

«5.13. МФК, эл аралык облигацияларды кошпогондо, Улуттук банк тарабынан белгиленген чекте жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык акцияларды жана карыздык баалуу

кагаздарды (облигациялар жана векселдер) чыгарууга укуктуу.

Кредиттерди жана зайымдарды төлөө үчүн, ошондой эле облигацияларды чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алынганга чейинки акыркы жыл ичинде кредиттер жана зайымдар боюнча мөөнөтү өтүп кеткен карыз болгон учурда облигацияларды чыгарууга жол берилбейт.

МФКнын акциялары жана башка баалуу кагаздары үчүн векселдер, ошондой эле санкциялык тизмелерде турган жеке адам жана юридикалык жактарга, террористтик же экстремисттик иш-аракеттерге жана массалык кыргын салуучу куралдарды жайылтууга катышкандыгы жөнүндө маалыматтар бар жеке адам жана юридикалык жактардын, топтордун жана уюмдардын акча каражаттары, баалуу кагаздары, башка буюмдары же мүлктүк укуктары же акчалай баасы бар башка укуктары менен төлөөгө тыюу салынат (Кыргыз Республикасынын Жыйынды санкциялык тизмеги жана Бириккен Улуттар Уюмунун Коопсуздук Кеңешинин Жыйынды санкциялык тизмеги).».

3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/3 «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга резервге тиешелүү чегерүүлөр жөнүндөгү» жобону бекитүү жөнүндө токтомуна төмөнкү өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга резервге тиешелүү чегерүүлөр жөнүндөгү» жобонун:

1) 4.1-пунктунун 4.1.1-пунктчасынын:

- экинчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«- Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин мамлекеттик баалуу кагаздары (мындан ары – МБК) жана Улуттук банктын ноталары (мындан ары - ноталар) (эгерде МБКлардын жана ноталардын ордун жабуу мөөнөтү активдин ордун жабуу мөөнөтүнө чейин келип жетсе, банк күрөөлүк камсыздоо катары МБКлардын жана ноталардын ордун жабуудан алынган акча каражаттарды же болбосо ушул сыяктуу МБКларды жана ноталарды кошумча камсыздоо катары кабыл алууга тийиш);»;

- сегизинчи абзацындагы «мамлекеттик баалуу кагаздар» деген сөздөрү «МБКлар, ноталар» деген сөздөр менен алмаштырылсын;

- онунчу абзацындагы «мамлекеттик баалуу кагаздарды» деген сөздөрү «МБКларды, ноталарды» деген сөздөр менен алмаштырылсын;

- он биринчи абзацындагы «МБКлар» деген сөздөрдөн кийин «, ноталардын» деген сөз менен толукталсын.

4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 23-сентябрындагы № 38/8 «Банк ишинин жана каржылоонун ислам принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Банк ишинин жана каржылоонун ислам принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобо:

- төмөнкү мазмундагы 1.9. жана 1.10-пункттар менен толукталсын:

«1.9. Ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча келишимдин предмети болуп саналган кыймылдуу жана кыймылсыз мүлкКыргызРеспубликасынын милдеттүү камсыздандыруучөйрөсүндө мыйзамдарында каралган учурларда камсыздандырылууга тийиш.

1.10. Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарына же күрөө жөнүндө келишимге ылайык, күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, күрөө коюучу ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча күрөө келишиминин предмети болуп саналган кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктү камсыздандырууга тийиш.».

5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 30-сентябрындагы № 39/4 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык түзүлүүчү типтүү келишимдерге талаптар жөнүндө» жобо тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык түзүлүүчү типтүү келишимдерге талаптар жөнүндө» жобонун:

1) 1.7-пунктунун биринчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«1.7. Кардар Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык, кредиттик тобокелдикти камтыган активди каалаган убакта комиссиялык төлөмдөрдү, айыптык төлөмдөрдү жана башка төлөмдөрдү төлөөсүз мөөнөтүнөн мурда толугу менен же бөлүп төлөөгө укуктуу.»;

2) 2.1-пунктунун:

- 2.1.2-пунктчасы төмөнкү мазмундагы экинчи сүйлөм менен толукталсын:

«Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында каралган учурларда, мурабаха келишиминин предмети камсыздандырылууга тийиш.»;

- 2.1.11- пунктчасы төмөнкүдөй мазмундагы экинчи сүйлөм менен толукталсын:

«Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарына же күрөө жөнүндө келишимге ылайык күрөө коюучуга күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети жүктөлсө, күрөөлүк мүлк камсыздандырылууга тийиш.»;

3) 2.2-пунктунун 2.2.2-пунктчасындагы «20» деген сан «10» деген санга алмаштырылсын;

4) 2.3-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

« 2.3. Келишимди камсыздоо.

2.3.1. Кардар мурабаха келишими боюнча милдеттенмелерди талапка ылайык аткаруусун камсыз кылуу максатында банк кардар менен акча каражаттарын же камсыздоонун башка түрлөрүн күрөөгө коюу жөнүндө келишим түзүүгө тийиш. Эгерде келишимде башкасы каралбаса, банк күрөө катары сунушталган акча каражаттарын инвестициялай албайт.

2.3.2. Күрөө катары берилген акчалай сумма кардардын билдирмеси боюнча мурабаха келишимине ылайык товар үчүн төлөө катары чегерилиши мүмкүн.

2.3.3. Кардар мурабаха келишими боюнча өз милдеттенмелерин аткаргандан кийин банк күрөөнү кайтарып берүүгө милдеттүү.

2.3.4. Банк товарларды ташууда же сактоодо алардын бузулушуна, жок кылынышына жана жоголушуна байланыштуу бардык тобокелдиктер үчүн өзү жоопкерчилик тартат жана алардын ордун

күрөөнүн эсебинен жабууга жол берилбейт.

2.3.5. Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарына же күрөө жөнүндө келишимге ылайык, күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, күрөөлүк мүлк камсыздандырылууга тийиш.

Мурабаха келишиминин типтүү үлгүсү ушул жобого карата 2-тиркемеде келтирилген.»;

5) 3.2-пунктунун 3.2.4-пунктчасы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«3.2.4. Иджара мунтахийя биттамлик келишиминин предмети Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында каралган учурларда камсыздандырылууга тийиш.»;

6) Жобого карата 1-тиркеменин:

- 6.1-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи сүйлөм менен толукталсын:

«Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарына же күрөө жөнүндө келишимге ылайык, күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, күрөөлүк мүлк камсыздандырылууга тийиш.»;

- 7.2-пунктундагы «20» деген сан «10» деген санга алмаштырылсын;

- 9.3-пунктундагы «20» деген сан «10» деген санга алмаштырылсын;

7) Жобого карата 2-тиркеменин:

- 8-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи сүйлөм менен толукталсын:

«Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарына же күрөө жөнүндө келишимге ылайык, күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, күрөөлүк мүлк камсыздандырылууга тийиш.»;

- 11-пунктундагы «20» деген сан «10» деген санга алмаштырылсын;

8) Жобого карата 3-тиркемедеги:

- «Иджара келишиминин предметин берүүчү/сатуучу жөнүндө маалымат» деген сап төмөнкү мазмундагы сап менен толукталсын:

«Жолдошунун/жубайынын макулдугу»;

- 1.5-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«1.5. Келишим предмети ушул келишимди колдонуу мөөнөтү аяктаганга чейин Ижарага берүүчүнүн жеке менчигинде турат, ал эми

Ижарачы мүлктү пайдалануучу болуп эсептелет. Ижара мунтахийя биттамлик келишиминин предмети Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында каралган учурларда камсыздандырылууга тийиш.»;

- 3.1., 3.2-пункттары төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«3.1. Кардардын ушул келишим боюнча милдеттенмелерин талапка ылайык аткаруу ушул келишимдин тараптары ортосунда _____-жылдын «___»_____ түзүлгөн № _____ күрөө жөнүндө келишим менен камсыз кылынат. Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө жөнүндө келишимде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, күрөөлүк мүлк камсыздандырылууга тийиш.

3.2. Карызды, башка жыйымдарды толугу менен жана өз убагында төлөө, ошондой эле Ижарачынын ушул келишим боюнча башка милдеттенмелеринин талаптагыдай аткарылышы күрөө менен камсыздалат. Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө жөнүндө келишимде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, күрөөлүк мүлк камсыздандырылууга тийиш.».

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 23-декабрындагы № 50/7 «Кредиттик союздардагы кредиттик тобокелдикти башкаруу боюнча минималдык талаптар жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кредиттик союздардагы кредиттик тобокелдикти башкаруу боюнча минималдык талаптар жөнүндө» жобонун:

- Жобого карата 1-тиркеменин II главасы төмөнкү мазмундагы 8-пункт менен толукталсын:

«8. Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө жөнүндө келишимде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, камсыздандыруу полиси.».

7. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 28-декабрындагы № 51/6 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө»

токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камдарга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жобонун:

1) 21-пунктунун:

- экинчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«- Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин мамлекеттик баалуу кагаздары (мындан ары – МБК) жана Улуттук банктын ноталары (мындан ары - ноталар) (эгерде МБКлардын жана ноталардын ордун жабуу мөөнөтү активдин ордун жабуу мөөнөтүнө чейин келип жетсе, банк күрөөлүк камсыздоо катары МБКлардын жана ноталардын ордун жабуудан алынган акча каражаттарын же болбосо ушул сыяктуу МБКларды жана ноталарды кошумча камсыздоо катары кабыл алууга тийиш);»;

- сегизинчи абзацындагы «мамлекеттик баалуу кагаздар» деген сөздөрү «МБКларды, ноталарды» деген сөздөр менен алмаштырылсын;

- тогузунчу абзацындагы «мамлекеттик баалуу кагаздарды» деген сөздөрү «МБКларын, ноталарын» деген сөздөр менен алмаштырылсын;

- онунчу абзацындагы «МБКнын» деген сөздөрдөн кийин, ноталардын» деген сөз менен толукталсын.

8. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 30-июнундагы № 52/4 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан коммерциялык банктарда жана башка финансы-кредит уюмдарында кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

1) 25-пунктунун онунчу абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«- эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө келишимде күрөөлүк мүлктү

камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, күрөөгө коюлуучу мүлктүн тизмесинин, менчик укугун тастыктоочу документтердин (эгерде күрөө кыймылдуу/кыймылсыз мүлк болсо) жана пайдалануу укугун тастыктаган документтердин, ошондой эле банктын ички документтерине ылайык башка документтердин, камсыздандыруу полисинин болушу;»;

2) Жобого карата 1-тиркеменин:

- төмөнкү мазмундагы 24-1-пункт менен толукталсын:

«24-1. Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө келишимде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, камсыздандыруу полиси.»;

- мамлекеттик тилдеги текстте «25(1).» деген пунктунун номери «25-1.» дегенге алмаштырылсын.

9. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 14-сентябрындагы № 52/4 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Банктардын баалуу кагаздар менен иш алып баруусу жөнүндө» жобонун:

1) 2-пунктунун:

- экинчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«- **мамлекеттик баалуу кагаздар** – бул, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин атынан Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан чыгарылуучу карыздык милдеттенмелер;»;

- төмөнкү мазмундагы үчүнчү абзац менен толукталсын:

«- **Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ноталары** – бул, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары - Улуттук банк) тарабынан чыгарылуучу баалуу кагаздар (мындан ары – ноталар);»;

2) 15-пункттун үчүнчү абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Мамлекеттик баалуу кагаздарды жана ноталарды сатып алуусу учурунда, банктар ушул Жобонун, Улуттук банктын жана баалуу кагаздар рыногун жөнгө салуу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын тиешелүү ченемдик укуктук актыларына каршы келбеген

бөлүгүн так сактоого тийиш.»;

3) 30-1-пунктунун 1-пунктчасы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«1) мамлекеттик баалуу кагаздарды жана ноталарды сатып алуу жана сатуу. Мында, мамлекеттик баалуу кагаздардын жана ноталардын чогуу алгандагы көлөмү банктын активдеринин 30% ашпоого тийиш, ислам терезесине ээ банкта ислам терезесинин мамлекеттик баалуу кагаздарынын жана ноталарынын чогуу алгандагы көлөмү ислам терезесинин активдеринин 30% ашпоого тийиш;»;

4) 30-2-пункттагы «мамлекеттик баалуу кагаздарды» деген сөздөрдөн кийин «жана ноталарды» деген сөздөр менен толукталсын;

5) 35-пункттун «а» пунктчасындагы «мамлекеттик баалуу кагаздарды» деген сөздөрдөн кийин «жана ноталарды» деген сөздөр менен толукталсын.

10. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы № 60/8 «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобонун:

- төмөнкү мазмундагы 10-1 жана 10-2-пункттар менен толукталсын:

«10-1. Ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча келишимдин предмети болуп саналган кыймылдуу жана кыймылсыз мүлк Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында каралган учурларда камсыздандырылууга тийиш.

10-2. Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө келишиминде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коючуга жүктөлсө, ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча күрөө келишиминин предмети болуп саналган кыймылдуу жана кыймылсыз мүлк камсыздандырылууга тийиш.».

11. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын

2012-жылдын 4-июлундагы № 28/7 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан жана иши ал тарабынан көзөмөлдөнгөн коммерциялык банктардын жана башка финансы-кредит уюмдарынын күрөөгө коюлган мүлк менен иштөө тартибин» бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан жана иши ал тарабынан көзөмөлдөнгөн коммерциялык банктардын жана башка финансы-кредит уюмдарынын күрөөгө коюлган мүлк менен иштөө тартибинин:

- 24-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«24. Эгерде, күрөө предмети күрөө коюучунун ээлигинде калса, банк/ФКУ күрөөлүк мүлктү камсыздандырууну андан талап кылууга укуктуу. Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө жөнүндө келишимде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, анда күрөө предмети күрөө коюучу тарабынан талаптын өлчөмүнөн төмөн эмес суммага камсыздандырылууга тийиш. Күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу мөөнөтү, банк/ФКУ тарабынан күрөө предметинен өндүрүүнү жүргүзүү жана аны сатып өткөрүү үчүн талап кылынган мезгил аралыгын жана камсыздандыруу компанияларынын мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен аныкталышы зарыл.»

12. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/13 «Операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырууда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырууда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

1) 29-пунктунун тогузунчу абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

« - күрөөлүк мүлктүн тизмеси (эгерде бар болсо), мында рыноктук наркы, баалоо күнү, баалоо ким жүргүзгөндүгү, каттоодон өткөндүгүн тастыктаган далилдерди, күрөө жайгашкан жерди, менчик укугун

тастыктаган документтерди (эгерде күрөө катары кыймылдуу/кыймылсыз мүлк сунушталса, Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө келишиминде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, камсыздандыруу полиси милдеттүү түрдө болууга тийиш) жана пайдалануу укугун жана банктын ички документтерине ылайык башка документтерди көрсөтүү менен;»;

2) Жобого карата 1-тиркеме төмөнкү мазмундагы 27-1-пункту менен толукталсын:

«27-1. Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө келишиминде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, камсыздандыруу полиси.».

13. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/14 «Аманаттарды (депозиттерди) тартпаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Аманаттарды (депозиттерди) тартпаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

1) 22-пунктунун экинчи пунктчасынын экинчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«- кредит берүү шарттары жөнүндө, анын ичинде кредиттик продуктунун толук наркы тууралуу маалымат мамлекеттик тилде жана кардар менен макулдашуу боюнча расмий тилде берилет, ошондой эле зарыл болгон учурда маалымат башка тилге которулушу мүмкүн;»;

2) 27-пунктунун экинчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«- кардарлар (потенциалдуу карыз алуучулар) үчүн кызмат көрсөтүүнүн толук наркы жөнүндө маалыматты кошо алганда, кредиттерди берүү шарттары тууралуу кеңири маалымат мамлекеттик тилде жана кардар менен макулдашуу боюнча расмий тилде, ошондой эле зарыл болгон учурда маалымат башка тилге которуп берилишин камсыз кылсын;»;

3) 29-пунктунун биринчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«МФУ менен кардар ортосунда, анын ичинде электрондук формада түзүлүүчү, келишим түзгөн тарапка таандык экендигин тастыктоого мүмкүндүк берген электрондук кол тамга коюу аркылуу кол коюлган кредиттик келишим, ага карата бардык тиркемелер жана башка келишимдер/макулдашуулар мамлекеттик тилде түзүлөт жана расмий тилге, зарыл болгон учурда башка тилге которулушу мүмкүн. Кредиттик келишимдин ар бир барагына, анын ичинде бардык тиркемелерине же болбосо бирдиктүү электрондук документ формасына кардар тарабынан кол коюлууга тийиш.»;

1) Жобого карата 1-тиркеменин:

- 6-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«6. Мамлекеттик тилде жана расмий/башка тилде (эгерде болсо) түзүлгөн кредиттик келишим, ага карата тиркемелер, ошондой эле реструктуризациялоодо же мөөнөтүн узартууда, талап кылуу укугун өткөрүп берүүдө кардар менен кошумча түзүлгөн макулдашуулар.»;

- 14-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«14. Күрөө жөнүндө келишим/Кепилдик берүү келишими мамлекеттик тилде жана расмий/башка тилде (эгерде болсо).»;

- төмөнкү мазмундагы 20-1-пункт менен толукталсын:

«20-1. Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө келишиминде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, камсыздандыруу полиси.».

14. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 23-октябрындагы № 39/9 «Микрофинансылык уюмдардын жана кредиттик союздардын ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык түзүлгөн типтүү келишимдерине карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Микрофинансылык уюмдардын жана кредиттик союздардын ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык түзүлгөн типтүү келишимдерине карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

1) 21-пункт төмөнкү мазмундагы экинчи сүйлөм менен

толукталсын:

«Мурабаха келишиминин предмети Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында каралган учурларда камсыздандырылууга тийиш.»;

2) 31-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи сүйлөм менен толукталсын:

«Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө жөнүндө келишимде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, күрөөлүк мүлк камсыздандырылууга тийиш.»;

3) 33-пунктундагы «20» деген сан «10» деген санга алмаштырылсын;

4) төмөнкү мазмундагы 45-1-пункт менен толукталсын:

«45-1. Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө жөнүндө келишимде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, күрөөлүк мүлк камсыздандырылууга тийиш.»;

5) Жобого карата 1-тиркеменин:

- 6.1-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи сүйлөм менен толукталсын:

«Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө жөнүндө келишимде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, Мудариб күрөөгө коюлган мүлктү камсыздандырууга милдеттенет.»;

- 7.2-пунктундагы «20» деген сан «10» деген санга алмаштырылсын;

6) Жобого карата 2-тиркеменин:

- 8-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи сүйлөм менен толукталсын:

«Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарына же күрөө жөнүндө келишимге ылайык, күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, күрөөлүк мүлк камсыздандырылууга тийиш.»;

- 11-пунктундагы «20» деген сан «10» деген санга алмаштырылсын;

7) Жобого карата 3-тиркеменин 1.6-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи сүйлөм менен толукталсын:

«Эгерде Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу

чөйрөсүндө мыйзамдарына же күрөө жөнүндө келишимге ылайык, күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө күрөөлүк мүлк камсыздандырылууга тийиш.».

15. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 23-декабрындагы № 52/7 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган кредиттик союздарда кредиттик тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар» жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган кредиттик союздарда кредиттик тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

- Жобого карата 1-тиркемеси төмөнкү мазмундагы 21-1-пункт менен толукталсын:

«21-1. Кыргыз Республикасынын милдеттүү камсыздандыруу чөйрөсүндө мыйзамдарында же күрөө келишиминде күрөөлүк мүлктү камсыздандыруу милдети күрөө коюучуга жүктөлсө, камсыздандыруу полиси.».

16. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 30-майындагы № 24/11 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча операцияларды жүзөгө ашырган микрофинансылык уюмдардын ишин жөнгө салуу эрежелерин» бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча операцияларды жүзөгө ашырган микрофинансылык уюмдардын ишин жөнгө салуу эрежелеринин:

1) төмөнкү мазмундагы 14-1-пункт менен толукталсын:

«14-1. МФК, эл аралык облигацияларды кошпогондо, Улуттук банк тарабынан белгиленген чекте жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык акцияларды жана карыздык баалуу кагаздарды (облигациялар жана векселдер) чыгарууга укуктуу.

Каржылоо жана зайымдарды төлөө, ошондой эле облигацияларды чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алынганга чейинки акыркы бир жыл ичинде каржылоо жана зайымдар боюнча мөөнөтү өтүп кеткен карызы болгон учурда, облигацияларды чыгарууга жол берилбейт.

МФКнын акциялары жана башка баалуу кагаздары үчүн векселдер, ошондой эле санкциялык тизмелерде турган жеке адам жана юридикалык жактарга, террористтик же экстремисттик иш-аракеттерге жана массалык кыргын салуучу куралдарды жайылтууга катышкандыгы жөнүндө маалыматтар бар жеке адам жана юридикалык жактардын, топтордун жана уюмдардын акча каражаттары, баалуу кагаздары, башка буюмдары же мүлктүк укуктары же акчалай баасы бар башка укуктары менен төлөөгө тыюу салынат (Кыргыз Республикасынын Жыйынды санкциялык тизмеги жана Бириккен Улуттар Уюмунун Коопсуздук Кеңешинин Жыйынды санкциялык тизмеги).»;

2) төмөнкү мазмундагы 23-1-пункт менен толукталсын:

«23-1. МФК, эл аралык облигацияларды кошпогондо, Улуттук банк тарабынан белгиленген чекте жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык акцияларды жана карыздык баалуу кагаздарды (облигациялар жана векселдер) чыгарууга укуктуу.

Каржылоо жана зайымдарды төлөө, ошондой эле облигацияларды чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алынганга чейинки акыркы бир жыл ичинде каржылоо жана зайымдар боюнча мөөнөтү өтүп кеткен карызы болгон учурда, облигацияларды чыгарууга жол берилбейт.

МФКнын акциялары жана башка баалуу кагаздары үчүн векселдер, ошондой эле санкциялык тизмелерде турган жеке адам жана юридикалык жактарга, террористтик же экстремисттик иш-аракеттерге жана массалык кыргын салуучу куралдарды жайылтууга катышкандыгы жөнүндө маалыматтар бар жеке адам жана юридикалык жактардын, топтордун жана уюмдардын акча каражаттары, баалуу кагаздары, башка буюмдары же мүлктүк укуктары же акчалай баасы бар башка укуктары менен төлөөгө тыюу салынат (Кыргыз Республикасынын Жыйынды санкциялык тизмеги жана Бириккен Улуттар Уюмунун Коопсуздук Кеңешинин Жыйынды санкциялык тизмеги).».

17. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 16-мартындагы № 12/4 «Адистештирилген финансы мекемелеринин ишин жөнгө салуу эрежелерин бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Адистештирилген

финансы-кредит мекемелеринин ишин жөнгө салуу эрежелеринин:

- Эрежелердин 2-тиркемесинин «Кол тамга жана күбөлөндүрүү» бөлүмүнүн Эскертүүлөрдүн 1-пунктунун «а» пунктчасындагы «же ревизорлор» деген сөздөр алынып салынсын.

18. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 14-декабрындагы № 2022-П-12/78-7-(НПА) «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобонун:

1) Жобого карата 1-тиркеменин биринчи таблицасындагы «Бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү» деген сап төмөнкү редакцияда баяндалсын:

Бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү	K1.1	СЗ ЧСК		20% жогору эмес	
	K1.2	СЗ СК		20% жогору эмес	
	K1.3	СЗ ЧСК		30% жогору эмес	
	K1.4	СЗ СК		20% жогору эмес	

2) Жобого карата 2-тиркеменин:

- «Банк менен байланыштуу болгон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (K1.2)» саптагы «15% жогору эмес» деген сөздөр жана сан «20% жогору эмес» деген сөздөргө жана санга алмаштырылсын;

- «Банк менен байланыштуу болгон банкка банктар аралык жайгаштыруулар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (K1.4)» саптагы «15% жогору эмес» деген сөздөр жана сан «20% жогору эмес» деген сөздөргө жана санга алмаштырылсын.

19. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2024-жылдын 20-мартындагы № 2024-П-12/12-2-(НФКУ) «Кредиттик союздардын финансылык компаниясы» ААКтын ишин жөнгө салуу эрежелерин бекитүү жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына «Кредиттик союздардын финансылык компаниясы» ААКтын ишин жөнгө салуу маселелери боюнча өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кредиттик союздардын финансылык компаниясы» ААКтын ишин жөнгө салуу эрежелеринин:

- 17-пунктунун жетинчи абзацынын биринчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«- Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан чыгарылган мамлекеттик баалуу кагаздар жана Улуттук банктын ноталары кирет.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 27-октябрындагы
№ 2025-П-07/56-1-(ДКП) токтому

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 13, 63 жана 64-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чени жылдык 10,00 пайыз өлчөмүндө белгиленсин.
2. Токтом 2025-жылдын 28-октябрынан тартып күчүнө кирет.
3. Акча-кредит саясаты башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматты Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына токтом кабыл алынган күндөн тартып 1 (бир) жумуш күнү ичинде жайгаштырсин.
4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Акча-кредит саясаты башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

М. Тургунбаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 29-октябрындагы
№ 2025-П-14/57-2-(ПС) токтому**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Соода-тейлөө ишканаларында, мамлекеттик жана муниципалдык мекемелерде QR-код аркылуу төлөөнү өнүктүрүү жана масштабын кеңейтүү максатында Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 11-декабрындагы № 2019-П-14/62-5-(ПС) «Эки өлчөмдүү штрихкод белгилерин (QR-код) колдонуу менен төлөмдөрдү жана которууларды өткөрүү эрежелерин бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр киргизилсин (кошо тиркелет).

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 24-майындагы № 2023-П-14/34-3-(ПС) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 11-декабрындагы № 2019-П-14/62-5-(ПС) «Эки өлчөмдүү штрихкод белгилерин (QR-код) колдонуу менен төлөмдөрдү жана которууларды өткөрүү эрежелерин бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтомунун 3-пунктунун 2-пунктчасы күчүн жоготкон катары таанылсын. 3. Токтом расмий жарыяланган күндөн

тартып 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Юридика башкармалыгы:

- тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

5. Башкарманын катчылыгы бөлүмү 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Санариптик финансылык технологиялар башкармалыгын, Төлөм системаларына көзөмөл башкармалыгын, Юридика башкармалыгын, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Санариптик финансылык технологиялар башкармалыгы токтом расмий жарыялангандан кийин 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактардын бирикмесин, Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарын, «KG төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактардын бирикмесин, төлөм уюмдарын жана төлөм системаларынын операторлорун тааныштырсын.

7. Токтомдун аткарылышын контролдоо Санариптик финансылык технологиялар башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

М. Тургунбаев

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 29-октябрындагы
№ 2025-П-14/57-2-(ПС)
токтомуна карата тиркеме**

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 11-декабрындагы № 2019-П-14/62-5-(ПС)
«Эки өлчөмдүү штрихкод белгилерин (QR-код) колдонуу менен
төлөмдөрдү жана которууларды өткөрүү эрежелерин бекитүү
тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр**

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 11-декабрындагы № 2019-П-14/62-5-(ПС) «Эки өлчөмдүү штрихкод белгилерин (QR-код) колдонуу менен төлөмдөрдү жана которууларды өткөрүү эрежелерин бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Эки өлчөмдүү штрихкод белгилерин (QR-код) колдонуу менен төлөмдөрдү жана которууларды өткөрүү эрежелери:

- төмөнкү мазмундагы 39-2-пункт менен толукталсын:

«39-2. Төлөм системаларынын катышуучулары ай сайын, отчеттук айдан кийинки айдын 5инен (бешинен) кечиктирбестен, Улуттук банкка товарлар/кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөмдү QR-кодду колдонуу менен кабыл алган субъекттер боюнча, жана региондор боюнча орнотулган QR-коддордун саны жөнүндө отчетторду ушул Эрежелердин 5 жана 6-тиркемелерине ылайык электрондук түрдө берүүгө тийиш.»;

- Эрежелер төмөнкү мазмундагы 5 жана 6-тиркемелер менен толукталсын:

**«Эки өлчөмдүү штрих-код
белгилерин
(QR-код) колдонуу менен
төлөмдөрдү
жана которууларды өткөрүү
эрежелерине карата 5-тиркеме**

Товарлар/кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөмдөрдү QR-кодду колдонуу менен кабыл алган
субъекттер жөнүндө
ОТЧЁТ

№	QR-код аркылуу төлөм жүргүзүү мүмкүнчүлүгүнө ээ субъекттин фирмалык аты (кыргыз тилинде, төлөө шакталары, уюмдар ж.б.)	Соода түмүнүн/төлөө объектинин аты (кыргыз тилинде, төлөө шакталары, уюмдар ж.б.)	Субъекттин жайгашкан жери						QR-коддун түрү	QR-коддун орнотулган күнү
			Субъекттин түрү	Областы	Району	Айыл аймагы	Шаар, шаар тибиндеги кыштак, айыл	Кеңесү		
1	QR-код орнотулган субъекттин фирмалык аты (кыргыз тилинде, төлөө шакталары, уюмдар ж.б.)	Фирмалык аты (кыргыз тилинде, төлөө шакталары, уюмдар ж.б.)	4	5	6	7	8	9	10	11
			Субъекттин түрү	Областы	Району	Айыл аймагы	Шаар, шаар тибиндеги кыштак, айыл	Кеңесү	QR-коддун түрү	QR-коддун орнотулган күнү
			Субъекттин түрү	Областы	Району	Айыл аймагы	Шаар, шаар тибиндеги кыштак, айыл	Кеңесү	QR-коддун түрү	QR-коддун орнотулган күнү
1										
2										

Жыйынтыгында:

Аткаруучу _____

Маалыматтарды даярдоого жооптуу кызматкердин аты-жөнүн, кызмат ордун, бөлүмүн/башкармалыгын, кол тамгасын көрсөтүү

Башкармалыктын начальниги _____

_____ Маалыматтарды даярдоого жооптуу башкармалыктын начальнигинин аты-жөнүн, кол тамгасын көрсөтүү

Эки өлчөмдүү штрих-код
белгилерин
(QR-код) колдонуу менен
төлөмдөрдү
жана которууларды өткөрүү
эрежелерине карата 6-тиркеме

Төлөм системаларынын катышуучусунун аталышы _____

_____ айы үчүн 20__ жыл.

Региондор боюнча орнотулган QR-коддордун саны жөнүндө

ОТЧЕТ

Областын аталышы	Орнотулган QR-коддордун саны	Алардын ичинен мамлекеттик жана муниципалдык мекемелерде	Алардын ичинен соода-тейлөө ишканаларында
Бишкек			
Чүй областы			
Ысык-Көл областы			
Талас областы			
Нарын областы			
Жалал-Абад областы			

Ош областы			
Баткен областы			

Аткаруу

чу _____

Маалыматтарды даярдоого жооптуу кызматкердин аты
жөнүн, кызмат ордун, бөлүмүн/башкармалыгын, кол тамгасын
көрсөтүү

Башкармалыктын начальниги _____

_____ Маалыматтарды даярдоого жооптуу башкармалыктын
начальнигинин аты-жөнүн, кол тамгасын көрсөтүү

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 31-октябрындагы
№ 2025-П-14/59-1-(ПС) токтому

«Кыргыз Республикасынын төлөм уюмдарында/төлөм системаларынын операторлорунда ички жана тышкы алдамчылыкка (антифрод) каршы аракеттенүү системасына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине жана «Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 26-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Кыргыз Республикасынын төлөм уюмдарында/төлөм системаларынын операторлорунда ички жана тышкы алдамчылыкка (антифрод) каршы аракеттенүү системасына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобо бекитилсин (кошо тиркелет).

2. Юридика башкармалыгы:

- тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде бул токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик

реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом, «Кыргыз Республикасынын төлөм уюмдарында/төлөм системаларынын операторлорунда ички жана тышкы алдамчылыкка (антифрод) каршы аракеттенүү системасына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун (ушул токтомго карата тиркеме) 2026-жылдын 1-мартынан тартып күчүнө кире турган 6-9 жана 23-24-пункттарын кошпогондо, расмий жарыяланган күндөн тартып 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгы тиешелүү документтерди алгандан кийинки 3 (үч) жумуш күнү ичинде бул токтом менен Кыргыз Республикасынын төлөм уюмдарын жана төлөм системаларынын операторлорун, «KG (КЕЙ-ЖИ) төлөм тутумдарынын операторлор ассоциациясы» юридикалык жактардын бирикмесин тааныштырсын.

5. Башкарманын катчылыгы бөлүмү 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

М. Тургунбаев

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 31-октябрындагы
№ 2025-П-14/59-1-(ПС)
токтомуна карата тиркеме**

**«Кыргыз Республикасынын төлөм уюмдарында/төлөм системаларынын операторлорунда ички жана тышкы алдамчылыкка (антифрод) каршы аракеттенүү системасына карата минималдуу талаптар жөнүндө»
ЖОБО**

1-глава. Жалпы жоболор

1. «Кыргыз Республикасынын төлөм уюмдарында/төлөм системаларынын операторлорунда ички жана тышкы алдамчылыкка (антифрод) каршы аракеттенүү системасына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобо (мынданары – Жобо) төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун маалымат системаларында ички жана тышкы алдамчылыкка каршы аракеттенүүнүн негизги механизми катары, анын ичинде төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун маалыматтык системаларында болгон ички жана тышкы алдамчылыкка каршы аракеттерди көрүү алгоритмдери аталган жобонун ушул главасынын талаптарына шайкеш келбеген учурда колдонулат.

2. Жобонун талаптары Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын лицензиясынын негизинде ишин жүзөгө ашырган төлөм уюмдарына жана төлөм системаларынын операторлоруна жайылтылат.

3. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору ушул Жобонун ушул главасынын талаптарына ылайык алардын ишинин масштабына, мүнөзүнө жана түрүнө туура келген ички жана тышкы алдамчылыкка (антифрод системасы) каршы аракеттенүү системасынын болушун жана натыйжалуу иштешин камсыз кылууга милдеттүү.

4. Ички жана тышкы алдамчылыкка каршы аракеттенүү (антифрод) системасы төлөм уюмдарынын жана төлөм системасынын операторунун кызматтарын колдонуучулардын кызыкчылыктарын коргоого багытталууга тийиш.

2-глава. Саясат жана уюштуруу чаралары

5. Төлөм уюмунун төлөм системасынын оператору Алдамчылыкка каршы аракеттенүү саясатын (мындан ары - Саясат) иштеп чыгууга, ал башкаруунун аткаруу органынын мүчөлөрү жана/же Директорлор кеңеши (эгерде бар болсо) тарабынан бекитилгенден кийин аны аралыктан/обочо туруп тейлөө системаларында колдонууга киргизүүгө милдеттүү. Саясат өзүнчө документ түрүндө таризделиши же төлөм уюмунун/төлөм системанын операторунун тобокелдиктерди тескөө саясатынын курамдык бөлүгү болушу мүмкүн.

Саясаттын негизги талаптарында кеминде төмөнкүлөр камтылышы зарыл:

- кардарларды/колдонуучуларды аралыктан/обочо туруп тейлөө системаларында ички жана тышкы алдамчылыктан коргоого артыкчылык берүүсүн тастыктаган жетекчиликтин аракети;

- обочо туруп/аралыктан тейлөө системаларында алдамчылыкты эрте аныктоо, алдын алуу жана жол бербөө принциптери;

- тобокелдик деңгээлине шайкеш бааланган, алдамчылыктын аныкталган учурларына же аракеттерине шайкеш жана өз убагында автоматташтырылган же жарым автоматташтырылган чараларды көрүү тартиби;

- алдамчылыкка каршы аракеттенүү чөйрөсүндө аракеттенбей коюулары же талапка ылайык аракеттерди көрбөгөндүгү үчүн төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун кызматкерлерине карата Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык колдонулуучу жоопкерчилик чаралары, анын ичинде коркунучтарга мониторинг жүргүзүү, каршы аракеттенүү чараларын иштеп чыгуу жана колдонууга киргизүү, ошондой эле инциденттерге карата чара көрүү.

Саясат жыл ичинде кеминде бир жолу кайра каралууга жана актуалдаштырылууга тийиш.

Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун аралыктан/обочо туруп тейлөө системаларында алдамчылыкка каршы аракеттенүүнү жөнгө салган төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун ички жол-жоболору жана документтери зарылчылыгына жараша, бирок колдонулуп жаткан чаралардын натыйжалуулугун, алдыңкы эл аралык тажрыйбаны жана актуалдуу коркунучтарды эске алуу менен кеминде эки жылда бир жолу кайра каралууга тийиш.

Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору жогоруда көрсөтүлгөн жол-жоболорду жана документтерди тобокелдиктерди тескөө системасына интеграциялоого жана төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун бардык тиешелүү кызматкерлерин алар менен таанышуусун камсыз кылууга милдеттүү.

3-глава. Антифрод-контролдоону техникалык ишке ашыруу

6. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору ички сыяктуу эле, тышкы алдамчылыкты дагы алдын алуу үчүн аралыктан/обочо туруп тейлөөнүн маалымат системаларында алдамчылыкка каршы аракеттенүү системаларын колдонууга киргизүүгө милдеттүү. Бул системалар аралыктан/обочо туруп тейлөө системалары аркылуу жүргүзүлгөн ар бир операция үчүн алдамчылык тобокелдигине мониторинг жүргүзүүгө жана баа берүүгө тийиш. Бул системаларды эки ыкмада ишке ашырууга жол берилет:

- аралыктан/обочо туруп тейлөөнүн колдонулган автоматташтырылган системалары менен өз ара иш алып барган өзүнчө, көз карандысыз программалык жана/же программалык-аппараттык комплекс түрүндө;

- алдамчылыкка каршы аракеттенүүнүн адистештирилген модулу түздөн-түз ар бир автоматташтырылган аралыктан/обочо туруп тейлөө системаларына интеграциялоо аркылуу.

7. Аралыктан/обочо туруп тейлөө маалымат системаларындагы ички жана тышкы алдамчылыкка каршы аракеттенүү системасы эрежелердин, шаблондордун жана талдоонун жыйынтыктарынын негизинде ар бир жасалган операцияга карата алдамчылык тобокелдигин баалоону жүргүзүүгө тийиш.

Ички жана тышкы алдамчылыкка каршы аракеттенүү системасы кеминде төмөнкүлөрдү камсыз кылышы зарыл:

- операцияларды базалык текшерүү;
- кардардын типтүү жүрүм-турум шаблондору менен салыштыруу (тиешелүү маалыматтар болгондо);
- алдын ала аныкталган критерийлер боюнча шектүү операцияларды бөгөттөө же токтотуу.

8. Маалымат системаларында ички жана тышкы алдамчылыкка каршы аракеттенүү үчүн программалык камсыздоону колдонууда,

төлөм уюму/төлөм системасынын оператору Улуттук банктын дарегине ишке ашырылган архитектуранын, иштөө принциптеринин, Жобонун талаптарына ылайык колдонулган тобокелдикти баалоо ыкмаларынын толук сүрөттөлүшүн камтыган тиешелүү билдирүүнү жөнөтүүгө тийиш.

9. Толук автоматташтырууну ишке ашыруу мүмкүн болбогон учурда, жооптуу кызматкерлер тарабынан кол менен талдоого жол берилет.

4-глава. Тобокелдиктерди категорияга бөлүү жана инциденттер боюнча көрүлгөн аракеттер

10. Аралыктан/обочо туруп тейлөө маалымат системаларындагы алдамчылыкка каршы аракеттенүү системасы эрежелердин, иштөө моделдеринин, үлгүлөрдүн жана анализдин жыйынтыктарынын негизинде ишке ашырылган ар бир чыгаша транзакцияга карата алдамчылык тобокелдигине баа берүүгө тийиш. Алдамчылык тобокелдигине баа берүүнүн жыйынтыгы боюнча система төмөнкү үч деңгээлинин кеминде бирин ыйгарууга тийиш:

- төмөн тобокелдик: операция коопсуз;
- орточо тобокелдик: операция шектүү жана алдамчылыкка жол берилиши мүмкүн;
- жогорку тобокелдик: операция алдамчылык болуп саналат.

11. Төмөн тобокелдик деңгээли, колдонуучунун адаттагы иш-аракетине туура келген, андан бир аз гана четтеген же болбосо алгач ыйгарылган орточо тобокелдик деңгээлинен кийин текшерүүдөн ийгиликтүү өткөн операцияларга ыйгарылууга тийиш.

12. Кардардын стандарттуу иш-аракетинен олуттуу четтөөнүн же факторлордун жыйындысы болушунун негизинде операцияга тобокелдиктин орточо деңгээлин ыйгарууда төлөм уюму/төлөм системасынын оператору аны милдеттүү түрдө текшерүүгө тийиш. Текшерүү төлөм уюму/төлөм системасынын операторунун ыйгарым укуктуу кызматкери тарабынан автоматтык түрдө же кол менен жүргүзүлүшү мүмкүн. Текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча төлөм уюму/төлөм системасынын оператору төмөнкү иш-аракеттердин бирин же бир нечесин аткарууга милдеттүү:

- тобокелдик деңгээлин кайра баалоо жана операцияга жаңы деңгээл ыйгаруу: төмөн же жогорку;

- жогору тобокелдик деңгээлине ээ операцияларды талдоодо аныкталган алдамчылык операция белгилери менен толуктоо аркылуу аралыктан/обочо туруп тейлөөдө алдамчылыкка каршы аракеттенүү системасынын эрежелерине жана шаблондоруна зарыл өзгөртүүлөрдү киргизүү;

- жүргүзүлгөн текшерүү жөнүндө толук маалыматтын, анын ичинде жыйынтыктардын, алынган маалыматтардын, чечим кабыл алган кызматкерлер жөнүндө маалыматтардын жана аралыктан тейлөөдө алдамчылыкка каршы аракеттенүү системасында кардарга жөнөтүлгөн билдирмелердин сакталышын камсыз кылууга. Мындай маалымат операция жүргүзүлгөн күндөн тартып кеминде 5 (беш) жыл сакталат.

13. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору аралыктан/обочо туруп тейлөөнүн маалымат системаларында ички жана тышкы алдамчылыкка каршы аракеттенүү алкагында операцияга алдамчылык тобокелдигинин жогорку деңгээли ыйгарылган учурда алдамчылык операцияларын жүргүзүүдө колдонулуучу тейлөөгө тыюу салынган идентификаторлордун жана атрибуттардын реестрин түзүүгө жана колдоп турууга милдеттүү.

Бул реестрде кеминде төлөм/банк системасынын алуучусунун же жөнөтүүчүсүнүн телефон номери, QR кодунун ID (идентификациялоо үчүн уникалдуу QR), төлөм/банк системасынын алуучусунун же жөнөтүүчүсүнүн сервистик аты (идентификатору), ошондой эле алдамчылык иш менен байланышкан башка идентификаторлор жана атрибуттар камтылууга тийиш.

Бул реестр бөгөт коюу же кошумча текшерүү мүмкүнчүлүгү менен кийинки тобокелдиктерди баалоодо колдонулушу зарыл.

14. Төмөнкүлөргө байланыштуу жана аралыктан/обочо туруп тейлөө системасы аркылуу бардык операциялар алдамчылык тобокелдигин баалоодон өтүүгө тийиш:

- банктык эсептер боюнча операциялар;
- мобилдик тиркемелер, анын ичинде агенттердин мобилдик тиркемелери боюнча операциялар (мындан ары – АМТ);
- электрондук капчык боюнча операциялар;
- QR-коддорун/карттарды колдонуу менен операциялар;
- өлкөнүн ичинде акча каражаттарын которуу;
- акча каражаттарын эл аралык которуулар;
- акча каражаттарын виртуалдык актив капчыктарына жана

чет өлкөлүк виртуалдык активдердин тооругунун операторунун эсептерине которуу;

- накталай акча каражаттарын чыгарып алуу;
- аралыктан/обочо туруп тейлөө системалары аркылуу акча каражаттарды чегерүү;
- тобокелдиги жогору болгон башка операциялар, ошондой эле төлөм уюму/төлөм системасынын оператору тарабынан алдамчылыкты алдын алуу боюнча өзүнүн саясатынын алкагында аныкталган операциялар.

Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору айкын убакыт ыргагында операцияларга мониторинг жүргүзүүгө ыйгарым укуктуу адамдарды/адистештирилген бөлүмдөрдү аныктоого, ошондой эле алдамчылыктын жаңы схемаларын жана санариптик коопсуздуктагы өзгөрүүлөрдү эске алуу менен тобокелдикке баа берилүүчү операциялардын тизмегин үзгүлтүксүз карап чыгууга тийиш.

5-глава. Алдамчылык операциялардын негизги белгилери

15. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору алдамчылыктын тобокелдигин баалоо максатында, операцияны шектүү же алдамчылыкка тараы таануу үчүн негиз болуп саналган алдамчылыктын критерийлерин колдонууга милдеттүү.

Алдамчылык критерийлери бул кардардын стандарттык активдүүлүгүнөн четтөө жана алдамчылык операцияларды ишке ашыруу аракетин көрсөткөн бир же бир нече белгилердин жана иш-аракеттер моделинин жыйындысы.

Алдамчылыктын колдонулуучу критерийлеринде төмөнкүлөр менен гана чектелбестен төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

- операциялардын өзгөчө тез-тез жүргүзүлүшү: кардар тарабынан демилгеленген, ошондой эле ал тарабынан алынган операциялардын санынын кескин көбөйүшү;
- топтун ашкере активдүүлүгү: суммасы, алуучусу же тиби боюнча окшош операцияларды жүргүзгөн кардарлардын тобунун активдүүлүгүнүн кескин өсүшү;
- операциялардын ашкере өлчөмү (суммасы): кардардын иш-аракетине ылайык келбеген суммаларга операциялар, ошондой эле кардар үчүн адаттан тышкары товарлар/кызмат көрсөтүүлөр

категорияларында төлөмдөрдүн жүргүзүлүшү;

- географиялык абалы боюнча шектүү: географиялык өзгөчө жайгашуусу (IP-дарек), жаңы мобилдик түзүлүштөн катталуу, VPN же прокси серверлерди колдонуу;

- адатта жүргүзүлбөгөн убакытта операциялардын жүргүзүлүшү: кардардын операцияларды ишке ашыруусу үчүн сутканын же жуманын күнүнүн адаттан тышкары убактысы;

- бир нече жолу ишке ашпай калган кирүү аракеттери: системада кайталанган ийгиликсиз авторизациялоо аракеттери;

- байланыш маалыматын тез-тез өзгөртүү: байланыш маалыматтарын тез-тез өзгөртүү, айрыкча ири операциялар алдында;

- белгилүү алдамчылык схемаларына шайкеш келүү: операциянын белгилүү алдамчылык схемаларынын белгилерине дал келиши;

- операциялардын тез-тез кайтарылышы же жокко чыгарылышы: кайтарылган же жокко чыгарылган операциялардын адаттан тышкары ири саны;

- шектүү алуучуларды пайдалануу: шектүү катары идентификацияланган эсептерине/ мобилдик тиркемелери, анын ичинде АМТ/электрондук капчыктарына каражаттарды которуу;

- каражаттарды көптөгөн алуучуларга бөлүштүрүү: операцияларды бөлүштүрүү жана каражаттарды көп сандагы алуучуларга бөлүштүрүү;

- каражаттарды толуктоонун аномалдуу булактары: эсепти ошол кардарга мүнөздүү эмес булактардан толуктоо;

- жеткиликтүүлүк режиминдеги аномалдуу өзгөрүүлөр: жеткиликтүүлүк режиминдеги өзгөрүүлөр, авторизациялоонун жаңы ыкмаларын киргизүү же ошол кардар үчүн мүнөздүү болбогон кирүү ыкмасын өзгөртүү;

- мобилдик тиркемелердин, анын ичинде АМТ/кардардын электрондук капчыгынын акча каражаттарын бөлүүгө же ирилештирүүгө катышуусу жана башка банктагы/төлөм уюмундагы башка эсептерге/мобилдик тиркемелерге, АМТ/электрондук капчыктарга/кардардын карталарына тез которуу менен катышуусу;

- банктык эсептерди/мобилдик тиркемелерди, АМТ/электрондук капчыкты/карталарды ар кандай адамдар тарабынан ар кандай инструмент аркылуу толуктоо жана андан ары эсептен/мобилдик

тиркемелерден, АМТ/электрондук капчыктан чыгаруу;

- алдамчылыкты алдын алуу боюнча өз саясатынын алкагында төлөм уюму/төлөм системасынын оператору тарабынан аныкталган башка критерийлер.

6-глава. Операцияларды токтотуу жана кардарлар менен өз ара иш алып баруу милдеттери

16. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору төмөнкү учурларда мобилдик тиркемелер, АМТ жана электрондук капчыктар боюнча операцияларды 30 күнгө чейин токтотууга укуктуу:

- ушул Жобонун 15-пунктунда белгиленген алдамчылык критерийлерине ылайык келген белгилер аныкталганда;

- кардардан операция өз алдынча ишке ашырылгандыгын тастыктаган маалымат берилбесе;

- кардардын анын мобилдик тиркемелери, АМТ, электрондук капчыгы боюнча алдамчылык иш-аракеттери жөнүндө билдирүүсү боюнча.

17. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору аралыктан тейлөө системаларында жеке жактарга алдамчылык аракеттери жөнүндө билдирүү берүүгө жана укук коргоо органдарына кийин кайрылуу үчүн операция/операциялар боюнча көчүрмөнү түзүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

Мындай мүмкүнчүлүк төмөнкүлөрдү камсыз кылган өзүнчө функция түрүндө ишке ашырылууга тийиш:

- күнү-түнү жеткиликтүү болушу;

- алдамчылык операциялар жөнүндө билдирүүлөрдү берүү үчүн гана арналган обочолонгон байланыш каналынын болушу;

- операциянын негизги параметрлерин көрсөтүү мүмкүнчүлүгү менен билдирүүнү жөнөкөй жана түшүнүктүү берүү формасы (SMS-билдирүү, электрондук почта): датасы, суммасы, алуучунун реквизиттери, жагдайлардын сүрөттөлүшү жана далилдердин болушу;

- төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун маалымат системаларында билдирүү берилген фактынын убактысы көрсөтүлгөн белгиси жана кардардын идентификатору менен автоматтык түрдө

каттоо;

- операцияны токтотуу жана талдоо жол-жобосун демилгелөө.

Көрсөтүлгөн функция аркылуу берилген билдирүү операцияны баалоо боюнча тиешелүү чараларды көрүү менен, андан кийин кардарды көрүлгөн чаралар жөнүндө маалымдоо, анын ичинде укук коргоо органдарына кайрылуу боюнча сунуштар менен токтоосуз каралууга жана кабыл алынууга тийиш.

18. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору кардарды/төлөм системасынын тартылган катышуучуну жеткиликтүү байланыш каналдары (мобилдик тиркеме, АМТ, телефон, SMS-билдирүү, электрондук почта жана башкалар) аркылуу операциянын токтотулушу жөнүндө токтоосуз кабарлоого милдеттүү.

7-глава. Идентификаторлордун тизмесин түзүү жана кайталоолорго мониторинг жүргүзүү

19. Тейлөөгө тыюу салынган идентификаторлорго байланыштуу бардык операциялар кардарга/төлөм системасынын ишине тартылган катышуучусуна тиешелүү эскертүү берүү менен четке кагылышы зарыл.

Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору тейлөөгө тыюу салынган идентификаторлордун реестрине киргизүү тартибин, ошондой эле каталар аныкталган же кардар тарабынан операциянын өз алдынча жүргүзүлгөндүгү тастыкталган учурда жазууларды чыгаруу тартибин жөнгө салган ички жол-жоболорду жана документтерди кабыл алууга тийиш.

Тейлөөгө тыюу салынган идентификаторлорго карата операцияларды жүргүзүү фактылары аныкталган учурда, ошондой эле Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык белгиленген талаптар бузулган фактылары аныкталган учурда, төлөм уюму/төлөм системасынын оператору кардардын мындай операциянын натыйжасында келтирилген зыяндын ордун толтурууга милдеттүү.

20. Кызмат көрсөтүүгө тыюу салынган идентификаторлордун реестри мамлекеттик органдардан жана Улуттук банктан алынган тигил же бул кардар идентификаторунун алдамчылык мүнөзү жөнүндө ишенимдүү маалыматтын негизинде төлөм уюмунун/төлөм

системасынын операторунун кызматкерлери тарабынан кол менен толукталышы мүмкүн.

21. Тейлөөгө тыюу салынган идентификаторлордун реестри төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун кызматкерлеринин жана үчүнчү жактардын санкцияланбаган кийлигишүүсүнө жол берилбей, жазуулардын бүтүндүгүн камсыз кылуу менен корголууга тийиш.

Реестрге кирүүгө төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун ыйгарым укуктуу кызматкерлерине гана көп факторлуу аутентификацияны колдонуу менен уруксат берилет.

22. Системадагы бардык өзгөртүүлөр жооптуу адамды, өзгөртүү киргизилген убакытты жана оңдоолордун негиздерин көрсөтүү менен окуяларды каттоо журналында катталууга тийиш. Окуяларды каттоо журналындагы маалыматтар кеминде 5 жыл сакталышы зарыл.

8-глава. Антифрод-системанын натыйжалуулугун баалоо

23. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору алдамчылыкка каршы аракеттенүү чараларынын натыйжалуулугуна мониторинг системаларын иштеп чыгып, киргизүүгө тийиш, анын ичинде төмөнкү көрсөткүчтөр боюнча:

- кийин алдамчылык катары тастыкталган бөгөттөлгөн шектүү операциялардын үлүшү;

- жаңылыш аныктоолордун үлүшү (туура эмес бөгөттөлгөн операциялар) (False positive rate);

- бардык тастыкталган учурлардын ичинен өткөрүп жиберилген алдамчылык операциялардын үлүшү (Recall);

- инцидентти аныктоонун орточо убактысы (Mean time to detect);

- инцидентке жооп кайтаруунун орточо убактысы (Mean time to respond);

- аныкталган жана документтештирилген алдамчылык ыкмаларынын саны;

- кардарлардын тажрыйбасынын жана системанын иштөө тактыгынын көрсөткүчү (антифрод), анын ичинде кайтарым байланыштын ылдамдыгы жана жаңылыш бөгөттөө учурунда кардардын пайдасына конфликттик кырдаалдарды чечүү пайызы;

- тыюу салынган идентификаторлордун реестрин жүргүзүү

сапатынын көрсөткүчү (актуалдуулугу, толуктугу, жаңылоонун өз убагында жасалышы).

Натыйжалуулукту баалоонун жыйынтыктары документтештирилүүгө жана Улуттук банкка ушул Жобого карата 1-тиркемеде белгиленген формага ылайык чейрек ичинде кеминде 1 (бир) жолу отчеттук чейректен кийинки айдын 25ине чейин берилүүгө тийиш.

9-глава. Системаны тесттен өткөрүү жана актуалдаштыруу боюнча милдеттер

24. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору ички жана тышкы алдамчылыкка каршы аракеттенүү системаларынын натыйжалуулугун, тактыгын жана жаңы коркунучтарга туруктуулугун баалоо үчүн үзгүлтүксүз түрдө стресс-тестирлөө жүргүзүп турушу зарыл.

Тестирлөө жылына кеминде бир жолу, ошондой эле системага олуттуу өзгөртүүлөр киргизилгенде жүргүзүлөт.

Төмөнкү тесттердин түрлөрү милдеттүү түрдө өткөрүлүүгө тийиш:

- системанын туруктуулугун текшерүү үчүн массалык алдамчылык чабуулдарынын моделин түзүү каралган стресс-тесттер;

- коопсуздугун тесттен өткөрүү;

- алдамчылыктын актуалдуу ыкмаларынын негизинде жаңы алгоритмдерди тесттен өткөрүү.

Тестирлөөнүн натыйжалары боюнча төлөм уюму/төлөм системасынын оператору 30 жумуш күнү ичинде аныкталган олуттуу кемчиликтерди четтетүү үчүн тийиштүү түзөтүүчү чараларды иштеп чыгууга жана ишке ашырууга, башка учурларда – 60 жумуш күн. Мөөнөттөр төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун техникалык корутундусунун негизинде узартылышы мүмкүн.

Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору стресс-тестирлөөнүн натыйжаларын документтештирүүгө жана тестирлөөнүн натыйжалары боюнча жыл сайын Улуттук банкка натыйжаларды берүүгө милдеттүү.

Тестирлөө боюнча документтер кеминде 5 жыл сакталууга тийиш.

«Кыргыз Республикасынын төлөм уюмдарында/төлөм системаларынын операторлорунда ички жана тышкы алдамчылыкка (антифрод) каршы аракеттенүү системасына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобого карата 1-тиркеме

Алдамчылыкка каршы аракеттенүү чараларынын натыйжалуулугун баалоо боюнча

ОТЧЁТ

Системанын аталышы: _____

Төлөм системасынын операторунун аталышы: _____

Отчёттук мезгил: _____

Метриканын аталышы	Көрсөткүчтөр (үлүш, орточо убакыт, сан ж.б.)	Натыйжалуулукту баалоонун жыйынтыктары	Алдамчылыкка каршы аракеттенүү жана төбөкөлдиктерди минималдаштыруу боюнча кабыл алынган чечимдер/ сунуштар	Кошумча комментарийлер/ сунуштар	Эскертүү
Кийин алдамчылык катары тастыкталган бөгөттөлгөн шектүү операциялардын үлүшү					
Жаңылыш аныктоолордун үлүшү (туура эмес бөгөттөлгөн транзакциялар) (False positive rate)					
Бардык тастыкталган учурлардын ичинен өткөрүп жиберилген алдамчылык операциялардын үлүшү (Recall)					

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 4, 2025

Инцидентти аныктоонун орточо убактысы (Mean time to detect);					
Инцидентке жооп кайтаруунун орточо убактысы (Mean time to respond);					
Аныкталган жана документтештирилген алдамчылык ыкмаларынын саны					
Кардарлардын тажрыйбасынын жана системанын иштөө тактыгынын көрсөткүчү, анын ичинде чара көрүү ылдамдыгы жана жаңылыш бөгөттөө учурунда кардардын пайдасына конфликттик кырдаалдарды чечүү пайызы					
Тыюу салынган идентификаторлордун реестрин жүргүзүү сапатынын көрсөткүчү (актуалдуулугу, толуктугу, өз убагында жаңыланышы)					
Башкалар					

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 31-октябрындагы
№ 2025-П-14/59-2-(ПС) токтому**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна өзгөртүүлөр киргизилсин (тиркелет):

1) 2015-жылдын 15-июлундагы № 38/4 «Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүргүзүү саясатын бекитүү тууралуу»;

2) 2019-жылдын 2-сентябрындагы № 2019-П-14/46-1-(ПС) «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу;

3) 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-3-(ПС) «Төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

4) 2020-жылдын 19августундагы № 2020-П-14/46-4-(ПС) «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында төлөм уюмдарында жана төлөм системасынын операторлорунда ички

контролдоону уюштурууга карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

5) 2021-жылдын 13-октябрындагы № 2021-П-14/56-1-(ПС) «Кыргыз Республикасынын төлөм системасын көзөмөлдөө (оверсайт) эрежелерин бекитүү тууралуу»;

6) 2022-жылдын 20-апрелиндеги № 2022-П-14/25-3-(ПС) «Кыргыз Республикасында электрондук акча жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

7) 2025-жылдын 30-апрелиндеги № 2025-П-14/20-1-(ПС) «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун уставдык капиталынын минималдуу өлчөмү жөнүндө».

2. Юридика башкармалыгы:

- тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Санарип финансылык технологиялар башкармалыгы тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде бул токтом менен Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарын, Кыргыз Республикасынын төлөм уюмдарын жана төлөм системаларынын операторлорун, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактардын бирикмесин, «KG (КЕЙ-ДЖИ) төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин тааныштырсын.

5. Башкарманын катчылыгы бөлүмү тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Санарип финансылык

технологиялар башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн

Төрага

М. Тургунбаев

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 31-октябрындагы
№ 2025-П-14/59-2-(ПС)
токтомуна карата тиркеме**

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөр**

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 15-июлундагы № 38/4 «Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүргүзүү саясатын бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүк (оверсайт) боюнча саясаттын:

1) 7-пунктунун:

үчүнчү абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«- төлөм системаларынын операторлорунан, төлөмдөрдү өткөрүү, эсептешүүлөрдү жүргүзүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштаган уюмдардан, электрондук акча эмитенттеринен, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринен жана төлөм системаларынын катышуучуларынан маалыматтарды алуу;»;

бешинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«б) төлөм системаларынын операторлоруна, төлөм системасынын катышуучуларына, электрондук акча эмитенттерине алардын төлөм системасын жакшыртуу боюнча ишин өркүндөтүү жана системалуу тобокелдиктин келип чыгышына же алгылыксыз ишке жол бербөө максатында, анын ичинде төмөнкүлөр аркылуу таасир этүү;»;

2) 16-пунктунун:

экинчи абзацындагы «электрондук акча чыгаруучу банктар» деген сөздөр «электрондук акча эмитенттери» деген сөздөргө алмаштырылсын;

жыйырма сегизинчи жана жыйырма тогузунчу абзацтарында

«электрондук акча чыгарган банктар» деген сөздөр «электрондук акча эмитенттери» деген сөздөргө алмаштырылсын;

3) 26-пунктундагы «электрондук акча чыгаруучу банктар» деген сөздөр «электрондук акча эмитенттери» деген сөздөргө алмаштырылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 2-сентябрындагы № 2019-П-14/46-1-(ПС) «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобонун:

1) 1-пунктунун төртүнчү абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Жободо төлөм уюмдарына жана төлөм системаларынын операторлоруна жана алардын кызмат адамдарына карата талаптар, ошондой эле төлөм уюмуна электрондук акча чыгаруу укугуна кошумча лицензия берүү тартиби белгиленген.»;

2) 2-1-пункт төмөнкү мазмундагы бешинчи абзац менен толукталсын:

«Төлөм уюму Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген талаптарга жооп берген шартта, ушул Жобого ылайык электрондук акча чыгаруу укугуна кошумча лицензия алууга укуктуу.»;

3) 4-пунктундагы «Төлөм уюмунун жана төлөм системасынын операторунун лицензиясы» деген сөздөр «Ушул Жободо каралган лицензиялар» деген сөздөргө алмаштырылсын;

4) 7-пункт төмөнкү мазмундагы он үчүнчү абзац менен толукталсын:

«Бул Жободо башка терминдер банк мыйзамдарында жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында каралган аныктамаларына ылайык колдонулат.»;

5) төмөнкү мазмундагы 19-2 жана 19-3-пункттары менен толукталсын:

«19-2. Электрондук акча чыгарууга лицензия алуу үчүн төлөм уюму төмөнкү документтерди берүүгө тийиш:

1) ушул Жобонун 1-1-тиркемесиндеги формага ылайык түзүлгөн төлөм уюмунун жетекчисинин колу коюлган электрондук акча чыгарууга лицензия берүү жөнүндө арыз;

2) төлөм уюмунун ыйгарым укуктуу башкаруу органынын отурумунун электрондук акча чыгарууга лицензия алуу жөнүндө чечими/протоколунан көчүрмө;

3) төлөм уюмунун Улуттук банктын төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун уставдык капиталынын минималдуу өлчөмү жөнүндө ченемдик укуктук актысында белгиленген өлчөмдө уставдык капиталы бар экендигин тастыктоочу документтер;

4) электрондук акча чыгаруу, ошондой эле электрондук акча менен ишке ашырылган операциялар алкагында эсептешүүлөрдү жүргүзүү максатында, депондоштурулган сумманы атайын банктык эсепке сактоо үчүн атайын эсеп ачуу боюнча банк менен түзүлгөн типтүү келишимдин көчүрмөсү. Банк менен түзүлгөн типтүү келишимде Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 20-апрелиндеги № 2022-П-14/25-3-(ПС) токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасында электрондук акча жөнүндө» жобонун талаптарын канааттандырган шарттар камтылууга тийиш;

5) электрондук акча боюнча жүгүртүүлөр жана калдыктар жөнүндө маалымат алуу, маалымат базасын күн сайын жаңыртып туруу жана сактоо үчүн программалык камсыздоону орнотуу актысынын көчүрмөсү;

6) төлөм уюмунун ыйгарым укуктуу башкаруу органы тарабынан бекитилген электрондук акча чыгаруу ишин жөнгө салган ички ченемдик документтер, анда төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

- төлөм уюму, агенттер жана акцептанттар ортосунда операцияларды жүргүзүү тартиби, анда электрондук акча чыгаруу бөлүгүндө бардык акча жана маалымат агымдарынын жалпы схемасы камтылууга тийиш;

- электрондук акчаны пайдалануудагы финансылык жана техникалык тобокелдиктерди контролдоону уюштуруу;

- электрондук акчаны пайдаланууда маалымат коопсуздугу жана коргоо системасын жана маалымат ресурстарынан пайдалануу укуктарын чектөөнү уюштуруу/чагылдыруу;

- лимиттерге карата белгиленген талаптарга, ошондой эле Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларында, анын

ичинде Кыргыз Республикасында электрондук акчаны жөнгө салуу чөйрөсүндө көрсөтүлгөн башка талаптарга ылайык электрондук капчыктар боюнча лимиттер жөнүндө маалыматты таблица түрүндө;

- электрондук акча системасынын катышуучуларынын диаграмма/схема түрүндө өз ара иш алып баруусу;

7) экономикалык негиздеме, маркетинг планы жана электрондук акча чыгаруудан күтүлүүчү экономикалык натыйжаларды болжолдуу эсептөөлөр;

8) төлөм уюму тарабынан электрондук акча чыгарууга байланыштуу кошумча жол-жобо чаралары жана контролдоо системалары каралган Кыргыз Республикасынын *кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү* чөйрөсүндөгү мыйзамдарынын талаптарын аткаруу максатында кайра каралып чыккан ички контролдоо эрежелери.

19-3. Электрондук акча чыгарууга лицензия алуу үчүн төлөм уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) төлөм уюму катары кеминде эки жыл иш жүргүзүүгө;

2) үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматтарды кабыл алуу, иштеп чыгуу (процессинг, клиринг) жана төлөм системасынын, ошол процессинг, клиринг борборунун катышуучуларына берүү боюнча кызматтарды сунуштоого лицензиясы болууга;

3) электрондук акча чыгарууга лицензия алууга арыз берилген күнгө карата аткарылган буйруктарды кошпогондо, акыркы 12 ай ичинде Улуттук банк тарабынан колдонулган таасир этүү чараларынын жоктугу;

4) Улуттук банктын төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун уставдык капиталынын минималдуу өлчөмү жөнүндө ченемдик укуктук актысында белгиленген өлчөмдө түзүлгөн уставдык капиталга ээ болууга.»;

6) төмөнкү мазмундагы 20-1-пункт менен толукталсын:

«20-1. Төлөм уюмунун электрондук акча чыгарууга лицензия алуу үчүн берилген документтерин кароо мөөнөтү 30 (отуз) календардык күндү түзөт.»;

7) 21-пунктунда «Лицензия алуу үчүн» деген сөздөрдөн кийин «(электрондук акча чыгарууга лицензияны кошпогондо)» деген сөздөр менен толукталсын;

8) төмөнкү мазмундагы 62-1 жана 62-2-пункттары менен толукталсын:

«62-1. Эгерде төлөм уюму лицензия берилген учурдан тартып 12 (он эки) айдан ашык убакыт ичинде электрондук акча чыгаруу боюнча ишти жүзөгө ашырбаса, төлөм уюмунун электрондук акча чыгарууга лицензиясы Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык кайтарып алынууга тийиш.

62-2. Төлөм уюмунун электрондук акча чыгарууга лицензиясынын аракетин төлөм уюмунун үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматтарды кабыл алуу, иштеп чыгуу (процессинг, клиринг) жана төлөм системасынын, ошол процессинг, клиринг борборунун катышуучуларына берүү боюнча кызматтарды сунуштоого лицензиясы кайтарылып алынган учурда токтотулат.»;

9) төмөнкү мазмундагы 63-2-пункт менен толукталсын:

«63-2. Төлөм системасы боюнча комитет тарабынан төлөм уюмунун электрондук акча чыгаруу укугуна лицензиясы кайтарылып алынган учурда төлөм уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) Төлөм системасы боюнча комитет тарабынан белгиленген мөөнөттөрдө төлөм системаларынын катышуучулары, товарларды/ кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар, акцептанттар, электрондук акча ээлери алдындагы төлөмдөрдү жана лицензияга байланыштуу башка эсептешүүлөрдү ишке ашырууга, жана лицензиялануучу иштин түрүн дароо токтотууга;

2) лицензияны кайтарып алуу жөнүндө билдирүүнү алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде лицензияны Улуттук банкка тапшырууга.

Улуттук банк лицензиянын аракетин токтотулгандыгы жөнүндө маалыматты Улуттук банктын расмий интернет-сайтына жарыялайт.»;

10) 64-пункт төмөнкү мазмундагы төртүнчү абзац менен толукталсын:

«Электрондук акча чыгаруу укугуна лицензияны тапшырууда лицензиат Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 20-апрелиндеги № 2022-П-14/25-3-(ПС) токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасында электрондук акча жөнүндө» жобонун 4-главасында белгиленген талаптар аткарылгандыгын

тастыктаган документтердин көчүрмөлөрүн берүүгө милдеттүү.»;

11) Жобо ушул өзгөртүүлөргө карата 1-тиркемеге ылайык редакциядагы 1-1-тиркеме менен толукталсын.

3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-3-(ПС) «Төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобонун:

1) 15-пункту төмөнкү мазмундагы төртүнчү абзац менен толукталсын:

«- төлөм уюму – электрондук акча эмитентинин электрондук акча менен эсептешүүлөрдү өз убагында жана толук камсыз кылууга жөндөмсүздүгү жана (же) электрондук акча ээлерине электрондук акчанын ордун жабуу боюнча милдеттенмелерин аткара албай калуу тобокелдиги аныкталса;»;

2) 18-пункт төмөнкү мазмундагы үчүнчү абзац менен толукталсын:

«- төлөм уюму – электрондук акча эмитентинин электрондук акча менен эсептешүүлөрдү өз убагында жана толук камсыз кылууга жөндөмсүздүгү жана (же) электрондук акча ээлерине электрондук акчанын ордун жабуу боюнча милдеттенмелерин аткара албай калгандыгы аныкталса;»;

3) 19-пункт төмөнкү мазмундагы алтынчы абзац менен толукталсын:

«- төлөм уюму – электрондук акча эмитентинин электрондук акча менен эсептешүүлөрдү өз убагында жана толук камсыз кылууга жөндөмсүздүгү жана (же) электрондук акча ээлерине электрондук акчанын ордун жабуу боюнча милдеттенмелерин аткара албаса;»;

1) 24-пунктунун бешинчи абзацындагы «төлөм системасы/төлөм уюму» деген сөздөрдөн кийин «/электрондук акча эмитенти» деген сөздөр менен толукталсын;

2) 31-пункту төмөнкү мазмундагы төртүнчү абзац менен

толукталсын:

«- электрондук акча чыгаруу, жайылтуу жана ордун жабуу.»;

4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 19-августундагы № 2020-П-14/46-4-(ПС) «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында төлөм уюмдарында жана төлөм системасынын операторлорунда ички контролдоону уюштурууга карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында төлөм уюмдарында жана төлөм системасынын операторлорунда ички контролдоону уюштурууга карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

1) 4-пункту төмөнкү мазмундагы сегизинчи абзац менен толукталсын:

«Электрондук акча чыгарууга лицензиясы бар төлөм уюмунун кардарлары болуп, электрондук акча ээлери – Кыргыз Республикасынын ПФПД/ЛПД чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык идентификациядан жана верификациядан өткөн жеке адамдар жана юридикалык жактар, электрондук акча акцептанттары да саналат.»;

2) 9-пунктунун он экинчи абзацындагы «кардар-кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочу» деген сөздөрдөн кийин «жана электрондук акча ээси» деген сөздөр менен толукталсын;

3) төмөнкү мазмундагы 12-1-пункт менен толукталсын:

4) «12-1. Эгерде төлөм уюмунун электрондук акча чыгарууга лицензиясы болсо, төлөм уюмунда төлөм уюмунун кызматкерлеринин санына карабастан, ички контролдоо кызматынын функцияларын аткаруучу өзүнчө штаттык бирдик/түзүмдүк бөлүм болууга тийиш.»;

5) 29-пунктунун 1-пунктчасы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«1) ресурстарды бөлүштүрүү жана тобокелдиктерди азайтуу максатында, улуттук тобокелдиктерди баалоо натыйжаларын жана жогору жана төмөн тобокелдиктердин типтүү критерийлерин эске алуу менен кардарлар, өлкөлөр, продукттар, кызмат көрсөтүүлөр, операциялар (бүтүмдөр) жана сунуштоо каналдары боюнча өз

тобокелдиктерин баалоо, аныктоо, документтерде каттоо жана туруктуу негизде жаңылоо;»;

6) 30-пункт төмөнкү мазмундагы 7-пунктча менен толукталсын:

«7) Кыргыз Республикасында электрондук акчаны жөнгө салуу чөйрөсүндөгү талаптарга ылайык, электрондук акча ээлери үчүн электрондук капчык ачууда.»;

7) 31-пунктундагы:

«банк-эмитент/банктын агенти» деген сөздөр «эмитент/эмитенттин агенти» деген сөздөргө алмаштырылсын;

«Электрондук акча менен эсептешүү системасынын операторлору» деген сөздөрдөн кийин «, эмитенттер» деген сөз менен толукталсын.

5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 13-октябрындагы № 2021-П-14/56-1-(ПС) «Кыргыз Республикасынын төлөм системасын көзөмөлдөө (оверсайт) эрежелерин бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын төлөм системасын көзөмөлдөө (оверсайт) эрежелеринин:

1) 2-пунктундагы «коммерциялык банктар» деген сөздөр «электрондук акча эмитенттери» деген сөздөргө алмаштырылсын;

2) 13-пунктунун биринчи абзацындагы «маанилүү төлөм системасы болуп саналбаган төлөм системаларынын операторлору,» деген сөздөрдөн кийин «электрондук акча эмитенттери,» деген сөздөр менен толукталсын;

3) 10-тиркемедеги 2-главанын аталышындагы «банктардын» деген сөз «эмитенттердин» деген сөзгө алмаштырылсын.

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 20-апрелиндеги № 2022-П-14/25-3-(ПС) «Кыргыз Республикасында электрондук акча жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасында электрондук акча жөнүндө» жобонун:

1) 3-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«3. Кыргыз Республикасынын аймагында төмөнкүлөр электрондук акча чыгаруу укугуна ээ:

- банк – Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23/1-(НПА) токтому менен бекитилген «Банк ишин лицензиялоо жөнүндө» жобого ылайык берилген Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) уруксатынын негизинде;

- төлөм уюму – Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 2-сентябрындагы № 2019-П-14/46-1-(ПС) токтому менен бекитилген «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобого ылайык берилген Улуттук банктын кошумча лицензиясынын негизинде.

Электрондук акчаны чыгаруу укугуна ээ банк/төлөм уюму электрондук акча менен операциялардын төмөнкү түрлөрүн жүргүзө алат:

1) электрондук акчаны чыгаруу, жайылтуу жана ордун жабуу;

2) электрондук акча ээлеринен интернетти, мобилдик жана башка байланыш каражаттарын колдонуу менен банкка/төлөм уюмуна/операторго берилүүчү товарлар/кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөөлөрдү жүзөгө ашыруу тапшырмаларын кабыл алуу;

3) электрондук акчаны пайдалануу менен транзакцияларды иштеп чыгуу (процессинг) (Улуттук банктын тиешелүү лицензиясы болгон шартта);

4) келишим түзүлгөн акцептанттар менен электрондук акча ээлеринин атынан жана алардын тапшырмасы боюнча системада иштелип чыккан төлөмдөр боюнча эсептешүүлөрдү жүзөгө ашыруу.»;

2) 6-пункттун:

төртүнчү абзацындагы «банк-электрондук акча эмитенти же агент» деген сөздөр «электрондук акча эмитенти же электрондук акчаны жайылтуу боюнча агент» деген сөздөргө алмаштырылсын;

алтынчы абзацтагы «банк-эмитент» деген сөздөр «электрондук акча чыгаруучу банк» деген сөздөргө алмаштырылсын;

он алтынчы абзац төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Электрондук акча менен эсептешүүлөрдү жүргүзүү системасынын оператору (мындан ары - оператор) - электрондук акча менен операцияларды жүзөгө ашыруу үчүн атайы программалык камсыздоону, аппараттык жана түйүндүк жабдууларды орноткон жана/

же техникалык жактан колдоого алууну камсыз кылган, ошондой эле процессингди эмитент менен түзүлгөн келишимдин негизинде же өз алдынча жүзөгө ашырган, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык иш алып барган, үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматты кабыл алуу, иштеп чыгуу жана аны ошол процессинг, клиринг борборунун төлөм системасынын катышуучуларына берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү (процессинг, клиринг) сунуштоо лицензиясына ээ юридикалык жак, Кыргыз Республикасынын резиденти.»;

жыйырманчы абзацтагы «банк-эмитент» деген сөздөр «эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

жыйырма экинчи абзацтагы «банк-эмитенттин» деген сөздөр «эмитенттин» деген сөзгө алмаштырылсын;

жыйырма үчүнчү абзацтагы «банктын» деген сөз «эмитенттин» деген сөзгө алмаштырылсын;

жыйырма жетинчи абзацтагы «банк-эмитент» деген сөздөр «эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

отузунчу абзацта:

«банктын» деген сөз «эмитенттин» деген сөзгө алмаштырылсын;

«банк-эмитент» деген сөздөр «эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

отуз экинчи абзац төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Электрондук акча эмитенти (эмитент) – Кыргыз Республикасынын банк мыйзамдарына ылайык, электрондук акчаны жүгүртүүгө чыгаруу укугуна ээ жана электрондук акчанын ордун жабууга сунуштаган акча ээлеринин чыгарылган электрондук акчасынын ордун жабуу боюнча шартсыз жана кайтарымсыз милдеттенмелерди өзүнө алган юридикалык жак.»;

төмөнкү мазмундагы отуз үчүнчү абзац менен толукталсын:

«Электрондук акча чыгаруу максатында акча каражаттарын депондоштуруу үчүн атайын эсеп – чыгарылган электрондук акчаны камсыздоо болуп саналган акча каражаттарын сактоо үчүн электрондук акча чыгаруучу төлөм уюму тарабынан ачылган эсеп. Атайын эсеп боюнча чыгарылган электрондук акча боюнча акча каражаттарынын суммасын эсепке алуу жана электрондук акчанын ордун жабуу үчүн акча каражаттарын эсептен чыгаруу боюнча гана операцияларды жүргүзүүгө болот. Бул эсептеги калдык төлөм уюмунун бардык чыгарылган электрондук акча боюнча милдеттенмелеринин

жалпы суммасына барабар. Акча каражаттарын бул эсептен чыгаруу акцептанттардын дарегине, электрондук акчанын ордун жабууга, ошондой эле бир системанын электрондук капчыгынан башка электрондук акча системасынын электрондук капчыгына которууда гана чектелет жана жүзөгө ашырылат.»;

3) 7, 17, 23, 24, 25, 30, 31, 32, 35, 36, 44, 55, 59, 62, 63, 66, 67, 68, 70, 72, 73, 75, 78, 79, 80, 82, 84, 87, 88, 90, 92, 94, 139 жана 140-пункттарындагы ар кандай жөндөмөлөрдөгү «банк» деген сөз тиешелүү жөндөмөдөгү «эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

4) 12-пунктунун бешинчи абзацында «банк-эмитенттин,» деген сөздөр «эмитент же болбосо» деген сөздөргө алмаштырылсын.

5) 12-2-пунктунун:

биринчи абзацындагы «эмитент-банк» деген сөздөр «эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

экинчи абзацындагы «эмитент банк» деген сөздөр «эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

бешинчи абзацындагы «эмитент банктары» деген сөздөр «эмитенттери» деген сөзгө алмаштырылсын;

төмөнкү мазмундагы жетинчи абзац менен толукталсын:

«Бул пункттун талаптары төлөм уюму электрондук акча эмитенти болуп саналган учурларга жайылтылбайт.»;

6) 13, 14, 15, 39, 74, 90 жана 134-пункттардагы ар кандай жөндөмөдөгү «банк-эмитент» деген сөздөр тиешелүү жөндөмөдөгү «эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

7) 19-пунктта:

биринчи абзацта «кайсы болбосун операция» деген сөздөрдөн кийин «электрондук акча ээсинин мобилдик тиркемесине билдирүү, ошондой эле» деген сөздөр менен толукталсын;

сегизинчи абзацтагы «банк-эмитентине» жана «банк» деген сөздөр, тиешелүүлүгүнө жарага, «эмитентине» жана «эмитент» деген сөздөргө алмаштырылсын;

8) 3-главанын 1-параграфынын аталышы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«§ 1. Эмитентке карата негизги талаптар»;

9) 20-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«20. Кыргыз Республикасында электрондук акча эмитенти катары Улуттук банктын тиешелүү уруксатын/лицензиясын алган жана электрондук акча чыгарган жана электрондук акчанын ордун жабууга

сунуштаган электрондук акча ээлеринин электрондук акчасынын ордун жабуу боюнча шартсыз жана кайтарымсыз милдеттенмени өзүнө алган банк же төлөм уюму иш жүргүзө алат.»;

10) 21-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«21. Эмитент ушул Жобонун 22-26-пункттарында каралган талаптарды сактоо менен электрондук акча эмитентинин функцияларын/электрондук акчанын ордун жабуу боюнча милдеттенмелерди башка эмитентке өткөрүп берүүгө укуктуу.

Эгерде товардык белги жана/же электрондук акча системасы электрондук акча системасынын операторуна таандык болсо, электрондук акча эмитентинин функцияларын/ээлик кылуучуларга электрондук акчанын ордун жабуу боюнча милдеттенмелерди башка эмитентке өткөрүп берүүгө болот.».

11) 22-пунктта:

биринчи абзацтагы «банк/эмитентке» деген сөздөр «эмитентке» деген сөзгө алмаштырылсын;

1-пунктча төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«1) электрондук акча эмитентинин функцияларын/башка эмитенттин электрондук акчаны төлөө боюнча милдеттенмелерин банктын лицензиясына карата уруксат берилген банктык операциялар тизмегине ылайык электрондук акча чыгарууга уруксаты бар эмитент же электрондук акча чыгаруу укугуна лицензиясы бар төлөм уюму гана өзүнө ала алат;»;

2-пунктчадагы «банк-эмитент» жана «банка» деген сөздөр, тиешелүүлүгүнө жараша, «эмитент» жана «эмитентке» деген сөздөргө алмаштырылсын;

3-пунктчадагы «банк-эмитенттин» жана «банк-эмитент» деген сөздөр, тиешелүүлүгүнө жараша, «эмитенттин» жана «эмитент» деген сөздөргө алмаштырылсын;

4-пунктчадагы «банк-эмитент» деген сөз «эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

12) 26-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«26. Өткөрүлүп берилүүчү системанын агенттери/субагенттер, акцептанттар электрондук акча эмитентинин функцияларын/электрондук акча системасынын эмитентинин милдеттенмелерин кабыл алуучу эмитент менен ошол эле шарттарда, кабыл алуучу эмитент менен ошол эле же башка шарттарда келишимдерди кайра түзүү менен ишти улантууга укуктуу. Эгерде кабыл алуучу эмитентке

талап кылуу укугу өткөрүлүп берилсе, жогоруда көрсөтүлгөн жактар карызды которууга макулдугун берип, кабыл алуучу эмитент менен ишти улантышы мүмкүн.»;

13) 29-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«29. Эгерде эмитент бир нече электрондук акча системасынын электрондук акчасын чыгарса, анда эмитент өзүнүн маалымат системасында ар бир электрондук акча системасынын электрондук акчасынын эсебин өз-өзүнчө жүргүзүүгө тийиш.»;

14) 30-пунктта:

«Банк» деген сөздөн кийин «/төлөм уюму» деген сөздөр менен толукталсын;

«банктын» деген сөз «эмитенттин» деген сөзгө алмаштырылсын;

15) 31-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«31. Электрондук акча чыгаруучу банк электрондук акча процессингин өз алдынча ишке ашырат же электрондук акча системасынын талаптарына жана эрежелерине, ошондой эле ушул Жобого ылайык процессинг функциясын аткаруусу үчүн оператор менен келишим түзөт.»;

16) 33-пунктунун:

биринчи абзацындагы «Банк» деген сөз «Эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

расмий тилдеги тексттин экинчи абзацындагы «у банка» деген сөздөр «в банке» деген сөздөргө алмаштырылсын;

тогузунчу абзац төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Бул пункттун талаптары электрондук акча системасынын операторунун функцияларын өз алдынча аткарган эмитентке жайылтылбайт.»;

17) 34-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«34. Электрондук акча эмитенти болуп саналган банк өз маалымат системасынын үзгүлтүксүз ишин жана транзакцияларды жүргүзүүдө коопсуздукту камсыз кылуу үчүн Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 22-декабрындагы № 2021-П-20/72-8-(НПА) токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуу боюнча талаптар жөнүндө» жобого жана Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын башка талаптарына ылайык ички ченемдик документтерин (эрежелерди, жол-жоболорду, нускоолорду ж.б.) иштеп чыгууга тийиш. Электрондук акча системаларында

колдонулган программалык жана техникалык каражаттар маалымат коопсуздугун камсыз кылуу талаптарын кошо алганда, Улуттук банктын талаптарына ылайык келүүсү зарыл. Көрсөтүлгөн эрежелер жана жол-жоболор зарыл учурларда, бирок 3 (үч) жыл ичинде кеминде 1 (бир) жолу кайра каралып, жаңыртылууга тийиш.

Электрондук акча эмитенти болуп саналган төлөм уюму Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 31-мартындагы № 2023-П-14/21-1-(ПС) токтому менен бекитилген «Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалыматтык коопсуздугун камсыз кылуу боюнча талаптар жөнүндө» жобого жана Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын башка талаптарына ылайык ички ченемдик документтерин (эрежелерди, жол-жоболорду, нускоолорду ж.б.) иштеп чыгууга тийиш.»;

18) 37-пунктунун:

биринчи абзацындагы «жүзөгө ашырган банкта» деген сөздөр «жүзөгө ашырган банкта/төлөм уюмунда» деген сөздөргө алмаштырылсын;

экинчи абзацындагы «банктын» деген сөздөн кийин «/төлөм уюмунун» деген сөздөр менен толукталсын;

19) 3-глава төмөнкү мазмундагы 1-1-параграф менен толукталсын:

«§ 1-1. Электрондук акча чыгарган төлөм уюмуна карата талаптар

41-1. Төлөм уюму электрондук акча чыгаруу максатында, чыгарылган электрондук акчанын камсыздоосу болуп саналган акча каражаттарын депондоштуруу үчүн банк менен атайын банктык эсеп (мындан ары – атайын эсеп) ачуу жөнүндө келишим түзөт. Атайын эсеп чыгарылган электрондук акча боюнча акча каражаттардын суммасын чегерүү жана электрондук акчанын ордун жабуу үчүн каражаттарды эсептен алып салуу операцияларын ишке ашыруу үчүн гана колдонулушу керек. Банк менен түзүлгөн келишимде төмөнкү шарттар камтылууга тийиш:

- төлөм уюмунун акцептанттары, агенттери/субагенттери жана электрондук акча ээлери менен өз ара эсептешүүлөрдү жүргүзүү максатында акча каражаттарын чегерүү жана эсептен алып салуу тартиби, банк тарабынан акча каражаттарын сактоо жана атайын эсептен акцептсиз тартипте эсептен алып салуу шарттары;

- салыштырууларды жүргүзүү жана кийин электрондук акча системасында чыгарылган электрондук акчанын суммасы менен

атайын эсептеги сумманын жетиштүүлүгүн контролдоо максатында, төлөм уюмунун банкка электрондук акча системасына онлайн режиминде кирүү мүмкүнчүлүгүн берүү милдеттенмелери;

- банкта кошумча депозиттик эсеп ачуу жана банкка электрондук акча чыгаруу максатында акча каражаттарын атайын эсепке чегерүү үчүн аларды акцептсиз тартипте эсептен алып салуу укугун берүү;

- тобокелдиктерди минималдаштыруу максатында электрондук акча системасында чыгарылган электрондук акчага караганда атайын эсептеги акча каражаттардын калдыгы төмөндөгөн учурда банкка атайын эсеп боюнча кыймылга убактылуу же толугу менен бөгөт коюуга толук жана шартсыз укук берүү. Банк Улуттук банкка билдиргенден кийин гана атайын эсеп боюнча кыймылдарды убактылуу же толугу менен бөгөттөй алат;

- атайын эсептеги акча каражаттар кыймылы бөгөттөн чыгарылгандан кийин банк менен өз ара иш алып баруу тартиби.

41-2. Электрондук акча атайын банк эсебиндеги калдыктан ашпаган сумманын чегинде чыгарылууга тийиш. Электрондук акча системасында чыгарылган электрондук акчанын көлөмү жана суммасы төлөм уюмунун бухгалтердик балансында жана демек электрондук акчаны эсепке алуу боюнча атайын эсепте чагылдырылган көлөмгө жана суммага ылайык келүүгө тийиш.

41-3. Атайын банк эсебинде акча каражаттарын жетиштүү деңгээлде колдоп туруу максатында төлөм уюму атайын банктык эсеп ачылган банкта кошумча депозиттик/гарантияланган эсеп ачат. Төлөм уюму туруктуу негизде депозиттик эсептеги талап кылынган калдыкка мониторинг жүргүзүп, аны колдоп турууга жана ушул Жобонун 41-2-пунктун аткаруунун алкагында банкка депозиттик/гарантияланган эсептен акцептсиз тартипте атайын эсепке каражаттарды чегерүү укугун берүүгө тийиш.

41-4. Төлөм уюмунун жана төлөм системасынын операторунун ишине, ошондой эле төлөм уюмунун чарба ишине байланыштуу төлөм уюмунун акча каражаттары электрондук акча менен операцияларды жүргүзүү үчүн каралган атайын жана/же депозиттик/гарантияланган эсептерде топтолбоого жана сакталбоого тийиш.

41-5. Төлөм уюму электрондук акча менен операциялар процессинин өз алдынча жүзөгө ашырат жана бул функцияларды аткаруу үчүн башка адамды ишке тартууга укугу жок. Төлөм уюму, ушул Жобонун банк-эмитенттерге тиешелүү 43, 44, 50 жана

51-пункттарынан тышкары, электрондук акча менен эсептешүү системасынын оператору үчүн ушул Жободо аныкталган талаптарды, ошондой эле Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-2-(ПС) токтому менен бекитилген «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жободо аныкталган жана Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларында белгиленген башка талаптарды аткарууга тийиш.

41-6. Юридикалык жактар жана жеке ишкерлер да электрондук акчаны жайылтуу жана ордун жабуу максатында төлөм уюмунун агенттери катары иш бара алат. Төлөм уюму Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-2-(ПС) токтому менен бекитилген «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобонун талаптарына ылайык электрондук акчаны жайылтуу үчүн агенттерди ишке тартат.

41-7. Төлөм уюму Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 19-августундагы № 2020-П-14/46-4-(ПС) токтому менен бекитилген «Кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында төлөм уюмдарында жана төлөм системасынын операторлорунда ички контролдоону уюштурууга карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобого ылайык ички контролдоо кызматына ээ болууга тийиш, ал Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык ПФПД/ЛПД боюнча ички контролдоо эрежелерин сактоого жана ишке ашырууга жооптуу.

Ички контролдоо эрежелеринде ошондой эле агенттерди - юридикалык жактарды жана жеке ишкерлерди окутуу программасы жана жол-жобосу, агентти Кыргыз Республикасынын ПФПД/ЛПД чөйрөсүндөгү мыйзамдарынын талаптары менен тааныштыруу жана андан ары агенттер белгиленген талаптарды сактоосуна мониторинг жүргүзүү жол-жобосу да камтылууга тийиш.

41-8. Төлөм уюмунун агенти Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына ылайык, алдамчылык операцияларына каршы аракеттенүү иш-чараларын кошо алганда, ПФПД/ЛПД боюнча ички контролдоо эрежелеринин сакталышы жана ишке ашырылышы үчүн жооптуу кызмат адамын дайындоого тийиш. Эгерде агент жеке ишкер болуп саналса жана электрондук акчаны жайылтуу жана ордун жабуу боюнча кызматтарды сунуштаса, төлөм уюму ички контролдоо

эрежелерине ылайык аны өз алдынча окутушу мүмкүн жана төлөм уюмунун расмий каты менен өз агенти окутуудан өткөндүгүн тастыкташы мүмкүн же болбосо агент төлөм уюму менен макулдашуу боюнча тиешелүү окуу жайынан окуудан өтүп, сертификат алышы мүмкүн.

41-9. Төлөм уюму агенттер/субагенттер тарабынан мыйзам талаптарынын сакталышы, анын ичинде ПФПД/ЛПД чөйрөсүндөгү мыйзам талаптарынын аткарылышы үчүн жоопкерчиликтүү болуп саналат.»;

20) 54-пункттун:

экинчи абзацындагы «ПФТД» деген аббревиатура «ПФПД» деген аббревиатурага алмаштырылсын;

үчүнчү абзацындагы «эмитент» деген сөз «эмитент банк» деген сөздөргө алмаштырылсын;

21) төмөнкү мазмундагы 54-1 жана 54-2-пункттар менен толукталсын:

«54-1. Төлөм уюму жана Кардарды идентификациялоо жана верификациялоо тартибинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн, ишкердик мамиле түзүүчү жана операцияларды (бүтүмдөрдү) аралыктан жүзөгө ашырган, финансылык мекемелер болуп саналган анын агенттери (Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 25-декабрындагы № 606 токтому менен бекитилген «Кардарга талаптагыдай текшерүү жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө» жобого карата 5-тиркеме) жогоруда аталган Тартипте белгиленген талаптарга ылайык Кыргыз Республикасынын жарандары болгон жеке адамдардын электрондук капчык ээлерин идентификациялоо жана верификациялоо жол-жобосун аралыктан жүргүзүүгө укуктуу.

54-2. Төлөм уюму үчүнчү тарапка ишенимдинал кагында электрондук акча ээлерин идентификациялоо жана верификациялоо боюнча агент катары Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 25-декабрындагы № 606 токтому менен бекитилген «Кардарга талаптагыдай текшерүү жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө» жобого ылайык, Кыргыз Республикасынын кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө мыйзам талаптарына ылайык, кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чараларын жүзөгө ашырган субъект болуп саналган финансылык мекемени ишке тартышы мүмкүн.»;

22) төмөнкү мазмундагы 55-1-пункт менен толукталсын:

«55-1. Төлөм уюму электрондук капчык ээлери үчүн операцияларды жүргүзүү үчүн ушул Жобого карата 6-тиркемеде белгиленген чектен ашпаган лимиттерди белгилөөгө милдеттүү.»;

23) 56, 116 жана 129-пункттарындагы «ПФТД» деген аббревиатура «ПФПД» деген аббревиатурага алмаштырылсын;

24) төмөнкү мазмундагы 62-1-пункт менен толукталсын:

«62-1. Төлөм уюму тарабынан чыгарылган электрондук акчаны пайдалануу менен ишке ашырылган операциялар боюнча акча каражаттарын эсепке алуу ушул Жобонун 1-2-параграфтарына ылайык жүргүзүлөт.»;

25) 65-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«65. Эмитент өзүнүн ички документтеринде (эрежелерде, жол-жоболордо, нускоолордо ж.б.) электрондук акча агенттерине карата критерийлерди өз алдынча иштеп чыгууга тийиш.»;

26) 69-пункт күчүн жоготкон катары таанылсын;

27) 71-пункттун:

биринчи абзацындагы «Банк» деген сөз «Эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

сегизинчи жана тогузунчу абзацтардагы «ПФТД/ЛПД» аббревиатурасы «ПФПД/ЛПД» аббревиатурасына алмаштырылсын;

он экинчи абзацтагы «Банк» деген сөз «Эмитент» деген сөзгө алмаштырылсын;

28) 76-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«76. Электрондук акчаны жайылтууда эмитент агенттер, субагенттер тарабынан ПФПД/ЛПД чөйрөсүндөгү талаптардын аткарылышын камсыз кылууга тийиш.»;

29) төмөнкү мазмундагы 76-1-пункт менен толукталсын:

«76-1. Эл аралык электрондук акчаны жайылтууда агент банк субагенттер тарабынан ПФПД/ЛПД боюнча талаптардын аткарылышын камсыз кылууга тийиш.»;

30) 77-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«77. Электрондук акчаны жайылтууда эмитент, агент жана субагент электрондук капчык ээсин тараптардын укуктары жана милдеттери, алар тарабынан жайылтылып жаткан электрондук акчанын өзгөчөлүктөрү жана ээсинен электрондук акча үчүн төлөм алынганга чейин сунушталган кызмат көрсөтүүлөргө карата белгиленген

тарифтер менен тааныштырууга тийиш.»;

31) төмөнкү мазмундагы 77-1-пункт менен толукталсын:

«77-1. Эл аралык электрондук акчаны жайылтууда агент банк жана эл аралык электрондук акчанын субагенти электрондук капчык ээсин тараптардын укуктары жана милдеттери, алар тарабынан жайылтылып жаткан электрондук акчанын өзгөчөлүктөрү жана ээсинен электрондук акча үчүн төлөм алынганга чейин сунушталган кызмат көрсөтүүлөргө карата белгиленген тарифтер менен тааныштырууга тийиш.»;

32) 81-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«81. Электрондук акча ээсине берилүүгө тийиш болгон акчанын тиешелүү суммасы электрондук акча ээсинин банктык эсебине чегерилген, ага касса, cash-out функциясы каралган төлөм терминалы аркылуу накталай акча берилген же болбосо башка электрондук акча системасынын капчыгына которулган учурдан тартып эмитент тарабынан электрондук акчанын орду жабылган болуп эсептелет.»;

33) төмөнкү мазмундагы 82-1 жана 82-2-пункттар менен толукталсын:

«82-1. Эгерде банк тарабынан чыгарылган электрондук акча системасынын оператору катары башка уюм болсо, электрондук капчыктар эмитент банк тарабынан электрондук акча системасынын оператору менен биргеликте жабылат.»;

82-2. Эмитент төлөм уюму ушул Жобонун 82-пунктунун талаптарын аткаруу максатында, буга чейин талап кылынбаган электрондук акча калдыктарынын суммасын өзүнчө эсепке которот жана системадан тышкары эсепке алууда калдыктардын эсебин жүргүзөт. Талап кылынбаган калдыктар жабылган капчыктын ээсинин кайрылуусу боюнча накталай эмес түрдө кайтарылат.»

34) 4-главанын аталышы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«4-глава. Эмитенттин лицензиясын кайтарып алуу/аракетин убактылуу токтотуу учурунда электрондук акча системасын жабуу жана электрондук акча менен операцияларды жүргүзүү тартиби»;

35) 4-главанын 1-параграфынын аталышы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«§ 1. Банктын электрондук акча системасын жабуу»;

36) 4-глава төмөнкү мазмундагы 3-параграф менен толукталсын:

«§3. Төлөм уюмунун электрондук акча системасын жабуу

107-1. Төлөм уюму электрондук акча системасын жабуу жөнүндө чечим кабыл алууда электрондук акча системасын жабуу мөөнөтү келгенге чейин кеминде 3 (үч) ай мурда жалпыга маалымдоо каражаттарына маалымат жайгаштыруу аркылуу электрондук акча ээлерине маалымдоо боюнча иш-аракеттерди көрөт, ошондой эле төлөм уюмунун сайтына маалыматты милдеттүү түрдө жайгаштыруу менен төмөндө көрсөтүлгөн ыкмалардын бири аркылуу кошумча маалымдайт:

- электрондук акча ээсинин жеке кабинети аркылуу билдирүү;
- электрондук/кагаз түрүндө кат жөнөтүү;
- SMS-билдирүүлөрдү/USSD-жөнөтмөлөрдү/PUSH-билдирүүлөрдү жөнөтүү.

Электрондук акча ээсинин арызында көрсөтүлгөн эсептешүү/банктык эсептерге же башка электрондук капчыкка которуу аркылуу электрондук акча ээлерине электрондук акчаны төлөп берет.

107-2. Төлөм уюму электрондук акча системасын жабуу мөөнөтү келгенге чейин 3 (үч) ай мурда Улуттук банкка электрондук акча системасын жабуу жөнүндө чечим кабыл алынгандыгы тууралуу кат жөнөтөт.

107-3. Төлөм уюму агенттерге/субагенттерге, акцептанттарга билдирүүлөрдү жөнөтөт жана түзүлгөн келишимдерди токтотуу жана түзүлгөн келишим боюнча шарттарды аткаруу жол-жоболорун жүргүзөт.

107-4. Системаны жабуу мөөнөтү келген учурда электрондук капчыктардагы талап кылынбаган калдыктар боюнча төмөнкү иштер жүргүзүлөт:

- юридикалык жактардын жана жеке ишкерлердин - юридикалык жак/жеке ишкер тарабынан буга чейин көрсөтүлгөн эсептешүү эсептерине/электрондук капчыктарга которулат;
- жеке жактардын – атайын ачылган банктык эсепке которулат.

Эмитент төлөм уюму төлөм уюмунун системалык эсебиндеги (балансында) электрондук акча боюнча талап кылынбаган калдыктардын эсебин жүргүзөт, ал эми акча каражаттарынын калдыгын атайын ачылган банктык эсепте өзүнчө сактоого тийиш. Белгиленген мөөнөт аяктагандан кийин, эгерде жабык капчык ээлеринин акча каражаттарын кайтарып берүү жөнүндө кайрылуусуна байланыштуу акча каражаттарынын агылып чыгуу ыктымалдыгы

төмөн болсо, эмитент жогоруда көрсөтүлгөн милдеттенмелерди баланстан алып салууга жана аларды ар бир жабык капчык боюнча милдеттүү түрдө системадан тышкары эсепке алуу менен мөөнөтсүз эсепке алууга укуктуу.»;

37) 4-глава төмөнкү мазмундагы 4-параграф менен толукталсын:

«§ 4. Эмитент төлөм уюмунун лицензиясы кайтарылып алынган/аракети убактылуу токтотулган/убактылуу администрация киргизилген учурда электрондук акча эмиссиясын жана электрондук акча менен операцияларды жүргүзүүнү токтотуу

107-5. Лицензия кайтарылып алынган учурда эмитент төлөм уюму электрондук акчаны пайдалануу менен бардык операцияларды токтотот жана бул тууралуу бардык катышуучуларга кандай болбосун ыкмалар аркылуу маалымдайт.

107-6. Лицензиянын аракети убактылуу токтотулган учурда эмитент төлөм уюму электрондук акчаны пайдалануу менен ишке ашырылуучу бардык операцияларды токтотот жана бул тууралуу электрондук акча ээлерине жеткиликтүү болгон ыкмада маалымдайт.

Электрондук акча чыгаруу үчүн атайын эсептен электрондук акчанын ордун жабуу операцияларын кошпогондо, лицензиянын аракети калыбына келтирилгенден кийин гана электрондук акча менен операцияларды жүргүзүүгө жол берилет.»;

38) 132-пунктундагы «терроризм жана экстремизм иштерине катыштыгы бар адамдар» деген сөздөр «кылмыштуу ишке катыштыгы бар адамдардын санкциялык тизмеси» деген сөздөргө алмаштырылсын;

39) 138-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«138. Электрондук акча чыгаруучу эмитенттер, ошондой эле Кыргыз Республикасынын аймагында эл аралык системалардын электрондук акчаларын жайылтууну жүзөгө ашырган банктар Улуттук банкка алар тарабынан чыгарылган жана тейлөөгө алынган электрондук акчалар, ошондой эле акча каражаттарынын жылышы жөнүндө маалыматты Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген мөөнөттө жана формада сунуштайт.»;

40) 141-пунктунун «коммерциялык банктын» деген сөздөр «эмитенттин» деген сөзгө алмаштырылсын;

41) Жобо ушул Өзгөртүүлөргө карата 2-тиркемеге ылайык редакциядагы 4-тиркеме менен толукталсын;

42) Жобо ушул Өзгөртүүлөргө карата 3-тиркемеге ылайык редакциядагы 5-тиркеме менен толукталсын;

43) Жобо ушул Өзгөртүүлөргө карата 4-тиркемеге ылайык редакциядагы 6-тиркеме менен толукталсын.

7. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 30-апрелиндеги № 2025-П-14/20-1-(ПС) «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун уставдык капиталынын минималдуу өлчөмү жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) токтом төмөнкү мазмундагы 1-1-пункт менен толукталсын:

«1-1. Төлөм уюму төлөм системасынын операторунун лицензиясына ээ болсо электрондук акча чыгаруучу төлөм уюму үчүн уставдык капиталдын минималдуу өлчөмү 90 млн сом өлчөмүндө белгиленет. Ушул токтомдун 2-пунктунда көрсөтүлгөн төлөм кызматтарынын кошумча түрлөрүн сунуштоодо уставдык капиталдын минималдуу өлчөмү төмөнкү өлчөмдө белгиленсин:

1) ушул токтомдун 2-пунктунун 1-пунктчасында көрсөтүлгөн төлөм кызматтарын сунуштоо – 120 млн сомдон кем эмес;

2) ушул токтомдун 2-пунктунун 2-пунктчасында көрсөтүлгөн төлөм кызматтарын сунуштоо – 120 млн сомдон кем эмес;

3) ушул токтомдун 2-пунктунун 1 жана 2-пунктчаларында көрсөтүлгөн төлөм кызматтарын сунуштоо – 150 млн сомдон кем эмес.»

1-тиркеме

«Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобого карата
1-1-тиркеме

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ

АРЫЗ

(төлөм уюмунун толук аталышы, юридикалык дарегги, иш жүзүндөгү дарегги, уюлдук/стационардык телефон номери)

электрондук акча чыгаруу ишин жүзөгө ашырууга лицензия берүүнү өтүнөм.

Бул арызды толтуруу менен мен, арыз ээсинин жетекчиси катары, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын төлөм системалары боюнча ченемдик укуктук актылары менен таанышып чыкканымды жана жогоруда белгиленген ишкердик түрлөрү үчүн талап кылынган бардык маалыматтар жана документтер тиркелгендигин тастыктайм.

Арызга карата тиркеме: ____ б.

Төлөм уюмунун жетекчисинин кол тамгасы жана мөөрү
20__-жылдын " __ " _____

2-тиркеме

«Кыргыз Республикасында
электрондук акча жөнүндө» жобого
карата 4-тиркеме

**Төлөм уюму-эмитенттин электрондук акча чыгарууга жана
жүгүртүүгө байланыштуу иши жөнүндө
ОТЧЕТ
(электрондук капчык ээлери боюнча)**

Төлөм	уюму-эмитенттин	аталышы
Отчеттук	мезгил:	(КК.ЖӨЖӨЖ)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 4, 2025

Ж	Электрондук системасынын аталышы	Коддонуулардын түрү (идентификацияланбаган)	Колдонуучулардын чыгарылыш тарды (сыны)	Очү	Которуулар			Электрондук акынын жбуу		Товарлар		Электрондук калышты											
					Элек трондук акча системасынын чыныгы өмөлү арты нде	Элек трондук акча системасынын өмөлү арты нан	Элек трондук акча системасынын өмөлү арты нан	Нвкт өлүмү	Банк эсэбине	Бериле ты	Ачы ичи нөн: бюджеттик жеттик берилдер	Банк тик ачылган ачылган тыруу	Банк тик эсеп тен нвкт жеттик эмес акча кара жаткыны алы аштыруу	Банк тик эсеп тен нвкт жеттик эмес акча кара жаткыны алы аштыруу	Банк тик эсеп тен нвкт жеттик эмес акча кара жаткыны алы аштыруу								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1	ЭЭТ	идентификацияланган																					
		идентификацияланбаган																					

Аткаруучу _____
(кол тамгасы, аты-жөнү, телефон номери)

Төлөм уюмунун жетекчиси _____ (кол тамгасы) (аты-жөнү)

М.О.

Отчёт толтуруу тартиби (1-тиркеме)

Төлөм уюму-эмитенттин электрондук акча чыгарууга жана жүгүртүүгө байланыштуу иши жөнүндө отчётто (электрондук капчык ээлери боюнча) отчёттук мезгил ичинде электрондук акча чыгарууга жана жүгүртүүгө байланыштуу транзакциялардын сандык мүнөздөмөлөрү тууралуу маалыматтар камтылат.

Саны боюнча маалыматтар бүтүн санга чейин тегеректелген сан маанисинде көрсөтүлөт. Көлөмү боюнча маалыматтар үтүрдөн кийин эки белгиге чейин тегеректелген сан маанисинде көрсөтүлөт.

Таблицадагы төмөнкү аталыштар төмөнкүчө толтурулат:

- «Төлөм уюму-эмитенттин аталышы» - Улуттук банктан электрондук акча чыгарууга лицензия алган жана электрондук акча системасынын эмитенти болуп саналган төлөм уюмунун аталышы;

- «Отчёттук мезгил: (ЧЧ.ЖЖЖЖ)» - отчёттук мезгилдин чейреги, жылы сандык форматта толтурулат (мисалы, 02.2025, бул 2025-жылдын 2-чейреги).

Таблицанын:

- 1-тилкесинде – катар номери көрсөтүлөт;

- 2-тилкесинде – электрондук акча системасынын катталган аталышы көрсөтүлөт;

- 3-тилкесинде – электрондук акчаны колдонуучулардын түрү көрсөтүлөт: идентификацияланган же идентификацияланбаган;

- 4-тилкесинде – электрондук акчаны (капчыктарды) колдонуучулардын саны көрсөтүлөт;

- 5-тилкесинде – отчёттук мезгилдин акырына карата системадагы электрондук акчанын калдыгы көрсөтүлөт;

- 6-7-тилкелеринде – отчёттук мезгил ичинде электрондук акча системасынын ичиндеги капчыктар ортосунда которуулардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 8-9-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде акча каражаттарын башка электрондук акча системаларына, анын ичинде эл аралык

системаларга чыгаруу аркылуу электрондук акчаны которуу боюнча операциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 10-11-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде башка электрондук акча системаларынан, анын ичинде эл аралык системалардан капчыктагы калдыкты көбөйтүү аркылуу электрондук акчаны которуу боюнча операциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 12-13-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде электрондук акчаны накталай акчага алмаштыруу аркылуу электрондук акчанын ордун жабуу (электрондук акча системасында калдыкты азайтуу) боюнча транзакциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 14-15-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде электрондук акчаны банктык эсептеги накталай эмес акча каражаттарына алмаштыруу аркылуу электрондук акчанын ордун жабуу (электрондук акча системасында калдыкты азайтуу) боюнча транзакциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 16-17-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөө боюнча операциялардын жалпы саны жана көлөмү (анын ичинде бюджеттик төлөмдөр) көрсөтүлөт;

- 18-19-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде бюджеттик төлөмдөрдү гана төлөө боюнча транзакциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 20-21-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде накталай акчанын ордуна электрондук капчыкты толтуруу аркылуу электрондук акчаны жайылтуу боюнча транзакциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 22-23-тилкелерде - отчёттук мезгил ичинде банктык эсептен накталай эмес каражаттардын ордуна электрондук капчыкты толтуруу аркылуу электрондук акчаны жайылтуу боюнча транзакциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт.

3-тиркеме

**«Кыргыз Республикасында
электрондук акча жөнүндө»
жобого карата 5-тиркеме**

Төлөм уюму-эмитенттин электрондук акчаны
жайылтууга жана жүгүртүүгө байланыштуу
иши жөнүндө

ОТЧЁТ

(юридикалык жактар жана жеке ишкерлер
боюнча)

Төлөм	уюму-эмитенттин	аталышы
Отчёттук	мезгил:	(ЧЧ.ЖЖЖЖ)

Отчёт толтуруу тартиби (2-тиркеме)

Төлөм уюму-эмитенттин электрондук акчаны жайылтууга жана жүгүртүүгө байланыштуу иши жөнүндө отчётто (юридикалык жактар жана жеке ишкерлер боюнча) отчёттук мезгил ичинде электрондук акчаны жайылтууга жана жүгүртүүгө байланыштуу транзакциялардын сандык мүнөздөмөлөрү тууралуу маалыматтар камтылат.

Саны боюнча маалыматтар бүтүн санга чейин тегеректелген сан маанисинде көрсөтүлөт. Көлөмү боюнча маалыматтар үтүрдөн кийин эки белгиге чейин тегеректелген сан маанисинде көрсөтүлөт.

Таблицадагы төмөнкү аталыштар төмөнкүчө толтурулат:

- «Төлөм уюму-эмитенттин аталышы» – Улуттук банктан электрондук акча чыгарууга лицензия алган жана электрондук акча системасынын эмитенти болуп саналган төлөм уюмунун аталышы;
- «Отчёттук мезгил: (ЧЧ.ЖӨЖӨЖ)» – отчёттук мезгилдин чейреги, жылы сандык форматта толтурулат (мисалы, 02.2025, бул 2025-жылдын 2-чейреги).

Таблицанын:

- 1-тилкесинде – катар номери көрсөтүлөт;
- 2-тилкесинде – электрондук акча системасынын катталган аталышы көрсөтүлөт;
- 3-тилкесинде – катышуучулардын түрү көрсөтүлөт: агенттер, акцептанттар;
- 4-тилкесинде – колдонуучулардын (капчыктарды) саны көрсөтүлөт;
- 5-тилкесинде – отчёттук мезгилдин акырына карата электрондук акчанын калдыгы көрсөтүлөт;
- 6-7-тилкелеринде – отчёттук мезгил ичинде электрондук акча системасынын ичиндеги капчыктар ортосунда которуулардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;
- 8-9-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде акча каражаттарын башка электрондук акча системаларына, анын ичинде эл аралык системаларга чыгаруу аркылуу электрондук акчаны которуу боюнча операциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;
- 10-11-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде башка электрондук акча системаларынан, анын ичинде эл аралык системалардан капчыктагы калдыкты көбөйтүү аркылуу электрондук акчаны которуу боюнча операциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;
- 12-13-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде электрондук акчаны

накталай акчага алмаштыруу аркылуу электрондук акчанын ордун жабуу (электрондук акча системасында калдыкты азайтуу) боюнча транзакциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 14-15-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде электрондук акчаны банктык эсептеги накталай эмес акча каражаттарына алмаштыруу аркылуу электрондук акчанын ордун жабуу (электрондук акча системасында калдыкты азайтуу) боюнча транзакциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 16-17-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөө боюнча операциялардын жалпы саны жана көлөмү (анын ичинде бюджеттик төлөмдөр) көрсөтүлөт;

- 18-19-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде бюджеттик төлөмдөрдү гана төлөө боюнча транзакциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 20-21-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде накталай акчанын ордуна электрондук капчыкты толтуруу аркылуу электрондук акчаны жайылтуу боюнча транзакциялардын саны жана көлөмү көрсөтүлөт;

- 22-23-тилкелерде – отчёттук мезгил ичинде агенттердин банктык эсептен накталай эмес каражаттардын ордуна электрондук капчыкты толтуруу аркылуу электрондук акчаны жайылтуу боюнча транзакцияларынын саны жана көлөмү көрсөтүлөт.

4-тиркеме

«Кыргыз Республикасында электрондук акча жөнүндө»
жобого карата 6-тиркеме

Төлөм уюмдары-электрондук акча эмитенттеринин кардарлары үчүн

ЛИМИТТЕР

	Идентификациялоо ыкмасы	
	Аралыктан идентификациялоо жана верификациялоо	Жеке катышуу учурунда толук идентификациялоо
	сүрөтү	видео
Операциянын түрү	Лимиттер	

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 4, 2025

Товарлар жана кызматтар үчүн төлөө максатында которуулар (резидент-алуучулардын пайдасына)	Бир операция үчүн максималдуу сумма: 30 000 сом. Ай ичинде которуулардын (жүгүртүүлөрдүн) суммасы: 60 000 сом.	Бир операция үчүн максималдуу сумма: 200 000 сом. Ай ичинде которуулардын (жүгүртүүлөрдүн) суммасы: 400 000 сом.	Бир операция үчүн максималдуу сумма: 400 000 сом. Ай ичинде которуулардын (жүгүртүүлөрдүн) суммасы: 800 000 сом.
Жеке адамдар ортосунда которуулар	Операциянын максималдуу суммасы: 15 000 сом. Ай ичинде которуулардын суммасы: 30 000 сом.	Операциянын максималдуу суммасы: 100 000 сом. Ай ичинде которуулардын суммасы: 200 000 сом.	Операциянын максималдуу суммасы: 400 000 сом. Ай ичинде которуулардын суммасы: 800 000 сом.
Мамлекеттик бюджеттин пайдасына которуулар	Чектөөсүз	Чектөөсүз	Чектөөсүз
Электрондук акчанын ордун нактапай акча алуу аркылуу жабуу	Операциянын максималдуу суммасы: 15 000 сом. Ай ичинде жалпы сумма: 30 000 сом	Операциянын максималдуу суммасы: 100 000 сом. Ай ичинде жалпы сумма: 200 000 сом	Операциянын максималдуу суммасы: 400 000 сом. Ай ичинде жалпы сумма: 800 000 сом
Электрондук акчанын ордун нактапай эмес түрдө жабуу	Чектөөсүз, акча каражаттарын Кыргыз Республикасынын резидентинин өздүк банктык эсебине чегерүү аркылуу		
Юридикалык жактан же жеке ишкерден жеке адамдын пайдасына которуулар	Тыюу салынган, буга чейин ишке ашырылган төлөмдү кайтарып берүүгө байланыштуу операция ишке ашырылган учурларды эске албаганда (мисалы, товар же кызмат көрсөтүүдөн баш тартууга байланыштуу)		
Электрондук капчыкты/ банк эсебин толуктоо	Максималдуу баланска коюлган чектөөнүн алкагында чектөөлөрсүз		

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 12-ноябрындагы
№ 2025-П-02/60-1-(НПА) токтому

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2022-жылдын 21-декабрындагы № 2022-П-02/81-6-(НПА)
«Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик
укуктук актыларынын ишкердик субъекттеринин ишине карата
жөнгө салуучу таасирин талдоо методикасын бекитүү жөнүндө»
токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө**

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 21-декабрындагы № 2022-П-02/81-6-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик укуктук актыларынын ишкердик субъекттеринин ишине карата жөнгө салуучу таасирин талдоо методикасын бекитүү жөнүндө» токтомуна өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

- тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтомду Улуттук банктын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын

Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Юридика башкармалыгы токтом расмий жарыяланган күндөн кийинки 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, коммерциялык банктарды, «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ААКты, кредиттик союздарды жана микрофинансылык уюмдарды, «Микрофинансылык уюмдардын ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кыргызстандын кредиттик союздарынын жана кооперативдеринин улуттук ассоциациясы» юридикалык жактардын бирикмесин, «Кепилдик фонд» ААКты, кредиттик бюролорду, төлөм уюмдарын жана төлөм системаларынын операторлорун, «Альянс» алмашуу бюролорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кыргыз Республикасынын төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Байланыш операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин жана «Банктар аралык процессинг борбору» жабык акционердик коомун тааныштырсын.

5. Банк эмес уюмдарды көзөмөлдөө башкармалыгы токтом расмий жарыяланган күндөн кийинки 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом жөнүндө маалымат менен Кыргыз Республикасынын алмашуу бюролорун «Алмашуу бюролорунан маалыматтарды чогултуу» автоматташтырылган системасы аркылуу тааныштырсын.

6. Башкарманын катчылыгы бөлүмү 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

7. Токтомдун аткарылышын контролдоо Юридика башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

М. Тургунбаев

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 12-ноябрындагы
№ 2025-П-02/60-1-(НПА)
токтомуна карата тиркеме**

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2022-жылдын 21-декабрындагы № 2022-П-02/81-6-(НПА)
«Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик
укуктук актыларынын ишкердик субъекттеринин ишине карата
жөнгө салуучу таасирин талдоо методикасын бекитүү жөнүндө»
токтомуна өзгөртүүлөр**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 21-декабрындагы № 2022-П-02/81-6-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик укуктук актыларынын ишкердик субъекттеринин ишине карата жөнгө салуучу таасирин талдоо методикасын бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик укуктук актыларынын ишкердик субъекттеринин ишине карата жөнгө салуучу таасирин талдоо методикасынын:

1) 3-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«3. Ушул Методиканын 4-пунктунда көрсөтүлгөн учурларды кошпогондо, Улуттук банктын ишкердик ишти жөнгө салууга багытталган ченемдик укуктук актылары жөнгө салуучу таасирин талдоо талаптарына туура келет.»;

2) 4-пунктунун:

- 1-пунктчасында «6 айдан» деген сөздөр «1 жылдан» деген сөздөргө алмаштырылсын;

- 2-пунктчасы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«2) ал жеткис күч жагдайларында, өзгөчө кырдаалда жана/же өзгөчө абалда, ошондой эле алардын кесепеттерин жоюу үчүн шашылыш түрдө кабыл алынса;»;

- төмөнкү мазмундагы 8-пунктча менен толукталсын:

«8) баалардын туруктуулугуна жетишүүгө жана колдоого, акча-кредит саясатын ишке ашырууга, банк жана төлөм системаларынын натыйжалуулугун, коопсуздугун жана ишенимдүүлүгүн камсыз кылууга багытталган, колдонуу мөөнөтү бир жылдан аз (убактылуу).»;

3) 6-пункттун экинчи сүйлөмү алынып салынсын;

4) 7-пунктунун:

- 1-пунктчасы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«1) жөнгө салуучу таасирин талдоо - бул, ушул Методика менен жөнгө салынган процесс, ал көйгөйлөрдү талдоону, жөнгө салуунун максаттарын жана ыкмаларын аныктоону, ишкердик иштин субъекттери үчүн алар менен байланышкан кесепеттерге баа берүүнү жана сунушталган жөнгө салуунун негиздемесин камтыйт.»;

- 3-пунктчасы күчүн жоготкон катары таанылсын;

5) төмөнкү мазмундагы 9-1 пункт менен толукталсын:

«9-1. Бизнес-ассоциациялардын жана коммерциялык эмес уюмдардын өкүлдөрүнө жумушчу топко катышуу укугу тиешелүү уюмдардын ыйгарым укуктуу адамдары тарабынан берилет, мында Улуттук банкка жөнгө салуу таасирин талдоого катышуу укугун тастыктаган кат берилүүгө тийиш.»;

6) 16-пункттун экинчи абзацындагы «салыштырма таблицага» деген сөздөр «сын-пикирлердин жана сунуштардын жыйынтыктоочу таблицасына» деген сөздөргө алмаштырылсын;

7) Методикага карата 1-тиркеме төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Кыргыз Республикасынын
Улуттук банкынын ченемдик
укуктук актыларынын
ишкердик субъекттеринин
ишине карата жөнгө
салуучу таасирин талдоо
методикасына карата
1-тиркеме

Форма

АНАЛИТИКАЛЫК КАТ
Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы

БЕКИТЕМ

(кызмат орду)

(кол тамгасы)

20__ - ж ы л д ы н
" ____ " _____

Жөнгө салуучу таасирин талдоо

(ченемдик укуктук актынын долбоорунун аталышы)
Иштеп чыгуу үчүн негиздеме:

(документтин аталышы)
20__ -жылдын " ____ " _____ № _____
Жөнгө салуучу таасирин талдоо мөөнөттөрү: _____

(башталышы) (аякташы)

Жумушчу топтун жетекчиси:

(аты-жөнү, иштеген жери, кызмат орду, кол тамгасы)

Жумушчу топтун мүчөлөрү:

(аты-жөнү, иштеген жери, кызмат орду, кол тамгасы)

Жооптуу адам менен байланышуу үчүн маалымат:

(аты-жөнү, тел., e-mail)

I. Жөнгө салууну өзгөртүү үчүн проблемалар жана негиздер

1. Проблема тууралуу маалымат

Тиешелүү сандык жана сапаттык көрсөткүчтөрдү колдонуу менен, чечүүнү талап кылган ар бир проблеманын так жана негиздүү сыпаттамасын иштеп чыгуу жана берүү.

Мамилелердин ушул чөйрөсүндө колдонуудагы жөнгө салуу жана алар үчүн проблеманын маанилүүлүгү жөнүндө кызыкдар болгон жактардын пикирлерин кыскача талдоонун натыйжаларын көрсөтүү.

2. Проблеманын масштабы

Проблеманын масштабы жөнүндө, зарылдыгына жараша, ар кандай өлчөмдөрдө (экономикалык, социалдык, аймактык жана башка) маалымат берүү.

3. Жөнгө салууну өзгөртүү үчүн негиздер, проблеманы чечүүнүн актуалдуулугу

Колдонуудагы жөнгө салуу сакталган шартта, алдын ала болжолдонуп жаткан таасирлерди чагылдыруу.

Экономикалык жана укуктук негиздерди, ошондой эле аларды чечүүнүн актуалдуулугун кошо алганда, азыркы мезгилде проблемаларды чечүү зарылдыгын шарттаган негизги аргументтерди келтирүү.

Жөнгө салууну өзгөртүү жолу менен проблемаларды чечүү үчүн экономикалык жана укуктук негиздерди келтирүү.

4. Эл аралык тажрыйба

Ушул сыяктуу проблемаларды чечүү жагында эл аралык тажрыйба тууралуу кыскача маалымат берүү.

II. Сунушталып жаткан жөнгө салуу жөнүндө маалымат

5. Жөнгө салуунун максаты

Ченемдик укуктук актыны кабыл алуу аркылуу жөнгө салуунун максатын так белгилөө.

6. Сунушталган жөнгө салуу

Проблемаларды чечүү жана максатка жетүү үчүн каралган чаралар (механизм) жана жөнгө салуунун негизги ченемдери тууралуу белгилөө.

7. Жөнгө салуудан улам келип чыгуучу социалдык жана

экономикалык натыйжаларды баалоо

1) Белгилүү бир күнгө карата күтүлүп жаткан жыйынтык (жөнгө салуу максатына жетүү деңгээли).

2) Экономикага, социалдык секторго жана экологияга күтүлүп жаткан таасири:

- экономикага таасири: алгылыктуу жана терс;
- социалдык чөйрөгө таасири: алгылыктуу жана терс;
- экологияга таасири: алгылыктуу, терс, таасири тийбейт.

Сунушталган жөнгө салуу колдонулган учурда күтүлүүчү оң жана терс натыйжаларды баалоо жана негиздөө.

3) Кызыкдар тараптар - жөнгө салуу адресаттарынын негизги топторуна карата күтүлүп жаткан таасири:

- мамлекеттик органдар: алгылыктуу жана терс;
- ишкерлер: алгылыктуу жана терс;
- калк: алгылыктуу жана терс.

8. Сунушталган жөнгө салууну ишке ашырууда тобокелдиктерди баалоо

Жөнгө салуу максатына жетүү үчүн жөнгө салууну ишке ашырууда келип чыгышы мүмкүн болгон негизги тобокелдиктерди чагылдыруу:

1-тобокелдиктин аталышы:

- тобокелдикти баалоо;
- сунушталып жаткан жеңилдетүү чаралары;

2-тобокелдик аталышы:

- тобокелдикти баалоо;
- сунушталып жаткан жеңилдетүү чаралары.

9. Атаандаштыкка таасирин баалоо

Сунуш кылынган жөнгө салуунун ушул жөнгө салуу варианты үчүн атаандаштыкка тийгизген таасирин баалоонун негизги корутундуларын чагылдыруу.

10. Сунушталган жөнгө салууну тандоонун негиздемеси

Сунуш кылынган жөнгө салууну колдоо үчүн негизги аргументтерди келтирүү.

11. Тиркеме

Аналитикалык катка төмөнкүлөр тиркелет:

- сунушталып жаткан жөнгө салуудан күтүлүп жаткан экономикалык натыйжаларды ар тараптуу баалоо (жумушчу топтун чечими боюнча);

- жөнгө салуучу таасирин талдоого карата чыгарылган тыянактарды жана сунуштарды көрсөтүү үчүн зарыл болгон маалыматтык-маалымдама материалдар жана башка маалыматтар (жумушчу топтун чечими боюнча);

- жумушчу топтун айрым мүчөлөрүнүн кол коюудан баш тартуусу/ өзгөчө пикирлери (бар болсо);

- жөнгө салуучу таасирин талдоо боюнча жумушчу топ жөнүндө буйрук;

- жөнгө салуучу таасирин талдоого катышуу үчүн бизнес-ассоциациялардын өкүлдөрүнөн алардын катышуусун ырастаган кат.

Тиркемелерди эске албаганда, аналитикалык каттын негизги текстин 10-15 бетке чейин түзүү сунушталат.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 12-ноябрындагы
№ 2025-П-12/60-4-(НПА) токтому**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна өзгөртүүлөр киргизилсин (тиркелет):

- 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/3 «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга резервге тиешелүү чегерүүлөр жөнүндөгү» жобону бекитүү жөнүндө»;

- 2005-жылдын 15-декабрындагы № 37/5 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында операциялык тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндөгү» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2009-жылдын 26-августундагы № 35/3 «Коммерциялык банктардын баалуу металлдар менен операциялары жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2010-жылдын 30-июнундагы № 52/4 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө»;

- 2012-жылдын 31-октябрындагы № 41/12 «Банктык эсептер, банктык аманаттар (депозиттер) боюнча эсептер менен иш алып

баруу боюнча нускоону бекитүү тууралуу»;

- 2017-жылдын 31-майындагы № 21/5 «Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу»;

- 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-5-(НПА) «Банктарды жоюу жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»;

- 2022-жылдын 12-октябрындагы № 2022-П-12/63-1-(НПА) «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын аныктоо боюнча нускоону бекитүү жөнүндө»;

- 2023-жылдын 12-апрелиндеги № 2023-П-12/23-5-(НПА) «Кредиттөөдөгү чектөөлөр жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу»;

- 2023-жылдын 26-апрелиндеги № 2023-П-12/27-8-(НПА) «Коммерциялык банктар тарабынан долбоордук каржылоону сунуштоодо кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу».

2. Юридикалык башкармалыгы:

- тиешелүү документтерди алгандан тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Көзөмөл методологиясы башкармалыгы токтом расмий жарыяланган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде аны менен коммерциялык банктарды, микрокаржылоо компанияларды, «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ачык акционердик коомун, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, «Микрофинансылык уюмдарынын ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кепилдик фонд» ААКты

тааныштырсын.

5. Башкармалыктын катчылыгы бөлүмү токтом кабыл алынган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде аны менен Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгын, Банктык көзөмөл башкармалыгын, Банк эмес уюмдарды көзөмөлдөө башкармалыгын, Санарип финансылык технологиялар башкармалыгын, Төлөм системаларын көзөмөлдөө башкармалыгын жана Юридика башкармалыгын тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

М. Тургунбаев

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 12-ноябрындагы
№ 2025-П-12/60-4-(НПА)
токтомуна карата тиркеме**

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик
укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө**

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/3 «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга резервге тиешелүү чегерүүлөр жөнүндөгү» жобону бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга резервге тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жобонун:

- 12.1-пункту төмөнкү мазмундагы үчүнчү абзац менен толукталсын:

«Банк кардарга алдын ала билдирүүсүз кайсыл болбосун убакта шартсыз кайтарып алуу/жокко чыгаруу укугуна ээ баланстан тышкары милдеттенмелерди «нормалдуулар» категориясына классификациялоого укуктуу.»

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 15-декабрындагы № 37/5 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында операциялык тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндөгү» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарында операциялык тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

- 2.3-пунктунун алтынчы абзацында «үзгүлтүксүз» деген сөздөн кийин «же мезгилдүү» деген сөздөр менен толукталсын.

3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 26-августундагы № 35/3 «Коммерциялык банктардын баалуу металлдар менен операциялары жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Коммерциялык банктардын баалуу металлдар менен операциялары жөнүндө» жобонун:

- 2.6-пункту төмөнкү мазмундагы абзац менен толукталсын:

«Баалуу металлдардагы активдердин максималдуу көлөмүн жана баалуу металлдар менен операцияларды жүзөгө ашырууга каражаттардын суммасын эсептөөдөн «Виртуалдык активдер жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык эмитенттин виртуалдык активдерин баштапкы жайгаштырууга байланыштуу финансылык кызмат көрсөтүүлөрдүн алкагында баалуу металлдардагы активдер жана каражаттар алынып салынат.».

4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 30-июнундагы № 52/4 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан коммерциялык банктарда жана башка финансы-кредит уюмдарында кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

1) 12-пунктунун жыйырма тогузунчу абзацындагы «250 000» деген сан «300 000» деген санга алмаштырылсын;

2) 25-пунктунун он биринчи абзацындагы «атынан» деген сөз «чечими менен аныкталган» сөздөргө алмаштырылсын;

3) 63-1-пунктунун үчүнчү абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«- акыркы календардык жыл ичинде кредиттик келишимдин шарттарын бузууга жол берилбеген жана/же реструктуризациялоо жүргүзүлбөгөн 500 000 сомго чейинки кредиттерди кошпогондо, калган кредиттер үчүн жылына кеминде бир жолу. Акыркы календардык жыл ичинде кредиттик келишимдин шарттарын бузууга жол берилбеген жана/же реструктуризациялоо жүргүзүлбөгөн 500 000 сомго чейинки кредиттерге кредит боюнча жүргүзүлгөн төлөмдөрдүн негизинде талдап-иликтөөнү болжолдогон төлөм мониторинги жүргүзүлөт.»;

4) 65-пунктунун онунчу абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«-кредиттөө максаттарына жараша, эгер болгон болсо документтер

менен тастыкталган (келишимдер, кабыл алуу актылары, эсеп-фактуралар, коштомо кагаздар ж.б.) кредиттин максаттуу пайдаланылышына баа берүү, буга 300 000 сомдон ашпаган өлчөмдөгү кредит жана банк тарабынан акча каражаттары товарларды жана/же кызмат көрсөтүүлөрдү сатуучунун / сунуштоочунун эсебине накталай эмес формада чегериле турган 500 000 сомдон ашпаган өлчөмдөгү кредит кирбейт.»;

5) 68-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«68. Күрөөгө коюлган мүлктүн сакталышын жана анын учурдагы наркынын өзгөрүп кетиши мүмкүнчүлүгүн туруктуу негизде контролдоо максатында банк күрөөлүк мүлккө мониторинг жүргүзүп турууга тийиш, анын ичинде сакталган жери жана жайгашкан ордуна баруу жана/же күрөөгө коюлган мүлктү реалдуу убакыт режиминде текшерүүгө мүмкүндүк берген видео жана фотосүрөткө тартууну колдонуу аркылуу. Мында банк, анын ичинде видео жана фотосүрөткө тартуу аркылуу жүргүзүлгөн мониторинг жөнүндө отчетту кредиттик досьени сактоонун белгиленген мөөнөттөрүнө ылайык сактоону камсыз кылууга тийиш.

Банк тарабынан күрөөгө мониторинг жүргүзүү мезгил аралыгы жана ыкмалары кредиттик/күрөө саясатына ылайык жана кредит сапатына, ошондой эле жоготуу тобокелдигин эске алуу менен күрөөнүн түрүн кошо алганда, башка факторлорго жараша аныкталат. Кыймылдуу мүлк түрүндөгү күрөөгө мониторинг суммасы кеминде 300 000 сомду түзгөн кредит боюнча жылына бир жолу жүргүзүлүп турууга тийиш.

Суммасы 300 000 сомду жана андан көптү түзгөн кредит боюнча кыймылдуу мүлк түрүндөгү күрөөгө мониторинг төмөнкүчө ишке ашырылууга тийиш:

- эгерде кредит 30 жана андан көп пайыз чегинде кыймылдуу мүлк менен камсыздалган болсо жарым жылда кеминде бир жолу;

- эгерде кредит 30 пайызга жетпеген чекте кыймылдуу мүлк менен камсыздалган болсо жыл ичинде кеминде бир жолу.

Банк тарабынан күрөөлүк мүлктүн сакталышына контролдуктун камсыз кылынышы милдеттүү шарттан болууга тийиш. Мында, төмөнкү учурларга өзгөчө көңүл буруу зарыл:

- камсыздоонун рыноктук наркы төмөндөгөнбү;

- акыркы текшерүүдөн бери күрөөнүн ликвиддүүлүгүн төмөндөткөн кандайдыр бир факторлор барбы;

- күрөөнүн сакталышы камсыз кылынуудабы.

Мына ушул чаралардын бардыгы банкка карыз алуучулардын, демек кредиттин абалынын начарлоого карата мүмкүн болуучу

тенденцияларын аныктоого жардам берет. Бул тенденциялар канчалык тез аныкталса, банк кырдаалды оңдоо боюнча тиешелүү чараларды ошончолук ыкчам кабыл алып, өз таламдарын коргоону камсыз кылат.»;

6) Жобонун 1-тиркемесинин 1-пункту төмөнкү мазмундагы он сегизинчи абзац менен толукталсын:

«- кардардын жубайынын/жолдошунун кредит алууга макулдугу (бир карыз алуучуга 300 000 (үч жүз миң) сомдон ашкан кредит боюнча жана кредит алууда, эгерде учурда кредиттери болсо).»;

7) Жобонун 1-тиркемесинин 16-1-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«16-1. Кредиттөө максаттарына жараша, эгер болгон болсо документтер менен тастыкталган (келишимдер, кабыл алуу актылары, эсеп-фактуралар, коштомо кагаздар ж.б.) кредиттин максаттуу пайдаланылышы жөнүндө отчет, буга 300 000 сомдон ашпаган өлчөмдөгү кредит жана банк тарабынан акча каражаттары сатуучунун / товарларды жана/же кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочунун эсебине накталай эмес формада чегериле турган 500 000 сомдон ашпаган өлчөмдөгү кредиттер кирбейт.».

5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 31-октябрындагы № 41/12 «Банктык эсептер, банктык аманаттар (депозиттер) боюнча эсептер менен иш алып баруу боюнча нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Банктык эсептер, банктык аманаттар (депозиттер) боюнча эсептер менен иш алып баруу боюнча нускоонун:

1) 11-пункту төмөнкү мазмундагы жыйырма жетинчи абзац менен толукталсын:

«Виртуалдык активдер боюнча эскроу-эсеби – бул виртуалдык активдердин кызмат көрсөтүүчүсү, кардар жана банк ортосунда түзүлгөн үч тараптуу келишимдин негизинде ачылган, келишимде каралган жагдайлар келип жеткенге же милдеттенмелер аткарылганга чейин акча каражаттарын эсепке алууга жана бөгөт коюуга арналган атайын эсеп, андан кийин банк виртуалдык активдерди сатуучуга акча каражаттарын которот. Мында виртуалдык активдер Кыргыз Республикасынын «Виртуалдык активдер жөнүндө» Мыйзамынын маанисинде түшүнүлөт, ал эми банктын операциялары Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын

3-февралындагы № 2023-П-14/8-2-(НПА) токтому менен бекитилген Виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоо тартибине ылайык виртуалдык активдер менен кызмат көрсөтүү чегинде жүргүзүлөт.»;

2) 15-1-пунктунун экинчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Атайын эсептерге эскроу эсеби, максаттуу рекультивациялык эсеп, нотариустун депозити, виртуалдык активдер боюнча эскроу эсеби кириши мүмкүн.».

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 31-майындагы № 21/5 «Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө» нускоонун:

1) 7-пунктунун биринчи абзацында «15%» деген сан «20%» деген санга алмаштырылсын;

2) 9-пунктунда «бир эсептик көрсөткүчтөн» деген сөздөр «300 001 сомдон» деген сөздөргө жана сандарга алмаштырылсын;

3) 13-пунктунун:

- 5-пунктчасы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«5) кредиттин максималдуу өлчөмү сатып алынып жаткан же курулуп жаткан турак жайдын адилет наркынын сексен пайызынан ашпоого тийиш. Кредит сатылып алынып жаткан же курулуп жаткан турак жайдын адилет наркынын жүз пайыз өлчөмүндө төмөнкү учурларда берилиши мүмкүн:

- сатылып алынып жаткан же курулуп жаткан турак жайдын өлчөмүнүн/адилет наркынын кырк пайызынан кем эмес өлчөмдөгү байланыштуу депозит же кыймылсыз мүлк түрүндө кошумча күрөө сунушталганда;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын жана банктын ички документтеринин талаптарына жооп берген, кредиттин суммасынан жүз кырк пайыздан кем эмес адилеттүү наркы боюнча кыймылсыз мүлк түрүндө берилгенде.»;

- 7-пунктча күчүн жоготкон катары таанылсын;

4) төмөнкү мазмундагы 19-1-пункт менен толукталсын:

«19-1. Банктын уставдык капиталында 50 жана андан ашык пайыз өлчөмүндө мамлекеттик катышуу үлүшү бар банктар Кыргыз Республикасынын мамлекеттик/аткаруу бийлик органдарын тейлегенде ушул Нускоонун 12-пунктунун 4-пунктчасынын талаптарын эске алуу менен жеңилдетилген тарифтер боюнча эсептешүү-кассалык операцияларды жүргүзүүгө укуктуу.»;

5) 21-пунктунун биринчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«21. Банктын аффилирленген же байланыштуу жагына берилүүчү ар бир кредит (300 000 сомго чейинки кредиттен жана адаттагы корреспонденттик иштин жүрүшүндө банктар аралык кредиттен тышкары) күрөө менен камсыздалууга тийиш, аны сатып өткөрүү наркы төмөнкү өлчөмдөн кем болбоого тийиш:».

7. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-5-(НПА) «Банктарды жоюу жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Банктарды жоюу жөнүндө» жобонун:

-25-пункту төмөнкүдөй мазмундагы 15-пунктча менен толукталсын:

«15) Банкты жоюу планын аткаруу жөнүндө отчет.».

8. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 12-октябрындагы № 2022-П-12/63-1-(НПА) «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын аныктоо боюнча нускоону бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын аныктоо боюнча нускоонун:

1) 25-пунктунун 1-пунктчасы төмөнкү мазмундагы абзац менен толукталсын:

«и) Standard & Poor's рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «AAA» деңгээлинен төмөн эмес узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS), Moody's Investors Service рейтингдик агенттиктеринин бири тарабынан жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын

14-декабрындагы № 2022-П-12/78-7-(НПА) токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобонун 3-пунктунда белгиленген критерийлерге ылайык келген башка рейтингдик агенттиктер тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ эл аралык финансылык уюмдардын гарантиялары менен камсыздалган активдер же алардын бөлүгү.»;

2) 18-пунктунун 2-пунктчасы төмөнкү мазмундагы абзац менен толукталсын:

«Мында капиталдын жана карыздык инструменттердин бир бөлүгү Банктын директорлор кеңешинин жазуу жүзүндөгү арызы боюнча Улуттук банктын уруксаты менен Биринчи деңгээлдеги кошумча капиталдын курамына киргизилиши мүмкүн.».

9. Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 12-апрелиндеги № 2023-П-12/23-5-(НПА) «Кредиттөөдөгү чектөөлөр жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кредиттөөдөгү чектөөлөр жөнүндө» нускоонун:

9-пунктунун:

- 2-пунктчасы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«2) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин чечими боюнча улуттук экономика субъектине, анын ичинде өлкөнүн улуттук жана азык-түлүк коопсуздугун камсыз кылууга көмөктөшүү максатында берилген кепилдик же алар боюнча мамлекеттик гарантиялар болгон банк тарабынан кабыл алынган талаптар же баланстан тышкаркы милдеттенмелер.»;

- 3-пунктчасынын экинчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Ушул Нускоонун 8 жана 9-пункттарында көрсөтүлгөн Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарына берилген кредиттер жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин чечими менен берилген гарантиялар/кепилдиктер Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, Кыргыз Республикасынын бюджетинде алардын чагылдырылышын тастыктоону кошо алганда, тиешелүү түрдө таризделүүгө тийиш. Мында Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин чечими менен берилген гарантиялардын/кепилдиктердин жалпы суммасы банктын таза суммардык

капиталынын 60%нан ашпоого тийиш.».

10. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 26-апрелиндеги № 2023-П-12/27-8-(НПА) «Коммерциялык банктар тарабынан долбоордук каржылоону сунуштоодо кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Коммерциялык банктар тарабынан долбоордук каржылоону сунуштоодо кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

- 8-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин чечими менен берилген гарантия/кепилдик менен камсыздалган кредиттер жогоруда көрсөтүлгөн чектөөнү эсептөөдөн чыгарылат. Мындай гарантиялардын/кепилдиктердин жалпы суммасы банктын таза суммардык капиталынын 60% өлчөмүнөн ашпоого тийиш.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 24-ноябрындагы
№ 2025-П-07/62-2-(ДКП) токтому**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 13, 63 жана 64-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чени жылдык 11,00 пайыз өлчөмүндө белгиленсин.
2. Токтом 2025-жылдын 25-ноябрынан тартып күчүнө кирет.
3. Акча-кредит саясаты башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматты Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына токтом кабыл алынган күндөн тартып 1 (бир) жумуш күнү ичинде жайгаштырсун.
4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Акча-кредит саясаты башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

М. Тургунбаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 24-ноябрындагы
№ 2025-П-07/62-3-(ДКП) токтому**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү маселеси боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын отурумдарынын 2026-жылга каралган графиги жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 64-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү маселеси боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын отурумдарынын 2026-жылга каралган графиги (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Акча-кредит саясаты башкармалыгы токтом кабыл алынган күндөн тартып 5 (беш) жумуш күнү ичинде:

- токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

- токтомду Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясына жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине жөнөтсүн.

3. Токтомдун аткарылышын контролдоо Акча-кредит саясаты башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

М. Тургунбаев

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 24-ноябрындагы
№ 2025-П-07/62-3-(ДКП)
токтомуна карата тиркеме**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү маселеси боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын отурумдарынын 2026-жылга
КАРАЛГАН ГРАФИГИ

Отурум өткөрүлүүчү дата*	Маселенин аталышы
26-январь	Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө.
23-февраль	1. 2025-жылдын IV чейреги үчүн акча-кредит саясаты жөнүндө отчет; 2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө.
27-апрель	Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө.
25-май	1. 2026-жылдын I чейреги үчүн акча-кредит саясаты жөнүндө отчет; 2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө.
27-июль	Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө.

24-август	1. 2026-жылдын II чейреги үчүн акча-кредит саясаты жөнүндө отчет; 2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө.
26-октябрь	Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө.
30-ноябрь	1. 2026-жылдын III чейреги үчүн акча-кредит саясаты жөнүндө отчет; 2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө.

*Эскертүү:

- эгерде Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын отуруму өткөрүлүүчү күн Кыргыз Республикасында жумуш эмес күнү деп жарыяланса, отурум кийинки жумуш күнү өткөрүлөт;
- Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү боюнча отурумдары Кыргыз Республикасындагы экономикалык жагдайга жараша графиктен тышкары өткөрүлүшү мүмкүн.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 3-декабрындагы
№ 2025-П-12/64-5-(ПС) токтому**

Акча которуулар боюнча комиссиялык сый акы алууга убактылуу чектөө киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9, 41 жана 64-беренелерине, Кыргыз Республикасынын «Банктар жана банк иштери жөнүндө» Мыйзамынын 11-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Коммерциялык банктарга жана төлөм уюмдарына төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- Кыргыз Республикасынын ичинде мобилдик тиркемелер жана интернет-банкинг аркылуу улуттук валютада акча которуу боюнча кызмат көрсөтүү үчүн кардарлар-жеке жактардан комиссиялык сый акы (комиссия) алууга тыюу салынат;

- эсеп ачуусуз эл аралык акча которуу системалары аркылуу ишке ашырылган акча которууларды Кыргыз Республикасынын аймагында алууда акча которууларды алуучулардан комиссиялык сый акы алууга тыюу салынат.

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын комиссиялык сый акыларды (комиссияларды) алууну жөнгө салган ченемдик укуктук актыларынын ушул токтомго карама-каршы келбеген бөлүктөрүнүн талаптары коммерциялык банктарга, төлөм уюмдарына жана эл аралык акча которуу системаларынын операторлоруна жайылтылары белгиленсин.

3. Токтом 2026-жылдын 1-январынан тартып күчүнө кирет жана 2026-жылдын 31-декабрына чейин колдонулат.

4. Башкарманын катчылыгы бөлүмү токтом кабыл алынган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгын, Санарип финансылык технологиялар башкармалыгын, Банктык көзөмөл башкармалыгын, Төлөм системаларына көзөмөл башкармалыгын, Юридика башкармалыгын, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2024-жылдын 23-октябрындагы № 2024-П-14/55-1-(ПС) «Банктык кызмат көрсөтүүлөрдүн жеткиликтүүлүгүн жогорулатуу боюнча чаралар жөнүндө» токтому күчүн жоготкон катары таанылсын.

6. Юридика башкармалыгы:

- тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

7. Көзөмөл методологиясы башкармалыгы токтом расмий жарыяланган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен «Кыргызстан Банктарынын Союзу» ЮЖБны, «KG төлөм системаларынын операторлор ассоциациясы» ЮЖБны, коммерциялык банктарды, төлөм уюмдарын жана эл аралык акча которуу системаларынын операторлорун тааныштырсын.

8. Токтомдун аткарылышын контролдоо Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

М. Тургунбаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 17-декабрындагы
№ 2025-П-14/67-5-(НПА) токтому

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2020-жылдын 12-августундагы № 2020-П-12/45-3-(НПА)
«Атайын жөнгө салуу режими жөнүндө» жобону бекитүү
тууралуу»
токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу**

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 12-августундагы № 2020-П-12/45-3-(НПА) «Атайын жөнгө салуу режими жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр киргизилсин (кошо тиркелет).

2. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

- тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын

Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Санарип финансылык технологиялар башкармалыгы токтом расмий жарыяланган күндөн кийинки 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен коммерциялык банктарды, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, төлөм уюмдарын жана төлөм системаларынын операторлорун, «KG (КЕЙ-ДЖИ) төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ААКты, «Микрофинансы уюмдарынын ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кыргызстандын кредиттик союздарынын жана кооперативдеринин улуттук ассоциациясы» юридикалык жактардын бирикмесин, микрофинансылык уюмдарды, кредиттик союздарды тааныштырсын.

5. Башкарманын катчылыгы бөлүмү тиешелүү документтерди алгандан кийинки 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Санарип финансылык технологиялар башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

М.Тургунбаев

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2025-жылдын 17-декабрындагы
№ 2025-П-14/67-5-(НПА)
токтомуна карата тиркеме**

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2020-жылдын 12-августундагы № 2020-П-12/45-3-(НПА) «Атайын
жөнгө салуу режими жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу»
токтомуна өзгөртүүлөр**

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2020-жылдын 12-августундагы № 2020-П-12/45-3-(НПА) «Атайын жөнгө салуу режими жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Атайын жөнгө салуу режими жөнүндө» жобонун:

1) 1-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«1. Бул «Атайын жөнгө салуу режими жөнүндө» жободо (мындан ары – Жобо) банктык жана төлөм операциялары/кызмат көрсөтүүлөр (мындан ары – банктык операциялар/кызмат көрсөтүүлөр), анын ичинде улуттук же чет өлкө валютасы менен камсыздалган виртуалдык активдерге байланыштуу операциялар/кызмат көрсөтүүлөр (мындан ары – виртуалдык активдер менен операциялар) чөйрөсүндө инновациялык технологияларды/чечимдерди чектелүү контролдонгон чөйрөдө апробациялоо (тестирлөө) жана колдонууга киргизүү үчүн атайын жөнгө салуу режимин түзүү тартиби, ошондой эле анын ичинде санарип технологияларды колдонууга киргизүүгө жана финансылык пайдалануу мүмкүнчүлүгүн жогорулатууга багытталган мамлекеттик демилгелердин алкагында катышуу тартиби жана атайын жөнгө салуу режиминин алкагында катышуучуларга коюлуучу талаптар аныкталган.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) ченемдик укуктук актыларынын талаптары атайын жөнгө салуу режиминин шарттарын жана ушул Жободо жана Улуттук банктын анын функцияларына атайын жөнгө салуу режимин киргизүү кирген комитетинин (мындан ары – Комитет) чечимдеринде каралган өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен атайын жөнгө салуу режимине катышуучуларына карата колдонулат. Комитет атайын жөнгө салуу режиминде катышуу үчүн берилген арызды кароодо көз карандысыз

адистештирилген эксперттерди тартууга укуктуу.

Атайын жөнгө салуу режиминин алкагында банктык операциялар/кызмат көрсөтүүлөр реалдуу рыноктук шарттарда чектелген масштабда жана продуктунун минималдуу коммерциялык мүмкүнчүлүктөрүнүн баскычында тестирилөөгө даяр болууга тийиш.

Атайын жөнгө салуу режиминин алкагында банктык операциялар/кызмат көрсөтүүлөр чөйрөсүндө колдонууга киргизилип жаткан инновациялык технологиялар/чечимдер төмөнкү критерийлерге жооп берүүгө тийиш:

- банктык/төлөм операцияларында жана/же банктык/төлөм кызматтарын көрсөтүүдө колдонууга сунушталган инновациялык технологиялар/чечимдер банктык операциялар/кызмат көрсөтүүлөр чөйрөсүндө жаңы болуп саналууга жана адатта сунушталуучу банктык продуктуларга салыштырмалуу колдонуучулар үчүн финансылык пайдалануу мүмкүнчүлүгүн кеңейтүүгө багытталууга;

- банктык операцияларды/кызмат көрсөтүүлөрдү жүзөгө ашыруу Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык чектелген;

- виртуалдык активдерге байланыштуу операциялардан тышкары, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, өз ишин башка ишкердик менен айкалыштырууга чектөөлөр, анын ичинде сунушталып жаткан операциялардын түрлөрүнө жана тизмегине карата чектөөлөр болбоого;

- операциялар жана кызмат көрсөтүүлөр Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык жөнгө салынбаган жана/же операцияларды жүргүзүүгө түздөн-түз тыюу салуунун болбошу;

- банктык операциялар/кызмат көрсөтүүлөр мурда банк же төлөм секторунда колдонулбаган жаңы технологияларга/чечимдерге негизделген;

- колдонууга киргизилип жаткан инновациялык технология/чечим тобокелдиктерди азайтуу, чыгымдарды кыскартуу, ошондой эле ачык-айкындуулукту жана киберкоопсуздукту жогорулатуу мүмкүнчүлүгүнө ээ болушу;

- колдонууга киргизилип жаткан инновациялык технологиялар/чечимдер, анын ичинде виртуалдык активдерге байланыштуу, банк жана төлөм операциялары/кызмат көрсөтүүлөр чөйрөсүндө операциялар негизги бизнес-ишмердүүлүктү алмаштырбастан, аны толуктаган мүнөзгө ээ болушу.

Банктык операциялар/кызмат көрсөтүүлөр чөйрөсүндө тестирилөөгө сунушталып жаткан инновациялык технологиялардын/чечимдердин

жогоруда белгиленген критерийлерге жооп бериши атайын жөнгө салуу режимин түзүү үчүн милдеттүү шарт болуп саналат.

Атайын жөнгө салуу режими Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган талаптарды жана банктык операциялардын жана/же кызмат көрсөтүүлөрдүн ушундай түрлөрүн көрсөтүп жаткан катышуучуларга коюлган талаптарды аткарбай коюу каражаты катары каралбашы жана колдонулбашы керек.

Атайын жөнгө салуу режиминин алкагында айрым юридикалык жактарга атайын жөнгө салуу режимдеринде катышууга кыйла ыңгайлуу шарттарды түзүүгө жана/же атайын жөнгө салуу режимдеринде катышуу үчүн жеңилдиктерди берүүгө жол берилбейт.»;

2) 2-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«2. Инновациялык банктык операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү, анын ичинде виртуалдык активдерге байланыштуу операцияларды колдонууга киргизүү үчүн атайын жөнгө салуу режиминин негизги милдеттери болуп төмөнкүлөр саналат:

- рыноктун катышуучулары үчүн укуктук белгисиздик жагдайын жана укуктук тобокелдиктерди азайтуу;

- инновациялык банктык операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү, анын ичинде виртуалдык активдер менен операцияларды пилоттук пайдалануу үчүн артыкчылыктуу жана жеткиликтүү эрежелерди аныктоо;

- инновациялык банктык операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү тандоо жана аларды рынокко колдонууга киргизүүнү тездетүү;

- инновациялык банктык операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү ишке киргизүүнүн натыйжасында келип чыккан жаңы коомдук мамилелер үчүн укуктук жана башка жөнгө салуу талаптарын иштеп чыгуу;

- банктык кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөөчүлөр үчүн жеткиликтүүлүгүн жогорулатуу, кардарларга ылайыкташтыруу жана аларды ишке киргизүүгө, анын ичинде банктык инфраструктурага натыйжалуу аралаштыруу үчүн алардын туруктуулугун, колдонулушун, экономикалык максатка ылайыктуулугун баалоо максатында айкын чөйрөдө жаңы технологияларды текшерүү боюнча милдеттерге сарпталуучу чыгымдарды азайтуу.»;

3) 3-пунктунун:

- биринчи абзацы «жана/же кызмат көрсөтүүлөр чөйрөсүндө»

деген сөздөрдөн кийин «анын ичинде виртуалдык активдер менен операциялар» деген сөздөр менен толукталсын;

- экинчи абзацы «банктык операцияларды» деген сөздөрдөн кийин «анын ичинде виртуалдык активдер менен операцияларды» деген сөздөр менен толукталсын.»;

4) 4-1-пункту «инновациялык банктык кызмат көрсөтүүлөрдү же технологияларды ишке киргизүүгө байланыштуу тобокелдиктерге» деген сөздөрдөн кийин «анын ичинде виртуалдык активдер менен операцияларга байланыштуу тобокелдиктерге» деген сөздөр менен толукталсын;

5) 5- пунктунун:

- экинчи абзацындагы «/Кошо билдирме берүүчү (эгер болсо) катары» деген сөздөр алып салынсын;

- үчүнчү абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«1) арыз берилген күнгө карата милдеттүү экономикалык ченемдерди, тыюу салууларды жана чектөөлөрдү бузуулардын, ошондой эле апробациялоого (тестирлөөгө) сунушталып жаткан инновациялык банктык операцияларга жана/же кызмат көрсөтүүлөргө, ошондой эле билдирме сунуштаган күнгө карата виртуалдык активдер менен операцияларга байланыштуу кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө (мындан ары - КИК/ККЛКА) аткарылбаган таасир этүү чараларынын жоктугу;»;

6) 6-пунктунун:

- төртүнчү-жетинчи абзацтары төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Апробациялоо (тестирлөө) – атайын жөнгө салуу режиминин шарттарына жана талаптарына ылайык, кызмат көрсөтүүлөрдү апробациялоо максатын көздөгөн кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо, изилдөө, мониторинг жүргүзүү жана талдоо процесси.

Билдирме ээси – Улуттук банктын көзөмөлүнө алынган жана инновациялык банктык операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү/технологияларды, анын ичинде виртуалдык активдер менен операцияларды колдонууга киргизүү жана алардын андан ары тестирлөө үчүн атайын жөнгө салуу режимин түзүү жөнүндө билдирме менен кайрылган юридикалык жак.

Кошобилдирме берүүчү – Билдирме ээси менен бирге Улуттук банкка

атайын жөнгө салуу режиминин алкагында инновациялык банктык операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү/технологияларды, анын ичинде виртуалдык активдер менен операцияларды тестирилөө жөнүндө билдирме менен кайрылган юридикалык жак.

Атайын жөнгө салуу режиминин катышуучусу – атайын жөнгө салуу режиминин шарттарына ылайык инновациялык банктык операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү, анын ичинде виртуалдык активдер менен операцияларды тесттен өткөргөн Билдирме ээси жана Кошо билдирме берүүчү (эгер болсо).»;

- он экинчи абзац төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Инновациялар жана виртуалдык активдер боюнча аныктамалар жана терминдер Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык аныктамаларга жана терминдерге шайкеш келет. Атайын жөнгө салуу режиминин алкагында тесттен өтүп жаткан операциянын, кызмат көрсөтүүнүн/технологиянын түрүнө жараша негизги аныктамалар жана терминдер операция, кызмат көрсөтүү/технология жөнүндө техникалык тапшырмада камтылышы мүмкүн.»;

7) 7-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«7. Атайын жөнгө салуу режимин түзүү жөнүндө арыз (мындан ары – Арыз) Улуттук банкка Билдирме ээси жана Кошо билдирме берүүчү (эгер болсо) тарабынан берилет. Виртуалдык активдер менен операцияларды сунуштоодо Билдирме ээси катары коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары гана катыша алышат.

Атайын жөнгө салуу режиминин алкагында операцияларды жүргүзүү жана кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо үчүн колдонулган технологиялар боюнча ушул сыяктуу операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү тесттен өткөрүүдө, төмөнкү учурларда ушул Жобонун 14-1-пунктун эске алуу менен атайын жөнгө салуу режиминин бир нече катышуучуларынын бир убакта катышуусуна жол берилет:

- атайын жөнгө салуу режими Улуттук банк тарабынан демилгеленсе;

- ушул сыяктуу операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү тесттен өткөрүүгө багытталган атайын жөнгө салуу режими башталган күндөн тартып 6 (алты) айдан ашпаган убакыт өтсө.

Мында, атайын жөнгө салуу режиминин катышуучуларынын бир убакта катышуу мөөнөтү ушул сыяктуу операцияны жана кызмат көрсөтүүнү тесттен өткөрүп жаткан колдонуудагы атайын жөнгө салуу режиминин мөөнөтүнөн ашпоого тийиш.»;

8) 8-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«8. Билдирменин курамына төмөнкүлөр кирет:

- ушул Жобого карата 1-тиркеменин формасы боюнча даярдалган, Билдирме ээсинин бланкында таризделген билдирме ушул Жобого ылайык атайын жөнгө салуу режимин түзүү жөнүндө өтүнүч менен бирге берилет, анда билдирмеге тиркелген документтердин тизмеги камтылууга, ошондой эле жетекчинин кол тамгасы коюлууга жана Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык Билдирме ээсинин жана Кошо билдирме берүүчүнүн (эгер болсо) мөөрү менен күбөлөндүрүлүүгө тийиш;

- ушул Жобого карата 2-тиркеменин формасы боюнча Билдирме ээси жана Кошо билдирме берүүчү (эгер болсо) жөнүндө маалымат жана Кошо билдирме берүүчүнүн жазуу жүзүндөгү макулдугу;

- аны тесирлөө Билдирме ээси тарабынан сунушталган, ушул Жобого карата 3-тиркеменин формасы боюнча операция, кызмат көрсөтүү/технология жөнүндө маалымат;

- сунушталып жаткан апробациялануучу кызмат көрсөтүү/операция боюнча атайын жөнгө салуу режимин түзүү зарылдыгын баалоо үчүн кеңири маалымат;

- жарыяланган уставдык капиталдын суммасын көрсөтүү менен тиешелүү мамлекеттик органдардан тастыктама алуу үчүн Кошо билдирме берүүчүнүн реквизиттери көрсөтүлгөн уюштуруу документтеринин нотариалдык күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү же электрондук формалары (эгер болсо);

- Билдирме ээсинин акыркы отчеттук финансылык жыл үчүн тиешелүү түрдө күбөлөндүрүлгөн бухгалтердик/финансылык отчету;

- лицензия үчүн төлөмдү тастыктаган документ. Лицензия үчүн мамлекеттик алымдын өлчөмү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык аныкталат;

- лицензия алууга ишеним каттын түп нускасы;

- эгерде Кошо билдирме берүүчү Улуттук банк тарабынан көзөмөлгө алынуучу юридикалык жак болуп эсептелбесе, Улуттук банк тарабынан атайын жөнгө салуу режиминин алкагында план чегинде/пландан тышкары жайгашкан жерине барып инспектордук текшерүүгө Кошо билдирме берүүчүнүн жазуу жүзүндөгү макулдугу (1-1-тиркеме);

- сунушталган операцияны жана кызмат көрсөтүүнү жүргүзүүдөн күтүлүп жаткан натыйжалардын болжолдуу экономикалык эсептер.

Уюштуруу документтерин жана бухгалтердик/финансылык отчет

берүү талабы Улуттук банктын көзөмөлүнө алынган жана Кошо билдирме берүүчү (эгер болсо) катары иш алып барган жактарга колдонулбайт.»;

9) 9-пунктунун биринчи сүйлөмү «мазмуну жана маңызы» деген сөздөрдөн кийин «продуктун инновациялуулугун негиздөө менен» деген сөздөр менен толукталсын;

10) 11-пунктунун төртүнчү абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«- Кыргыз Республикасынын учурда колдонулуп жаткан мыйзам талаптарынын алкагында, Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына инновациялык технологияларды/чечимдерди банктык операцияларга/кызмат көрсөтүүлөргө, анын ичинде виртуалдык активдер менен операцияларга колдонууга киргизүү мүмкүнчүлүгүнө экспертиза жүргүзөт.»;

11) 12-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«12. Эгерде билдирмени кароонун жүрүшүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Билдирме ээсине (Кошо билдирме берүүчүгө) кызмат көрсөтүүнү сунуштоого тоскоолдук жаратпай тургандыгы аныкталса же Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында лицензиялоо ченемдери каралса, анда Билдирме ээсине (Кошо билдирме берүүчүгө) тиешелүү түшүндүрмө жөнөтүлөт.»;

12) 14-пункту- төмөнкү мазмундагы жетинчи, сегизинчи жана тогузунчу абзацтар менен толукталсын:

«- ушул сыяктуу операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү же операцияларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү ишке ашырууда колдонулуучу технологияларды тестирилөө үчүн атайын жөнгө салуу режими демилгеленип, ал башталган күндөн тартып 6 (алты) айдан ашык убакыт өтүп кеткен болсо;

- 3 (үч) же андан көп жолу ушул Жобонун талаптарына жооп бербеген документтер берилсе же толук эмес берилсе же белгиленген мөөнөттөн кечиктирүү менен берилсе.

Баш тартуу себептерин көрсөтүү менен атайын жөнгө салуу режимин түзүүдөн баш тартылгандыгы жөнүндө кат алган, ошол эле маселе боюнча документтерди кароодон расмий түрдө баш тартылган күндөн тартып 6 (алты) ай ичинде кайрадан берилген Арыз ээсинин арызы кароого алынбайт.»;

13) 14-1-пунктунун биринчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«14-1. Атайын жөнгө салуу режиминин алкагында учурда башка субъект/субъекттер тарабынан сунушталып жаткан банктык операцияларды/ кызмат көрсөтүүлөрдү жана виртуалдык активдер боюнча операцияларды тесттен өткөрүү үчүн атайын жөнгө салуу режимин түзүүгө арыздар төмөнкү маалыматтар кошо берилген учурда кабыл алынат:»;

14) 15-пунктунун:

- биринчи абзацы төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«15. Комитет Арыздын курамына кирген документтерди кароонун негизинде төмөнкү чечимдерди кабыл алат:»;

- үчүнчү абзацта «укук берүүчү лицензияны берүү» деген сөздөрдөн кийин «же лицензия берүүдөн баш тартуу» деген сөздөр менен толукталсын;

- төмөнкү мазмундагы абзац менен толукталсын:

«- тесттен өткөрүү процессинде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарын, техникалык тапшырманын талаптарын бузуу аныкталганда жана/же штаттан тышкаркы жагдай/инцидент орун алганда же тест ийгиликтүү катары таанылган учурда Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана (же) Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына тиешелүү өзгөртүүлөр киргизилгенге чейин атайын жөнгө салуу режиминин алкагында банктык операцияларды/кызмат көрсөтүүлөрдү жана виртуалдык активдер менен операцияларды жүзөгө ашырууга берилген лицензияны токтотуу же кайтарып алуу жөнүндө. Атайын жөнгө салуу режиминин Катышуучусу убактылуу лицензияны 30 (отуз) жумуш күнү ичинде тапшырууга жана төлөм системасынын башка катышуучулары менен төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү (жыйынтыктап эсептешүү) аяктоого тийиш.»;

15) 20-1-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«20-1. Атайын жөнгө салуу режими жүргүзүлүп жаткан учурда Катышуучулар тобокелдиктерди башкаруу, «өз кардарыңды бил» саясатын ишке ашыруу, кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү талаптарды, банктык сырды сактоо, жеке маалыматтардын купуялуулугун жана корголушун камсыз кылуу, керектөөчүлөрдүн укуктарын жана кызыкчылыктарын коргоо,

ошондой эле операцияларды коопсуз жүргүзүү боюнча талаптарды сактоого милдеттүү.»;

16) 22-1-пункту «жөнгө салуу режиминин алкагында банктык операцияларды» деген сөздөрдөн кийин «, ошондой эле виртуалдык активдер менен операцияларды» деген сөздөр менен толукталсын;

17) 24-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«24. Лицензияда көрсөтүлгөн тестти аяктоо датасына чейинки 30 (отуз) календардык күндөн кечиктирбестен атайын жөнгө салуу режиминин Катышуучусу Улуттук банкка тест өткөрүү мөөнөтүн узартуу жана мындай мөөнөтүн узартуунун максатка ылайыктуулугу себептерин көрсөтүү менен жазуу жүзүндө арыз менен кайрылышы мүмкүн, ага ушул Жобонун 31-пунктуна ылайык отчет тиркелет. Мындай арыз 15 жумуш күнүнөн ашпаган мөөнөт ичинде кароого алынат.

Тесттен өткөрүү мөөнөтү узартылган учурда тестти аяктоо боюнча жаңы дата көрсөтүлгөн Комитеттин кошумча чечими чыгарылат. Комитеттин тест өткөрүү мөөнөтүн узартуу жөнүндө кошумча чечим 1 (бир) гана жолу жана 6 (алты) айдан ашпаган мөөнөткө гана кабыл алынышы мүмкүн. Лицензиянын мөөнөтү узартылган учурда Комитет төмөнкү учурлардын биринде техникалык тапшырмага өзгөртүүлөрдү киргизүүгө укуктуу:

- инспектордук текшерүүнүн жүрүшүндө тобокелдиктер аныкталса;
- кызмат көрсөтүүлөр боюнча комиссиялар жана тарифтер рыноктук деңгээлден жогору белгиленсе;
- рыноктун монополиялаштыруу белгилери, анын ичинде Катышуучунун үстөмдүк кылуучу абалы байкалса;
- керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоого жана тобокелдиктерди минималдаштырууга багытталган башка шарттар.»;

18) 26-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«26. Атайын жөнгө салуу режиминин катышуучусу лицензияда көрсөтүлгөн датадан тартып тестирилөөнү баштоого укуктуу. Катышуучу тестирилөө башталган датага чейин кеминде 5 (беш) жумуш күнү мурда Улуттук банкка тиешелүү арыз жөнөтүү аркылуу лицензияда көрсөтүлгөн датага чейин тестирилөөдөн баш тартууга укуктуу.

Тестирилөө башталганга чейин баш тартуу жөнүндө арызда төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

- лицензиянын реквизиттери (номери, берилген датасы), тестирилөө

башталган дата жөнүндө маалымат;

- тастыктоо документтерин (эгер болсо) тиркеп, себептерин көрсөтүү менен (техникалык жактан даяр эместиги, операциялык тобокелдиктер, маалыматтык коопсуздук тобокелдиктери, комплаенс-тобокелдиктер, рыноктук көз караштан максатка ылайык келбеси жана башкалар) баш тартууну жүйөөлүү негиздеп берүү;

- атайын жөнгө салуу режиминин алкагында керектөөчүлөр менен операциялар жүргүзүлбөгөндүгүн тастыктоо;

- лицензияны тапшырууга даярдыгын жана тестирилүүчү кызмат көрсөтүүнүн алкагында үчүнчү жактар алдында финансылык милдеттенмелердин жоктугун тастыктоо;

- Катышуучунун жооптуу адамы менен байланышуу үчүн маалымат.

Комитет арызды кароонун жыйынтыгы боюнча ушул Жободо белгиленген тартипте чечим кабыл алып, Катышуучуга билдирүү жөнөтөт. Арыз канааттандырылган учурда лицензиянын аракети токтотулат, Катышуучуга карата ушул Жобонун лицензияны тапшырууга тиешелүү 30-пунктунун талаптары колдонулат.»;

19) төмөнкү мазмундагы 26-1 - 26-5-пункттар менен толукталсын:

«26-1. Катышуучу төмөнкү негиздердин бири же бир нечеси орун алган шартта Улуттук банкка негизделген арыз менен кайрылуу аркылуу тестирилөөдөн мөөнөтүнөн мурда баш тартууга укуктуу:

- керектөөчүлөрдүн укуктарын жана (же) кызыкчылыктарын бузуу боюнча олуттуу тобокелдиктер аныкталса (анын ичинде техникалык тапшырмада белгиленген инциденттер/даттануулар көрсөткүчтөрүнүн чектүү маанилеринен артышы);

- аларды белгилүү бир мөөнөттө четтетүүгө мүмкүн болбогон шартта, операцияларды коопсуз жүргүзүүгө коркунуч жараткан маалымат коопсуздугундагы олуттуу кемчиликтер жана (же) инциденттер аныкталса;

- кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү талаптарды, жеке маалыматтардын купуялуулугун жана коргоого алынышын, керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо жана кызыкчылыктарын сактоо мүмкүн болбосо;

- кызмат көрсөтүү үчүн зарыл болгон негизги контрагенттер жана (же) инфраструктуралык провайдерлер менен келишимдердин аракети токтотулса (бузулса);

- катары менен кеминде эки отчеттук мезгилдин жыйынтыгында

техникалык тапшырмада каралган негизги сандык жана сапаттык көрсөткүчтөргө (техникалык тапшырмада жана (же) Комитеттин чечиминде аныкталган минималдуу чектен төмөн) жетишилбесе;

- тестирилөөнү улантуунун экономикалык жактан максатка ылайык келбеши;

- тестирилөөнү коопсуз жана талапка ылайык улантууга тоскоолдук кылган ал жеткис мүнөздөгү башка жагдайлар болсо.

26-2. Тестирилөө мезгилинде мөөнөтүнөн мурда баш тартуу жөнүндө билдирүү тестирилөөнү токтотуу болжолдонгон датага чейинки 10 (он) жумуш күнү мурда берилет. Керектөөчүлөрдүн укуктарына жана (же) кызыкчылыктарына, Катышуучунун финансылык туруктуулугуна зыян келтирүү коркунучу, ошондой эле маалыматтык коопсуздукка карата кооптуу инциденттер орун алса, арыз дароо берилет, ошол эле учурда Катышуучу операцияларды токтото туруу жана кардарларды коргоо чараларын киргизет.

Билдирүүдө төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

- лицензиянын реквизиттери жана Комитеттин тестирилөө мөөнөттөрүн узартуу жөнүндө чечими (эгер болсо);

- тиешелүү материалдарды кошо тиркөө менен тестирилөөдөн баш тартууну негиздөө;

- арыз берилген күнгө карата тестирилөөнүн масштабы тууралуу маалымат (кардарлардын саны, операциялардын саны жана көлөмү, акырына чыгарылбаган операциялар/билдирмелер, калдыктар жана милдеттенмелер);

- мөөнөттөрүн жана керектөөчүлөргө маалымдоо, каражаттарды кайтаруу жана (же) милдеттенмелерди аткаруу, талаш маселелерди жөнгө салуу, келишимдерди жабуу/токтотуу, керектөөчүлөр үчүн «түз байланыш» уюштуруу, маалыматтардын архивин түзүү жана коргоо, кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө талаптарды аткаруу жана эсепке алуу журналдарын сактоо тартибин көрсөтүү менен мөөнөтүнөн мурда токтотуу планы;

- керектөөчүлөр үчүн тобокелдиктерди төмөндөтүү боюнча ишке ашырылган/пландалган чаралар жана Катышуучунун финансылык туруктуулугу жөнүндө маалымат;

- Катышуучунун жооптуу адамы менен байланышуу үчүн маалымат.

26-3. Улуттук банк тестирилөөдөн баш тартуу жөнүндө арызды карап чыгып, зарыл учурда кошумча маалыматтарды талап кылат. Кароонун жыйынтыгы боюнча Комитет тестирилөөнү мөөнөтүнөн

мурда токтотуу жана лицензияны кайтарып алуу жөнүндө чечим кабыл алат, ошондой эле зарыл учурда, керектөөчүлөрдүн укуктарын жана кызыкчылыктарын коргоого жана тобокелдиктерди төмөндөтүүгө багытталган мөөнөтүнөн мурда токтотуу шарттарын белгилейт (маалымдоо мөөнөттөрүн, эсептешүүлөрдү аяктоо тартибин, маалыматтарды жана отчетторду ачык көрсөтүү боюнча кошумча талаптарды кошо алганда). Катышуучуга тиешелүү билдирүү жөнөтүлөт.

26-4. Катышуучунун демилгеси боюнча мөөнөтүнөн мурда баш тартылган учурда ушул Жобонун 30, 35-1 жана 35-2-пункттарынын талаптары колдонулат. Катышуучу Комитет тарабынан белгиленген мөөнөттө эсептешүүлөрдү жана керектөөчүлөр жана үчүнчү жактар алдында милдеттенмелерин аткарууну аяктайт, керектөөчүлөргө маалымдайт, лицензияны тапшырат жана Улуттук банкка себептерин жана тобокелдиктерди минималдаштыруу боюнча кабыл алынган чараларды көрсөтүү менен мөөнөтүнөн мурда токтотуу жөнүндө жыйынтыктоочу отчет берет.

26-5. Ушул Жободо жана техникалык тапшырмада каралган милдеттенмелер талапка ылайык аткарылганда, Комитет керектөөчүлөрдүн укуктарын жана кызыкчылыктарын коргоо чаралары жетиштүү катары тааныган шартта жана бузууларга жол берилбеген шартта Катышуучунун демилгеси боюнча тестирлөө мөөнөтүнөн мурда токтотулса, ушул Жобонун 29-пунктуна ылайык, тестирлөө ийгиликсиз катары таанылбайт.»;

20) 31-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«31. Лицензиянын мөөнөтү аяктаганга чейин 30 (отуз) календардык күндөн кечиктирилбеген мөөнөттө же техникалык тапшырмада белгиленген тестирлөөнүн сандык жана сапаттык көрсөткүчтөрү менен критерийлерге жеткен учурда, атайын жөнгө салуу режиминин Катышуучусу тестирлөөнүн жыйынтыгы жөнүндө отчетту (мындан ары – отчет) Улуттук банкка жөнөтөт, анда төмөнкүлөр камтылат:

- кызмат көрсөтүү мезгили (башталышы/аякташы) жөнүндө маалымат;

- тестирлөөнүн жүрүшүндө жетишилген сандык жана сапаттык көрсөткүчтөр, алардын техникалык тапшырманын шарттарына шайкештиги, ошондой эле дал келбестиктердин (эгер бар болсо) себептери жөнүндө маалымат;

- тестирлөөнүн жүрүшүндө атайын жөнгө салуу режиминин Катышуучусу туш болгон көйгөйлөрдү жана көрүлгөн чараларды баяндоо, анын ичинде техникалык тапшырмага өзгөртүүлөрдү

киргизүүнү кароо сунуштарын;

- документте керектөөчүлөр тарабынан кызмат көрсөтүүлөргө суроо-талабын көрсөтүү менен (анкета, сурамжылоо ж.б.);

- кызмат көрсөтүүнү андан ары сунуштоого тоскоолдук жаратышы мүмкүн болгон ченемдик укуктук актылардын жоболорун көрсөтүү;

- керектөөчүлөрдүн кызмат көрсөтүүгө байланыштуу даттануулары жөнүндө маалымат, кагаз же электрондук түрдөгү журналдын көчүрмөсү менен;

- тестирилөөнүн жүрүшүндө орун алган тобокелдиктер жана көрүлгөн чаралар жөнүндө маалымат;

- ушул Жобонун 4-тиркемесине ылайык толтурулган форма;

- банк операцияларын андан аркы ченемдик жөнгө салуу боюнча негиздеме, талдоо, жана статистика менен бекемделген сунуштар;

- банк операцияларын андан аркы ченемдик жөнгө салуу, анын ичинде тобокелдиктерди кыскартуу боюнча сунуштарды кагаз жана электрондук түрдө сунушташтыт.»;

21) 36-пункт төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«Тестирилөө ийгиликтүү деп таанылган учурда, Комитет Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмүнө тестирилөөдөн өткөн кызмат көрсөтүүнү/операцияны көрсөтүүгө тоскоолдук жараткан жагдайларды жокко чыгаруучу Улуттук банктын ченемдик укуктук актысынын долбоорун иштеп чыгуу боюнча сунуш-көрсөтмө берет.

Улуттук банк мыйзамдарга жана/же ченемдик укуктук актыларга өзгөртүүлөрдү киргизүү алдында, зарыл учурда, Комитет продукттуу/кызмат көрсөтүүнү ишке ашырууга кызыкдар экендиги жөнүндө чечим чыгарган күндөн тартып 15 (он беш) жумуш күнү ичинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жана Комитет белгилеген башка ыкмаларда рыноктун катышуучулары жана керектөөчүлөрү арасында сурамжылоо жүргүзүшү мүмкүн.»;

22) төмөнкү мазмундагы 36-1-пункту менен толукталсын:

«36-1. Ушул Жобонун 34-пунктуна ылайык тестирилөө жыйынтыктары ийгиликтүү катары таанылган учурда жана Улуттук банктын тиешелүү ченемдик укуктук актысы жана (же) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына өзгөртүүлөр күчүнө киргенден кийин, алар тесттен өткөрүлгөн операцияларды/кызматтарды туруктуу негизде жүргүзүүгө мүмкүндүк берген шартта, Катышуучу 60 (алтымыш) календардык күндүн ичинде Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык тиешелүү банктык операцияларды/

кызматтарды жүзөгө ашырууга лицензия алууга, ошондой эле атайын жөнгө салуу режиминин алкагында берилген лицензияны кайтарууга милдеттүү.»;

23) төмөнкү мазмундагы 10-глава менен толукталсын:

«10-глава. Улуттук банктын демилгеси боюнча атайын жөнгө салуу режимин киргизүү

42. Улуттук банк инновацияларды киргизүүнү өнүктүрүү, атаандаштыкты жана финансылык кызмат көрсөтүүлөрдүн жеткиликтүүлүгүн жогорулатуу максатында, потенциалдуу катышуучулардын алдын ала билдирүүсүн талап кылбастан, атайын жөнгө салуу режимин (мындан ары – демилгеленген атайын жөнгө салуу режими) түзүүнү демилгелөөгө укуктуу. Демилгеленген атайын жөнгө салуу режимин ишке киргизүү жөнүндө чечим Комитет тарабынан кабыл алынат.

43. Демилгеленген атайын жөнгө салуу режимине байланыштуу билдирүү Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жайгаштырылат жана анда төмөнкүлөр камтылат:

- демилгеленген атайын жөнгө салуу режиминин максаттары, мөөнөттөрү жана күтүлгөн натыйжалары;

- тестирилөөгө уруксат берилген операциялар/кызмат көрсөтүүлөрдүн тизмеси, анын ичинде виртуалдык активдер боюнча операциялар;

- ийгилик критерийлерин көрсөтүү менен талаптардын жана чектөөлөрдүн тизмеси, анын ичинде кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү, керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо жана киберкоопсуздук боюнча талаптарды көрсөтүү менен (зарыл болсо);

- катышуучулардын билдирмелерин кабыл алуу мөөнөттөрү жана тартиби, ошондой эле тандоо критерийлери;

- ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүм менен байланышуу үчүн маалыматтар.

44. Демилгеленген атайын жөнгө салуу режимине катышууга арыздар Улуттук банк тарабынан белгиленген формада жана мөөнөттө, техникалык тапшырманын долбоорунун өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен ушул Жобонун 8-пунктунда каралган документтер менен бирге берилет.

45. Демилгеленген атайын жөнгө салуу режиминин катышуучуларын тандоо Комитет тарабынан арыз берүүчүлөр ушул Жобонун талаптарына жана демилгеленген атайын жөнгө салуу

режими жөнүндө билдирүүдө көрсөтүлгөн кошумча критерийлерге ылайык келүүсүн баалоонун жыйынтыгы боюнча тандалат. Тандоонун жыйынтыгына ылайык Комитет ушул Жобонун 15-пунктунда каралган чечимдерди кабыл алат.

46. Демилгеленген атайын жөнгө салуу режиминин техникалык тапшырмасы Комитет тарабынан бекитилет жана берилген лицензиянын ажырагыс бөлүгү болуп саналат.

47. Демилгеленген атайын жөнгө салуу режими жөнүндө маалымат, анын ичинде максаты, мөөнөтү жана жыйынтыктары Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жайгаштырылууга тийиш. Жыйынтыктар ушул Жобонун 7-главасына ылайык каралат.

48. Демилгеленген атайын жөнгө салуу режими Комитеттин чечими менен белгиленген мөөнөттө жүзөгө ашырылат жана ушул Жобонун 5 жана 6-главаларында белгиленген тартипте узартылууга жана (же) токтотулууга тийиш.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 23 октября 2025 года
№ 2025-П-12/55-4-(НПА)**

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики (прилагается):

- «О Правилах регулирования операций коммерческого банка по доверительному управлению» от 14 декабря 1998 года № 34/9;

- «О «Правилах регулирования деятельности микрофинансовых организаций на территории Кыргызской Республики» от 19 февраля 2003 года № 4/2;

- «Об утверждении Положения «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков» от 21 июля 2004 года № 18/3;

- «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 23 сентября 2009 года № 38/8;

- «О Положении «О требованиях к типовым договорам, заключаемым в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 30 сентября 2009 года № 39/4;

- «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах» от 23 декабря 2009 года № 50/7;
- «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 28 декабря 2009 года № 51/6;
- «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 30 июня 2010 года № 52/4;
- «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 14 сентября 2011 года № 52/4;
- «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8;
- «Об утверждении «Порядка работы коммерческих банков и других финансово-кредитных организаций, лицензируемых и регулируемых Национальным банком Кыргызской Республики, с залоговым имуществом» от 4 июля 2012 года № 28/7;
- «Об утверждении «Положения о минимальных требованиях по управлению кредитным риском при осуществлении операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 25 сентября 2013 года № 35/13;
- «Об утверждении Положения о минимальных требованиях по управлению кредитным риском в микрофинансовых организациях, непривлекающих вклады (депозиты)» от 25 сентября 2013 года № 35/14;
- «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к типовым договорам микрофинансовых организаций и кредитных союзов, заключаемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 23 октября 2013 года № 39/9;
- «Об утверждении «Положения о минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 23 декабря 2013 года № 52/7;
- «Об утверждении «Правил регулирования деятельности микрофинансовых организаций, осуществляющих операции по исламским принципам банковского дела и финансирования» от 30 мая 2014 года № 24/11;
- «Об утверждении Правил регулирования деятельности специализированных финансовых учреждений» от 16 марта 2016

года № 12/4;

- «Об утверждении Положения «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики» от 14 декабря 2022 года № 2022-П-12/78-7-(НПА);

- «Об утверждении Правил регулирования деятельности ОАО «Финансовая компания кредитных союзов» и внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики по вопросам регулирования деятельности ОАО «Финансовая компания кредитных союзов» от 20 марта 2024 года № 2024-П-12/12-2-(НФКУ).

2. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечению 7 (семи) рабочих дней со дня официального опубликования.

4. Управлению методологии надзора после официального опубликования в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения Объединения юридических лиц «Союз банков Кыргызстана», коммерческих банков, Объединения юридических лиц «Ассоциация микрофинансовых организаций», Объединения юридических лиц «Национальная ассоциация кредитных союзов и кооперативов», Открытого акционерного общества «Финансовая компания кредитных союзов», микрофинансовых организаций и кредитных союзов.

5. Отделу «Секретариат Правления» со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения структурных подразделений, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление методологии надзора.

Председатель

М. Тургунбаев

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 23 октября 2025 года
№ 2025-П-12/55-4-(НПА)**

**Изменения
в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка Кыргызской Республики**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О Правилах регулирования операций коммерческого банка по доверительному управлению» от 14 декабря 1998 года № 34/9 следующие изменения:

в Правилах регулирования операций коммерческого банка по доверительному управлению, утвержденных вышеуказанным постановлением:

1) пункт 3.1 изложить в следующей редакции:

«3.1. Объектами доверительного управления могут быть предприятия и другие имущественные комплексы, отдельные объекты, относящиеся к недвижимому имуществу, ценные бумаги, права, удостоверенные бездокументарными ценными бумагами, исключительные права, а также транспортные средства и жилая недвижимость только при наличии действующего страхового полиса.»;

2) пункт 4.5. изложить в следующей редакции:

«4.5. Недвижимость, принятая управляющим в доверительное управление, должна быть застрахована залогодателем в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.»;

3) пункт 5.12. дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«Доверительный управляющий обязан обеспечить получение и надлежащее хранение копий страховых полисов в отношении объектов, переданных в доверительное управление, в случаях, предусмотренных действующим законодательством и/или договором доверительного управления.».

2. Внести в постановление Правления Национального банка

Кыргызской Республики «О «Правилах регулирования деятельности микрофинансовых организации на территории Кыргызской Республики» от 19 февраля 2003 года № 4/2 следующие изменения:

в Правилах регулирования деятельности микрофинансовых организаций на территории Кыргызской Республики, утвержденных вышеуказанным постановлением:

1) дополнить подпунктом 2.4. -5. следующего содержания:

«2.4. -5. МФК вправе выпускать акции и долговые ценные бумаги (облигации и векселя), за исключением международных облигаций, в пределах, установленных Национальным банком, и в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Не допускается выпуск облигаций для погашения кредитов и займов, а также при наличии просроченной задолженности по кредитам и займам в течении последнего года до принятия решения о выпуске облигаций.

Запрещается оплата акций и иных ценных бумаг МФК векселями, а также денежными средствами, ценными бумагами, другими вещами или имущественными правами либо иными правами, имеющими денежную оценку, принадлежащими физическим и юридическим лицам, находящимся в санкционных перечнях физических и юридических лиц, групп и организаций, в отношении которых имеются сведения об их участии в террористической или экстремистской деятельности и распространении оружия массового уничтожения (Сводный санкционный перечень Кыргызской Республики и Сводный санкционный перечень Совета Безопасности Организации Объединенных Наций).»;

2) дополнить пунктом 5.13. следующего содержания:

«5.13. МФК вправе выпускать акции и долговые ценные бумаги (облигации и векселя), за исключением международных облигаций, в пределах, установленных Национальным банком, и в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Не допускается выпуск облигаций для погашения кредитов и займов, а также при наличии просроченной задолженности по кредитам и займам в течении последнего года до принятия решения о выпуске облигаций.

Запрещается оплата акций и иных ценных бумаг МФК векселями, а также денежными средствами, ценными бумагами, другими вещами или имущественными правами либо иными правами, имеющими денежную оценку, принадлежащими физическим и юридическим лицам, находящимся в санкционных перечнях физических и

юридических лиц, групп и организаций, в отношении которых имеются сведения об их участии в террористической или экстремистской деятельности и распространении оружия массового уничтожения (Сводный санкционный перечень Кыргызской Республики и Сводный санкционный перечень Совета Безопасности Организации Объединенных Наций).».

3. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков» от 21 июля 2004 года № 18/3 следующие изменения:

в Положении «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) в подпункте 4.1.1. пункта 4.1.:

- абзац второй изложить в следующей редакции:

«- государственных ценных бумаг Кабинета Министров Кыргызской Республики (далее – ГЦБ) и нот Национального банка (далее – ноты) (если срок погашения ГЦБ и нот наступает до срока погашения актива, то банк должен в качестве залогового обеспечения принять денежные средства, полученные от погашения ГЦБ и нот, либо принять в качестве обеспечения дополнительно аналогичный (аналогичные) ГЦБ и ноты);»;

- в абзаце восьмом слово «ГЦБ» заменить словами «ГЦБ, ноты»;

- в абзаце десятом слово «ГЦБ» заменить словами «ГЦБ, нот»;

- в абзаце одиннадцатом после слова «ГЦБ» дополнить словом «, нот».

4. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 23 сентября 2009 года № 38/8» следующие изменения:

в Положении «Об операциях, осуществляемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- дополнить пунктами 1.9. и 1.10. следующего содержания:

«1.9. Движимое и недвижимое имущество, являющееся предметом договора по исламским принципам банковского дела и финансирования, должно быть застраховано в случаях,

предусмотренных законодательством Кыргызской Республики в области обязательного страхования.

1.10. Движимое и недвижимое имущество, являющееся предметом договора залога по исламским принципам банковского дела и финансирования, должно быть застраховано залогодателем в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.».

5. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О Положении «О требованиях к типовым договорам, заключаемым в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 30 сентября 2009 года № 39/4 следующие изменения:

в Положении «О требованиях к типовым договорам, заключаемым в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) предложение первое пункта 1.7. изложить в следующей редакции:

«1.7. Клиент имеет право досрочно погасить актив, несущий в себе кредитный риск, полностью или по частям в любое время без взимания каких-либо комиссий, штрафных санкций и иных платежей в соответствии с требованиями законодательства Кыргызской Республики.»;

2) в пункте 2.1.:

- подпункт 2.1.2. дополнить предложением вторым следующего содержания:

«Предмет договора мурабаха должен быть застрахован в случаях, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики в области обязательного страхования.»;

- подпункт 2.1.11. дополнить предложением вторым следующего содержания:

«Заложенное имущество должно быть застраховано в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.»;

3) в подпункте 2.2.2. пункта 2.2. цифру «20» заменить цифрой «10»;

4) пункт 2.3. изложить в следующей редакции:

«2.3. Обеспечение договора.

2.3.1. Банк в целях обеспечения надлежащего исполнения клиентом обязательства по договору мурабаха должен заключить с клиентом договор о залоге денежных средств или другого вида обеспечения. Денежная сумма, переданная в качестве залога, не может быть инвестирована банком, если договором не предусмотрено иное.

2.3.2. По заявлению клиента, денежная сумма, переданная в качестве залога, может быть зачислена в счет оплаты товара в соответствии с договором мурабаха.

2.3.3. Банк обязан вернуть залог после исполнения клиентом своих обязательств по договору мурабаха.

2.3.4. Банк несет все риски, связанные с повреждением, уничтожением или утерей товара при перевозке или хранении и, они не могут быть покрыты за счет залога.

2.3.5. Заложенное имущество должно быть застраховано в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договором о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.

Образец типового договора мурабаха приведен в приложении 2 к настоящему Положению.»;

5) подпункт 3.2.4. пункта 3.2 изложить в следующей редакции:

«3.2.4. Предмет договора Иджара мунтахийя биттамлик должен быть застрахован в случаях, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики в области обязательного страхования.»;

6) в Приложении 1 к Положению:

- пункт 6.1. дополнить предложением вторым следующего содержания:

«Заложенное имущество должно быть застраховано в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.»;

- в пункте 7.2. цифру «20» заменить цифрой «10»;

- в пункте 9.3. цифру «20» заменить цифрой «10»;

7) в Приложении 2 к Положению:

- пункт 8 дополнить предложением вторым следующего содержания:

«Залог должен быть застрахован в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать

заложенное имущество.»;

- в пункте 11 цифру «20» заменить цифрой «10»;

8) в Приложении 3 к Положению:

- после строки «Информация о поставщике / продавце предмета Договора иджара» дополнить строкой следующего содержания:

«Согласие супруга/супруги»;

- пункт 1.5. изложить в следующей редакции:

«1.5. Предмет Договора по настоящему договору находится в собственности Арендодателя в течение всего срока действия настоящего Договора, а Арендатор является пользователем имущества. Предмет договора Иджара мунтахийя биттамлик должен быть застрахован в случаях, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики в области обязательного страхования.»;

- пункты 3.1., 3.2. изложить в следующей редакции:

«3.1. Надлежащее исполнение обязательств Клиента по настоящему Договору обеспечивается договором о залоге № _____ от _____, заключаемым между сторонами настоящего Договора. Заложенное имущество должно быть застраховано в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.

3.2. Полная и своевременная выплата задолженности, прочих сборов, а также надлежащее исполнение других обязательств Арендатора по настоящему Договору обеспечивается залогом. Залог должен быть застрахован в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.».

6. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах» от 23 декабря 2009 года № 50/7 следующее изменение:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- в Приложении 1 к Положению главу II дополнить пунктом 8 следующего содержания:

«8. Страховой полис, в случаях, если законодательство Кыргызской

Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.».

7. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 28 декабря 2009 года № 51/6 следующие изменения:

в Положении «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков при осуществлении операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1. в пункте 21:

- абзац второй изложить в следующей редакции:

«- государственных ценных бумаг Кабинета Министров Кыргызской Республики (далее – ГЦБ) и нот Национального банка (далее - ноты) (если срок погашения ГЦБ и нот наступает до срока погашения актива, то банк должен в качестве залогового обеспечения принять денежные средства, полученные от погашения ГЦБ и нот, либо принять в качестве обеспечения дополнительно аналогичные ГЦБ и ноты);»;

- в абзаце восьмом слово «ГЦБ» заменить словами «ГЦБ, ноты»;

- в абзаце девятом слово «ГЦБ» заменить словами «ГЦБ, нот»;

- в абзаце десятом после слова «ГЦБ» дополнить словом «, нот».

8. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 30 июня 2010 года № 52/4 следующие изменения:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в коммерческих банках и других финансово-кредитных организациях, лицензируемых Национальным банком Кыргызской Республики», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) абзац десятый пункта 25 изложить в следующей редакции:

«- опись закладываемого имущества, документы, подтверждающие права владения (если залогом является движимое/недвижимое имущество) и права пользования и другие документы в соответствии с внутренними документами банка, наличие страхового полиса, в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области

обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество»;

2. Приложение 1 к Положению:

- дополнить пунктом 24-1 следующего содержания:

«24-1. Страховой полис, в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.»;

- на государственном языке нумерацию пункта «25(1).» заменить на «25-1.».

9. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 14 сентября 2011 года № 52/4 следующие изменения:

в Положении «О работе банков с ценными бумагами», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) в пункте 2:

- абзац второй изложить в следующей редакции:

«- **государственные ценные бумаги** – это долговые обязательства, эмитируемые Министерством финансов Кыргызской Республики от имени Кабинета Министров Кыргызской Республики»;

- дополнить абзацем третьим следующего содержания:

«- **ноты Национального банка Кыргызской Республики** – ценные бумаги, которые выпускаются Национальным банком Кыргызской Республики (далее - Национальный банк) (далее – ноты)»;

2) абзац третий пункта 15 изложить в следующей редакции:

«При покупке-продаже государственных ценных бумаг и нот, банки должны соблюдать настоящее Положение в части, не противоречащей соответствующим нормативным правовым актам Национального банка и уполномоченного государственного органа по регулированию рынка ценных бумаг.»;

3) подпункт 1 пункта 30-1 изложить в следующей редакции:

«1) покупать и продавать государственные ценные бумаги и ноты. При этом совокупный объем государственных ценных бумаг и нот не должен превышать 30 процентов активов банка, в банке с исламским окном совокупный объем государственных ценных бумаг и нот исламского окна не должен превышать 30 процентов активов исламского окна.»;

4) в пункте 30-2 после слов «государственных ценных бумаг» дополнить словами «и нот»;

5) в подпункте «а» пункта 35 после слов «государственных ценных бумаг» дополнить словами «и нот».

10. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8 следующие изменения:

в Положении «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- дополнить пунктами 10-1 и 10-2 следующего содержания:

«10-1. Движимое и недвижимое имущество, являющееся предметом договора по исламским принципам банковского дела и финансирования, должно быть застраховано в случаях, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики в области обязательного страхования.

10-2. Движимое и недвижимое имущество, являющееся предметом договора залога по исламским принципам банковского дела и финансирования, должно быть застраховано в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договором о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.».

11. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Порядка работы коммерческих банков и других финансово-кредитных организаций, лицензируемых и регулируемых Национальным банком Кыргызской Республики, с залоговым имуществом» от 4 июля 2012 года № 28/7 следующее изменение:

в Порядке работы коммерческих банков и других финансово-кредитных организаций, лицензируемых и регулируемых Национальным банком Кыргызской Республики, с залоговым имуществом, утвержденном вышеуказанным постановлением:

- пункт 24 изложить в следующей редакции:

«24. В случае если предмет залога остается во владении залогодателя, банк/ФКО вправе потребовать от него застраховать заложенное имущество. Если законодательством Кыргызской

Республики в области обязательного страхования или договором о залоге возлагается на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество, то предмет залога должен быть застрахован залогодателем на сумму не ниже размера требования. Срок страхования заложенного имущества должен устанавливаться с учетом времени, которое необходимо для возможного обращения банком/ФКО взыскания на предмет залога и его реализацию и возможностями страховых компаний.».

12. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении «Положения о минимальных требованиях по управлению кредитным риском при осуществлении операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 25 сентября 2013 года № 35/13 следующие изменения:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском при осуществлении операций в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) абзац девятый пункта 29 изложить в следующей редакции:

«- опись закладываемого имущества (при его наличии) с указанием рыночной стоимости, даты оценки, кем произведена оценка, доказательства регистрации, местонахождения залога, документы, подтверждающие права владения (если залогом является движимое/недвижимое имущество, обязательное наличие страхового полиса, в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество) и права пользования, и другие документы в соответствии с внутренними документами банка;»;

2) Приложение 1 к Положению дополнить пунктом 27-1 следующего содержания:

«27-1. Страховой полис, в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.».

13. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения о минимальных требованиях по управлению кредитным риском в микрофинансовых организациях, непривлекающих вклады (депозиты)» от 25 сентября 2013 года № 35/14, следующие изменения:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в микрофинансовых организациях, не привлекающих вклады (депозиты)», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) абзац второй подпункта 2 пункта 22 изложить в следующей редакции:

«- об условиях предоставления кредитов, включая информацию о полной стоимости кредитного продукта, на государственном языке и по согласованию с клиентом на официальном языке, а также при необходимости информация может быть переведена на другой язык;»;

2) абзац второй пункта 27 изложить в следующей редакции:

«- обеспечить полное раскрытие для клиентов (потенциальных заемщиков) исчерпывающей информации об условиях предоставления кредитов, включая информацию о полной стоимости услуги, на государственном языке и по согласованию с клиентом на официальном языке, а также при необходимости информация может быть переведена на другой язык;»;

3) абзац первый пункта 29 изложить в следующей редакции:

«Кредитный договор, заключаемый между МФО и клиентом, в том числе в форме электронного документа, подписанного посредством электронной подписи, которая позволяет удостоверить ее принадлежность стороне договора, со всеми приложениями к нему и другие договора/соглашения составляются на государственном языке и могут быть переведены на официальный язык, при необходимости – на другой язык. Каждый лист кредитного договора со всеми приложениями должен быть подписан клиентом на бумажном носителе либо в форме единого электронного документа.»;

4) в Приложении 1 к Положению:

- пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6. Кредитный договор, приложения к нему, а также дополнительно заключенные с клиентом соглашения при реструктуризации или пролонгации, уступке прав требований на государственном языке и на официальном/другом языке (при наличии).»;

- пункт 14 изложить в следующей редакции:

«14. Договор о залоге/Договор поручительства на государственном языке и на официальном/другом языке (при наличии).»;

- дополнить пунктом 20-1 следующего содержания:

«20-1. Страховой полис, в случаях, если законодательство

Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.».

14. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к типовым договорам микрофинансовых организаций и кредитных союзов, заключаемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 23 октября 2013 года № 39/9 следующие дополнения и изменения:

в Положении «О минимальных требованиях к типовым договорам микрофинансовых организаций и кредитных союзов, заключаемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) пункт 21 дополнить предложением вторым следующего содержания:

«Предмет договора мурабаха должен быть застрахован в случаях, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики в области обязательного страхования.»;

2) пункт 31 дополнить предложением вторым следующего содержания:

«Заложенное имущество должно быть застраховано в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договором о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.»;

3) в пункте 33 цифру «20» заменить цифрой «10»;

4) дополнить пунктом 45-1 следующего содержания:

«45-1. Заложенное имущество должно быть застраховано в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.»;

5) в Приложении 1 к Положению:

- пункт 6.1. дополнить вторым предложением следующего содержания:

«Мудариб обязуется застраховать заложенное имущество в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.»;

- в пункте 7.2. цифру «20» заменить цифрой «10»;

6) в Приложении 2 к Положению:

- пункт 8 дополнить предложением вторым следующего содержания:

«Залог должен быть застрахован в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.»;

- в пункте 11 цифру «20» заменить цифрой «10»;

7) пункт 1.6. Приложения 3 к Положению дополнить предложением вторым следующего содержания:

«Залог должен быть застрахован в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.».

15. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении «Положения о минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 23 декабря 2013 года № 52/7 следующее изменение:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- Приложение 1 к Положению дополнить пунктом 21-1 следующего содержания:

«21-1. Страховой полис, в случаях, если законодательство Кыргызской Республики в области обязательного страхования или договор о залоге возлагает на залогодателя обязанность застраховать заложенное имущество.».

16. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении «Правил регулирования деятельности микрофинансовых организаций, осуществляющих операции по исламским принципам банковского дела и финансирования» от 30 мая 2014 года № 24/11 следующие изменения:

в Правилах регулирования деятельности микрофинансовых организаций, осуществляющих операции по исламским принципам банковского дела и финансирования, утвержденных вышеуказанным постановлением:

1) дополнить пунктом 14-1 следующего содержания:

«14-1. МФК вправе выпускать акции и долговые ценные бумаги (облигации и векселя), за исключением международных облигаций, в пределах, установленных Национальным банком, и в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Не допускается выпуск облигаций для погашения финансирования и займов, а также при наличии просроченной задолженности по финансированию и займам в течении последнего года до принятия решения о выпуске облигаций.

Запрещается оплата акций и иных ценных бумаг МФК векселями, а также денежными средствами, ценными бумагами, другими вещами или имущественными правами либо иными правами, имеющими денежную оценку, принадлежащими физическим и юридическим лицам, находящимся в санкционных перечнях физических и юридических лиц, групп и организаций, в отношении которых имеются сведения об их участии в террористической или экстремистской деятельности и распространении оружия массового уничтожения (Сводный санкционный перечень Кыргызской Республики и Сводный санкционный перечень Совета Безопасности Организации Объединенных Наций).»;

2) дополнить пунктом 23-1 следующего содержания:

«23-1. МФК вправе выпускать акции и долговые ценные бумаги (облигации и векселя),

за исключением международных облигаций, в пределах, установленных Национальным банком, и в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Не допускается выпуск облигаций для погашения финансирования и займов, а также при наличии просроченной задолженности по финансированию и займам в течении последнего года до принятия решения о выпуске облигаций.

Запрещается оплата акций и иных ценных бумаг МФК векселями, а также денежными средствами, ценными бумагами, другими вещами или имущественными правами либо иными правами, имеющими денежную оценку, принадлежащими физическим и юридическим лицам, находящимся в санкционных перечнях физических и юридических лиц, групп и организаций, в отношении которых имеются сведения об их участии в террористической или экстремистской деятельности и распространении оружия массового уничтожения (Сводный санкционный перечень Кыргызской Республики и Сводный санкционный перечень Совета Безопасности Организации Объединенных Наций).».

17. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Правил регулирования деятельности специализированных финансовых учреждений» от 16 марта 2016 года № 12/4 следующее изменение:

в Правилах регулирования деятельности специализированных финансовых учреждений, утвержденных вышеуказанным постановлением:

- в подпункте «а» пункта 1 в Примечании раздела «Подпись и удостоверение» Приложения 2 к Правилам слова «или ревизорами» исключить.

18. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики» от 14 декабря 2022 года № 2022-П-12/78-7-(НПА) следующие изменения:

в Положении «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) строку «Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков» в таблице первой Приложения 1 к Положению изложить в следующей редакции:

Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков	K1.1	СЗ ЧСК		не более 20%	
	K1.2	СЗ СК		не более 20%	
	K1.3	СЗ ЧСК		не более 30%	
	K1.4	СЗ СК		не более 20%	

2) в Приложении 2 к Положению:

- в строке «Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, связанных с банком (K1.2)» слова и цифру «не более 15%» заменить словами и цифрой «не более 20%»;

- в строке «Максимальный размер риска по межбанковским размещениям в банк, связанный с банком (K1.4)» слова и цифру «не более 15%» заменить словами и цифрой «не более 20%».

19. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Правил регулирования

деятельности ОАО «Финансовая компания кредитных союзов» и внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики по вопросам регулирования деятельности ОАО «Финансовая компания кредитных союзов» от 20 марта 2024 года № 2024-П-12/12-2-(НФКУ) следующее изменение:

в Правилах регулирования деятельности ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», утвержденных вышеуказанным постановлением:

- предложение первое абзаца седьмого пункта 17 изложить в следующей редакции:

«- государственные ценные бумаги, выпущенные Кабинетом Министров Кыргызской Республики и ноты Национального банка.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 27 октября 2025 года
№ 2025-П-07/56-1-(ДКП)**

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 5, 13, 63 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 10,00 процента годовых.
2. Настоящее постановление вступает в силу с 28 октября 2025 года.
3. Управлению денежно-кредитной политики разместить информацию о размере учетной ставки на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение 1 (одного) рабочего дня со дня принятия настоящего постановления.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление денежно-кредитной политики.

Председатель

М. Тургунбаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 29 октября 2025 года
№ 2025-П-14/57-2-(ПС)**

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

В целях развития и масштабирования платежей посредством QR-кодов в торгово-сервисных предприятиях, государственных и муниципальных учреждениях, руководствуясь статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Правил проведения платежей и переводов с использованием двухмерных символов штрихкода (QR-код)» от 11 декабря 2019 года № 2019-П-14/62-5-(ПС) (прилагаются).

2. Подпункт 2 пункта 3 постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Правил проведения платежей и переводов с использованием двухмерных символов штрихкода (QR-код)» от 11 декабря 2019 года № 2019-П-14/62-5-(ПС)» от 24 мая 2023 года № 2023-П-14/34-3-(ПС) признать утратившим силу.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15

(пятнадцати) дней со дня официального опубликования.

4. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

5. Отделу «Секретариат Правления» в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения управления цифровых финансовых технологий, управления надзора за платежными системами, юридического управления, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Управлению цифровых финансовых технологий после официального опубликования в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», коммерческих банков Кыргызской Республики, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», платежных организаций и операторов платежных систем.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление цифровых финансовых технологий.

Председатель

М. Тургунбаев

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 29 октября 2025 года
№ 2025-П-14/57-2-(ПС)**

**Изменения в постановление Правления Национального банка
Кыргызской Республики «Об утверждении Правил проведения
платежей и переводов с использованием двухмерных
символов штрихкода (QR-код)» от 11 декабря 2019 года №
2019-П-14/62-5-(ПС)**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Правил проведения платежей и переводов с использованием двухмерных символов штрихкода (QR-код)» от 11 декабря 2019 года № 2019-П-14/62-5-(ПС) следующие изменения:

Правила проведения платежей и переводов с использованием двухмерных символов штрихкода (QR-код), утвержденные вышеуказанным постановлением:

- дополнить пунктом 39-2 следующего содержания:

«39-2. Участники платежных систем должны ежемесячно, не позднее 5 (пятого) числа месяца, следующего за отчетным месяцем, в электронном виде предоставлять в Национальный банк отчеты по субъектам, принимающим оплату за товары/услуги с использованием QR-кода, и о количестве установленных QR-кодов в разбивке по регионам в соответствии с приложениями 5 и 6 к настоящим Правилам.»;

- дополнить приложениями 5 и 6 следующего содержания:

«Приложение 5
к Правилам проведения платежей
и переводов с использованием двухмерных символов
штрихкода (QR-код)»

ОТЧЁТ
о субъектах, принимающих оплату за товары/услуги с использованием QR-кода

№	Фирменное наименование субъекта, в котором используется QR-код (ПСП, организации и т.д.)	Наименование торговой точки обслуживания (если отличается от фирменного)	Месторасположение субъекта						Вид QR-кода	Дата установки QR-кода
			Вид субъекта	Область	Район	Альпийский аймак	Город, пгт, село	Улица		
1	Указывается фирменное наименование субъекта, в котором используется QR-код (ПСП, организации и т.д.)	Указывается наименование торговой точки обслуживания, в случае если оно отличается от фирменного	Указывается организационно-правовая форма субъекта	Указывается наименование области КР	Указывается наименование района области КР	Указывается наименование аймака области КР	Указывается наименование города, пгт, центра, пгт, села	Указывается наименование улицы	Указывается вид QR-кода (статичный, динамичный) и указывается QR-код на видос каждого из видов QR-кода	Указывается дата фактического установления QR-кода для приема оплаты за товары/услуги в ПСП
1										
2										
Итого:										

Исполнитель _____

указать ФИО ответственного за подготовку сведений,
должность, отдел/управление, подпись

Начальник
управления _____

указать ФИО начальника управления, ответственного за
подготовку сведений, подпись

Приложение 6 к
Правилам проведения платежей
и переводов с использованием двухмерных
символов штрихкода (QR-код)

Наименование участника платежных
систем _____

За _____ месяц 20__ год.

ОТЧЁТ
о количестве установленных QR-кодов в разбивке
по регионам

Наименование области	Количество установленных QR-кодов	Из них в государственных и муниципальных учреждениях	Из них в ТСП
г. Бишкек			
Чуйская область			
Иссык-Кульская область			
Таласская область			
Нарынская область			
Джалал-Абадская область			
Ошская область			
Баткенская область			

Исполнитель _____

указать ФИО ответственного за подготовку сведений,
должность, отдел/управление, подпись

Начальник
управления _____

указать ФИО начальника управления, ответственного за
подготовку сведений, подпись

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 31 октября 2025 года
№ 2025-П-14/59-1-(ПС)**

**Об утверждении Положения
«О минимальных требованиях к системе противодействия
внутреннему и внешнему мошенничеству (антифрод) в
платежных организациях операторах платежных систем
Кыргызской Республики»**

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» и статьей 26 Закона Кыргызской Республики «О платежной системе Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О минимальных требованиях к системе противодействия внутреннему и внешнему мошенничеству (антифрод) в платежных организациях/операторах платежных систем Кыргызской Республики» (прилагается):

2. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении

15 (пятнадцати) дней со дня официального опубликования, за исключением пунктов 6-9 и 23-24 Положения

«О минимальных требованиях к системе противодействия внутреннему и внешнему мошенничеству (антифрод) в платежных организациях/операторах платежных систем Кыргызской Республики» (приложение к настоящему постановлению), которые вступают в силу с 1 марта 2026 года.

4. Управлению методологии надзора со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения операторов платежных систем и платежных организаций Кыргызской Республики, Объединения юридических лиц «Ассоциация операторов платежных систем КГ (КЕИ-ДЖИ)».

5. Отделу «Секретариат Правления» в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление методологии надзора.

Председатель

М. Тургунбаев

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 31 октября 2025 года
№ 2025-П-14/59-1-(ПС)**

ПОЛОЖЕНИЕ

«О минимальных требованиях к системе противодействия внутреннему и внешнему мошенничеству (антифрод) в платежных организациях/операторах платежных систем Кыргызской Республики»

Глава 1. Общие положения

1. Настоящее Положение «О минимальных требованиях к системе противодействия внутреннему и внешнему мошенничествам (антифрод) в платежных организациях/операторах платежных систем Кыргызской Республики» (далее – Положение) применяется в качестве основного механизма противодействия внутреннему и внешнему мошенничеству в информационных системах платежных организаций и операторов платежных систем, в том числе в случае несоответствия имеющихся в информационных системах платежных организаций и операторов платежных систем алгоритмов противодействия внутреннему и внешнему мошенничествам требованиям настоящей главы настоящего Положения.

2. Требования настоящего Положения распространяются на платежные организации и операторов платежных систем, осуществляющих деятельность на основании лицензии Национального банка Кыргызской Республики.

3. Платежная организация/оператор платежной системы обязаны обеспечить наличие и эффективное функционирование системы противодействия внутреннему и внешнему мошенничествам (антифрод-системы), соответствующей масштабам, характеру и видам их деятельности, в соответствии с требованиями настоящей главы настоящего Положения.

4. Система противодействия внутреннему и внешнему мошенничествам (антифрод-система) должна быть направлена на защиту интересов пользователей услуг платежной организации и оператора платежной системы.

Глава 2. Политика и организационные меры

5. Платежная организация и оператор платежной системы обязаны разработать, утвердить исполнительным органом управления и/или советом директоров (при наличии) и внедрить Политику противодействия мошенничеству в системах удаленного/дистанционного обслуживания (далее – Политика). Политика может быть оформлена в виде отдельного документа или являться составной частью политики управления рисками платежной организации/оператора платежной системы.

Основные требования Политики как минимум должны отражать:

- стремление руководства, подтверждающее приверженность защите клиентов/пользователей услуг от внутреннего и внешнего мошенничества в системах удаленного/дистанционного обслуживания;
- принципы раннего выявления, предупреждения и предотвращения мошенничества в системах удаленного/дистанционного обслуживания;
- порядок применения адекватных и своевременных автоматизированных или полуавтоматизированных мер реагирования на выявленные случаи или попытки мошенничества, соразмерных оцененному уровню риска;
- меры ответственностей в соответствии с законодательством Кыргызской Республики, применяемых к сотрудникам платежной организации/оператора платежной системы за бездействие или ненадлежащие действия в сфере противодействия мошенничеству, включая мониторинг угроз, разработку и внедрение мер противодействия, а также реагирование на инциденты.

Политика подлежит пересмотру и актуализации не реже одного раза в год.

Внутренние процедуры и документы платежной организации/оператора платежной системы, регламентирующие противодействие мошенничеству в системах удаленного/дистанционного обслуживания, подлежат пересмотру по мере необходимости, но не реже 1 (одного) раза в два года, с учетом эффективности применяемых мер, лучшего международного опыта и актуальных угроз.

Платежная организация/оператор платежной системы обязана/н интегрировать вышеуказанные процедуры и документы в систему управления рисками и обеспечить ознакомление с ними всех необходимых сотрудников платежной организации/оператора платежной системы.

Глава 3. Техническая реализация антифрод-контроля

6. Платежная организация/оператор платежной системы обязана/н внедрить систему противодействия мошенничеству в информационных системах удаленного/дистанционного обслуживания для предотвращения как внутреннего, так и внешнего мошенничеств. Эти системы должны осуществлять мониторинг и оценку риска мошенничества для каждой операции, проводимой через системы удаленного/дистанционного обслуживания. Реализация данных систем допускается двумя способами:

- в виде отдельного, независимого программного и/или программно-аппаратного комплекса, взаимодействующего с используемыми автоматизированными системами удаленного/дистанционного обслуживания;

- путем интеграции специализированного модуля противодействия мошенничеству непосредственно в каждую из используемых автоматизированных систем удаленного/дистанционного обслуживания.

7. Система противодействия внутреннему и внешнему мошенничествам в информационных системах удаленного/дистанционного обслуживания должна производить оценку риска мошенничества в отношении каждой совершаемой операции на основании правил, шаблонов и результатах анализа.

Система противодействия внутреннему и внешнему мошенничествам должна обеспечивать как минимум:

- базовую проверку операций;
- сравнение с типичными поведенческими шаблонами клиента (при наличии соответствующих данных);
- блокировку или приостановку подозрительных операций по заранее определенным критериям.

8. При использовании программного обеспечения для противодействия внутреннему и внешнему мошенничествам в информационных системах платежная организация/оператор платежной системы должна/н направить соответствующее уведомление с полным описанием реализованной архитектуры, принципов функционирования, применяемых методов оценки риска согласно требованиям настоящего Положения, в адрес Национального банка.

9. При невозможности реализации полной автоматизации допускается ручной анализ ответственными сотрудниками.

Глава 4. Категоризация рисков и действия по инцидентам

10. Система противодействия мошенничеству в информационных системах удаленного/дистанционного обслуживания должна производить оценку риска мошенничества в отношении каждой совершаемой операции на основании правил, поведенческих моделей, шаблонов и результатов анализа. В результате оценки риска мошенничества система должна присваивать как минимум один из трёх уровней:

- низкий риск: операция безопасна;
- средний риск: операция подозрительна и может быть мошеннической;
- высокий риск: операция является мошеннической.

11. Низкий уровень риска должен присваиваться операциям, которые соответствуют типичному поведению пользователя, имеют незначительные отклонения от него либо прошли успешную проверку после первоначального присвоения среднего уровня риска.

12. При присвоении операции среднего уровня риска на основании существенного отклонения от стандартного поведения клиента или наличия совокупности факторов платежная организация/оператор платежной системы обязана/н обеспечить ее обязательную проверку. Проверка может быть выполнена автоматически или вручную уполномоченным сотрудником платежной организации/оператора платежной системы. По результатам проверки платежная организация/оператор платежной системы обязана/н выполнить одно или несколько из следующих действий:

- переоценить уровень риска и присвоить операции новый уровень: низкий или высокий;

- внести необходимые изменения в правила и шаблоны системы противодействия мошенничеству в удаленное/дистанционное обслуживание, дополнив их выявленными признаками мошеннических операций, выявленных при анализе операций с высоким уровнем риска.

- обеспечить хранение полной информации о проведенной проверке, включая результаты, полученные данные, сведения о сотрудниках, принимавших решения, и направленные клиенту уведомления в системе противодействия мошенничеству в дистанционное обслуживание. Указанная информация подлежит хранению не менее 5 (пяти) лет с момента проведения операции.

13. Платежная организация/оператор платежной системы обязана/н в рамках противодействия внутреннему и внешнему

мошенничествам в информационных системах удаленного/ дистанционного обслуживания формировать и поддерживать реестр запрещенных к обслуживанию идентификаторов и атрибутов, используемых при совершении мошеннических операций, в случае присвоения операции высокого уровня риска мошенничества.

Данный реестр должен включать как минимум номер телефона, ID QR-кода (уникальный QR для идентификации), сервисное имя (идентификатор) получателя или отправителя платежной/банковской системы, а также иные идентификаторы и атрибуты, связанные с мошеннической деятельностью.

Данный реестр должен использоваться при последующей оценке риска с возможностью блокировки или дополнительной проверки.

14. Оценке риска мошенничества должны подвергаться все операции, проводимые через системы удаленного/дистанционного обслуживания и связанные с:

- операциями по банковским счетам;
- операциями посредством мобильных приложений, в том числе мобильных приложений агентов (далее – МПА);
- операциями по электронным кошелькам;
- операций с использованием QR-кодов/карт;
- переводом денежных средств внутри страны;
- международными переводами денежных средств;
- переводом средств на кошельки виртуальных активов и счета иностранных операторов торгов виртуальных активов;
- снятием наличных денежных средств;
- зачислением денежных средств через системы удаленного/ дистанционного обслуживания;
- иными высокорискованными операциями, а также определенными платежной организацией/оператором платежной системы в рамках своей политики по предотвращению мошенничества.

Платежная организация/оператор платежной системы должна/н определить уполномоченных лиц/специализированные подразделения, ответственных за мониторинг операций в режиме реального времени, а также регулярно пересматривать перечень операций, подлежащих оценке риска, с учетом новых схем мошенничества и изменений в цифровой безопасности.

Глава 5. Базовые признаки мошеннических операций

15. Для целей оценки риска мошенничества при проведении

операций платежная организация/оператор платежной системы обязана/н использовать критерии мошенничества, являющиеся основанием для признания операции подозрительной или мошеннической.

Критерии мошенничества представляют собой один или совокупность признаков и моделей поведения, свидетельствующих об отклонении от стандартной активности клиента и потенциальной попытке совершения мошеннической операции.

Применяемые критерии мошенничества должны включать в том числе, но не ограничиваться следующими признаками:

- аномальная частота операций: внезапное увеличение количества операций как инициированных клиентом, так и полученных им;

- групповая аномальная активность: внезапный рост активности группы клиентов, осуществляющих операции, подобные по сумме, получателю или типу;

- аномальный размер (сумма) операции: операции на суммы, не соответствующие типичному поведению клиента, а также совершение платежей в непривычных для клиента категориях товаров/услуг;

- аномальное географическое положение: необычное географическое положение (IP-адрес), регистрация с нового мобильного устройства, использование VPN или прокси-серверов;

- аномальное время проведения операций: необычное время суток или день недели для совершения операций клиентом;

- многократные неудачные попытки входа: повторные неудачные попытки авторизации в системе;

- частая смена контактной информации: частая смена контактных данных, особенно перед крупными операциями;

- совпадение с известными схемами мошенничества: соответствие операции признакам известных схем мошенничества;

- частые возвраты или отмены операции: необычно большое количество возвратов или отмененных операций;

- использование подозрительных получателей: переводы средств на счета/мобильные приложения, включая МПА/электронные кошельки получателей, идентифицированных как подозрительные;

- распределение средств на множество получателей: дробление операций и распределение средств на большое количество получателей;

- аномальные источники пополнения средств: пополнение счета из источников, не характерных для данного клиента;

- аномальные изменения в режиме доступа: изменения в режиме доступа, включение новых способов авторизации или изменение способа входа, несвойственные для данного клиента;

- участие мобильных приложений, включая МПА/электронного кошелька клиента в дроблении или укрупнении денежных средств и с быстрым переводом на другие счета/мобильные приложения, МПА/электронные кошельки/карты клиента в другом банке/платежной организации;

- пополнение банковских счетов/мобильных приложений, МПА/электронного кошелька/карт разными лицами с помощью разных инструментов с дальнейшим выводом со счета/мобильных приложений, МПА/электронного кошелька;

- иные критерии, определенные платежной организацией/оператором платежной системы в рамках своей политики по предотвращению мошенничества.

Глава 6. Обязанность по приостановке операций и взаимодействию с клиентами

16. Платежная организация/оператор платежной системы вправе приостановить операции по мобильным приложениям, МПА, электронным кошелькам на срок до 30 дней в следующих случаях:

- при выявлении признаков, соответствующих критериям мошенничества, установленным в пункте 15 настоящего Положения;

- при отсутствии от клиента подтверждающей информации, однозначно свидетельствующей о самостоятельном совершении операции;

- по уведомлению клиента о мошеннических действиях по его мобильным приложениям, МПА, электронному кошельку.

17. Платежная организация/оператор платежной системы должна/н в системах дистанционного обслуживания предусмотреть возможность подачи физическими лицами уведомления о мошеннических действиях и формирование выписки по операции/операциям для последующего обращения в правоохранительные органы.

Такая возможность должна быть реализована в виде отдельной функции, обеспечивающей:

- круглосуточную доступность;

- наличие обособленного канала коммуникации, предназначенного исключительно для передачи уведомлений о мошеннических операциях;

- простую, интуитивно понятную форму подачи уведомления (SMS-оповещение, электронная почта), с возможностью указания ключевых параметров операции: дата, сумма, реквизиты получателя, описание обстоятельств и наличия доказательств;

- автоматическую фиксацию факта подачи уведомления в информационных системах платежной организации/оператора платежной системы с отметкой времени и идентификатора клиента;

- инициацию процедуры приостановки и анализа операции.

Уведомление, поданное через указанную функцию, подлежит незамедлительному рассмотрению и принятию соответствующих мер, по оценке операции, с последующим информированием клиента о принятых мерах, в том числе рекомендацией по обращению в правоохранительные органы.

18. Платежная организация/оператор платежной системы обязана/н незамедлительно информировать клиента/задействованного участника платежной системы о приостановлении операции с использованием доступных каналов коммуникации (мобильное приложение, МПА, телефон, SMS-оповещение, электронная почта, иные).

Глава 7. Ведение списка идентификаторов и мониторинг повторов

19. Все операции в отношении запрещенных к обслуживанию идентификаторов должны отклоняться с соответствующим уведомлением клиента/задействованного участника платежной системы.

Платежная организация/оператор платежной системы должна/н иметь внутренние процедуры и документы, регламентирующие порядок внесения идентификаторов в реестр запрещенных к обслуживанию, а также порядок исключения записей из него в случае обнаружения ошибок или подтверждения самостоятельного проведения операции клиентом.

В случае выявления фактов осуществления операций в отношении идентификаторов, обслуживание которых запрещено, а также в случае выявления фактов нарушения установленных требований в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка, платежная организация/оператор платежной системы обязана/н возместить клиенту ущерб, причиненный в результате такой операции.

20. Реестр запрещённых к обслуживанию идентификаторов

может дополняться вручную уполномоченными сотрудниками платежной организации/оператора платежной системы на основании достоверной информации о мошенническом характере того или иного клиентского идентификатора, полученной по линии государственных органов и Национального банка.

21. Реестр запрещенных к обслуживанию идентификаторов должен вестись защищенно, не допуская несанкционированного вмешательства сотрудников платежной организации/оператора платежной системы и третьих лиц, обеспечивая целостность записей.

Доступ к реестру разрешается только уполномоченным сотрудникам платежной организации/оператора платежной системы с использованием многофакторной аутентификации.

22. Любые изменения в системе должны фиксироваться в журнале регистрации событий с указанием ответственного лица, времени внесения изменений и оснований для корректировки. Сведения из журнала регистрации событий должны храниться не менее 5 (пяти) лет.

Глава 8. Оценка эффективности антифрод-системы

23. Платежная организация/оператор платежной системы должна/н разрабатывать и внедрять системы мониторинга эффективности мер противодействия мошенничеству, включая следующие метрики:

- доля заблокированных подозрительных операций, которые впоследствии были подтверждены как мошеннические;
- доля ложноположительных срабатываний (ошибочно заблокированных транзакций) (False positive rate);
- доля пропущенных мошеннических операций среди всех подтвержденных случаев (Recall);
- среднее время выявления инцидента (Mean time to detect);
- среднее время реагирования на инцидент (Mean time to respond);
- количество выявленных и задокументированных способов мошенничества;
- показатель клиентского опыта и точности работы системы (антифрод), включая скорость реагирования и процент разрешения конфликтных ситуаций в пользу клиента при ошибочной блокировке;
- показатель качества ведения реестра запрещенных идентификаторов (актуальность, полнота, своевременность обновления).

Результаты оценки эффективности подлежат документированию

и предоставлению в Национальный банк согласно форме, установленной в приложении 1 к настоящему Положению, не реже 1 (одного) раза квартал до 25 числа месяца, следующего за отчетным кварталом.

Глава 9. Обязанности по тестированию и актуализации системы

24. Платежная организация/оператор платежной системы должна/н регулярно проводить стресс-тестирование систем противодействия внутреннему и внешнему мошенничеству для оценки эффективности, точности и устойчивости к новым угрозам.

Тестирование проводится не реже одного раза в год, а также при внесении значительных изменений в систему.

Обязательными являются следующие виды тестирования:

- стресс-тестирование, заключающееся в моделировании массовых мошеннических атак для проверки устойчивости системы;
- тестирование безопасности на проникновение;
- тестирование новых алгоритмов на основе актуальных способов мошенничества.

По результатам тестирования платежная организация/оператор платежной системы должна/н в течение 30 рабочих дней разработать и внедрить соответствующие корректирующие меры для устранения выявленных уязвимостей высокого уровня критичности, для иных случаев – 60 рабочих дней. Сроки могут быть продлены на основании технического заключения платежной организации/оператора платежной системы.

Платежная организация/оператор платежной системы должна/н документировать результаты стресс-тестирования и ежегодно предоставлять их результаты в Национальный банк по результатам тестирования.

Документация по тестированию подлежит хранению не менее 5 (пяти) лет.

Приложение 1
к Положению «О минимальных
требованиях к системе
противодействия внутреннему
и внешнему мошенничеству
(антифрод) в платежных
организациях/операторах
платежных систем Кыргызской
Республики»

ОТЧЕТ
об оценке эффективности мер противодействия
мошенничеству

Наименование системы: _____

Наименование оператора платежной системы: _____

Отчетный период: _____

Наименование метрики	Показатели (доля, среднее время, количество и т.д.)	Результаты оценки эффективности	Принятые решения/ предложения по противодействию мошенничеству и минимизации рисков	Дополнительные комментарии/ предложения	Примечание
Доля заблокированных подозрительных операций, которые впоследствии были подтверждены как мошеннические					
Доля ложноположительных срабатываний (ошибочно заблокированных транзакций) (False positive rate)					
Доля пропущенных мошеннических операций среди всех подтвержденных случаев (Recall)					

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 4, 2025

Среднее время выявления инцидента (Mean time to detect)					
Среднее время реагирования на инцидент (Mean time to respond)					
Количество выявленных и задокументированных способов мошенничества					
Показатель клиентского опыта и точности работы системы (антифрод), включая скорость реагирования и процент разрешения конфликтных ситуаций в пользу клиента при ошибочной блокировке					
Показатель качества ведения реестра запрещенных идентификаторов (актуальность, полнота, своевременность обновления)					
Другие					

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 31 октября 2025 года
№ 2025-П-14/59-2-(ПС)**

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики (прилагается):

1) «Об утверждении «Политики по надзору (оверсайту) за платежной системой Кыргызской Республики» от 15 июля 2015 года № 38/4;

2) «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем» от 2 сентября 2019 года № 2019-П-14/46-1-(ПС);

3) «Об утверждении Положения «О мерах воздействия, применяемых к операторам платежных систем/платежным организациям» от 30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50-3-(ПС);

4) «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в платежных организациях и операторов платежных систем в целях противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов» от 19 августа 2020 года №

2020-П-14/46-4-(ПС);

5) «Об утверждении Правил осуществления надзора (оверсайта) за платежной системой Кыргызской Республики от 13 октября 2021 года № 2021-П-14/56-1-(ПС);

6) «Об утверждении Положения об электронных деньгах в Кыргызской Республике» от 20 апреля 2022 года № 2022-П-14/25-3-(ПС);

7) «О минимальном размере уставного капитала платежных организаций и операторов платежных систем» от 30 апреля 2025 года № 2025-П-14/20-1-(ПС).

2. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечению 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня официального опубликования.

4. Управлению цифровых финансовых технологий со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, операторов платежных систем и платежных организаций Кыргызской Республики, Объединения юридических лиц «Союз банков Кыргызстана» и Объединения юридических лиц «Ассоциация операторов платежных систем КГ (КЕЙ-ДЖИ)».

5. Отделу «Секретариат Правления» со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения структурных подразделений, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление цифровых финансовых технологий

Председатель

М. Тургунбаев

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 31 октября 2025 года
№ 2025-П-14/59-2-(ПС)**

**Изменения
в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка Кыргызской Республики**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении «Политики по надзору (оверсайту) за платежной системой Кыргызской Республики» от 15 июля 2015 года № 38/4 следующие изменения:

в Политике по надзору (оверсайту) за платежной системой Кыргызской Республики, утвержденной вышеуказанным постановлением:

1) в пункте 7:

абзац третий изложить в следующей редакции:

«- получает информацию от операторов платежных систем, организаций, оказывающих услуги по проведению платежей и расчетов, эмитентов электронных денег, провайдеров критических услуг и участников платежных систем;»;

абзац пятый изложить в следующей редакции:

«б) воздействует на операторов платежных систем, участников платежных систем, эмитентов электронных денег, в целях активизации их деятельности по совершенствованию платежной системы и предотвращения возникновения системного риска или недобросовестной деятельности, в том числе путем:

2) в пункте 16:

в абзаце втором слова «банками, выпускающими электронные деньги» заменить словами «эмитентами электронных денег»;

в абзацах двадцать восьмом и двадцать девятом слова «банков, выпускающих электронные деньги» заменить словами «эмитентов электронных денег»;

3) в пункте 26 слова «банки, выпускающие электронные деньги» заменить словами «эмитенты электронных денег».

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем» от 2 сентября 2019 года № 2019-П-14/46-1-(ПС) следующие изменения:

в Положении «О лицензировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) абзац четвертый пункта 1 изложить в следующей редакции:

«Настоящим Положением устанавливаются требования к платежным организациям и операторам платежных систем и к их должностным лицам, а также порядок выдачи платежной организации дополнительной лицензии на право осуществления выпуска электронных денег.»;

2) пункт 2-1 дополнить абзацем пятым следующего содержания:

«Платежная организация при соответствии требованиям, установленным нормативными правовыми актами Национального банка, вправе дополнительно получить лицензию на право выпуска электронных денег в соответствии с настоящим Положением.»;

3) в пункте 4 слова «платежной организации и оператора платежной системы» заменить словами «, предусмотренные настоящим Положением»;

4) пункт 7 дополнить абзацем тринадцатым следующего содержания:

«Иные термины в настоящем Положении используются согласно их определениям, предусмотренным в банковском законодательстве и нормативных правовых актах Национального банка.»;

5) дополнить пунктами 19-2 и 19-3 следующего содержания:

«19-2. Платежная организация для получения лицензии на выпуск электронных денег должна предоставить следующие документы:

1) заявление о выдаче лицензии на выпуск электронных денег, составленное по форме Приложения 1-1 к настоящему Положению, за подписью руководителя платежной организации;

2) решение / выписку из протокола заседания уполномоченного органа управления платежной организации о получении лицензии на выпуск электронных денег;

3) документы, подтверждающие наличие уставного капитала

платежной организации в размере, установленном нормативным правовым актом Национального банка о минимальном размере уставного капитала платежных организаций и операторов платежных систем;

4) копию типового договора с банком по открытию специального счета для хранения депонированной суммы на специальном банковском счете в целях выпуска электронных денег, а также осуществления расчетов в рамках операций с электронными деньгами. Типовой договор с банком должен содержать условия, удовлетворяющие требованиям Положения «Об электронных деньгах в Кыргызской Республике», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 20 апреля 2022 года № 2022-П-14/25-3-(ПС);

5) копию акта установки программного обеспечения для получения, ежедневного обновления и хранения базы данных об оборотах и остатках по электронным деньгам;

6) утвержденные уполномоченным органом управления платежной организации внутренние нормативные документы, регламентирующие деятельность по выпуску электронных денег, которые должны содержать следующее:

- порядок осуществления операций между платежной организацией, агентами, акцептантами, который должен включать общую схему всех денежных и информационных потоков в части выпуска электронных денег;

- организацию контроля за финансовыми и техническими рисками при использовании электронных денег;

- организацию/описание системы безопасности и защиты информации и разграничении прав доступа к информационным ресурсам при использовании электронных денег;

- информацию о лимитах по электронным кошелькам в соответствии с установленными требованиями к лимитам, а также другим требованиям, указанным в нормативных правовых актах Кыргызской Республики, в том числе в сфере регулирования электронных денег в Кыргызской Республике, в табличной форме;

- взаимодействие между участниками системы электронных денег в виде схемы/диаграммы;

7) экономическое обоснование, маркетинговый план и прогнозные расчеты экономических результатов, ожидаемых от выпуска

электронных денег;

8) пересмотренные правила внутреннего контроля в целях исполнения законодательства Кыргызской Республики в сфере ПФПД/ЛПД, предусматривающие дополнительные меры процедуры и системы контроля в связи с выпуском электронных денег платежной организацией.

19-3. Для получения лицензии на выпуск электронных денег платежная организация должна:

1) осуществлять деятельность в качестве платежной организации не менее 2 (двух) лет;

2) иметь лицензию на оказание услуг по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы данного процессингового, клирингового центра;

3) не иметь в течение последних 12 месяцев мер воздействия, примененных со стороны Национального банка, за исключением предписаний, исполненных по состоянию на дату подачи заявления о выдаче лицензии на выпуск электронных денег;

4) иметь сформированный уставный капитал в размере, установленном нормативным правовым актом Национального банка о минимальном размере уставного капитала платежных организаций и операторов платежных систем.»;

б) дополнить пунктом 20-1 следующего содержания:

«20-1. Срок рассмотрения предоставленных документов платежной организации для получения лицензии на выпуск электронных денег составляет 30 (тридцать) календарных дней.»;

7) в пункте 21 после слов «для получения лицензии» дополнить словами «(за исключением лицензии на выпуск электронных денег);»;

8) дополнить пунктами 62-1 и 62-2 следующего содержания:

«62-1. В случае неосуществления платежной организацией деятельности по выпуску электронных денег более 12 (двенадцати) месяцев с момента выдачи лицензии лицензия платежной организации на выпуск электронных денег подлежит отзыву в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

62-2. Действие лицензии платежной организации на выпуск электронных денег также прекращается в случае отзыва лицензии платежной организации на оказание услуг по приему, обработке и

выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра.»;

9) дополнить пунктом 63-2 следующего содержания:

«63-2. В случае отзыва лицензии платежной организации на право выпуска электронных денег Комитетом по платежной системе платежная организация обязана:

1) в установленные Комитетом по платежной системе сроки завершить платежи перед участниками платежных систем, поставщиками товаров/услуг, акцептантами, держателями электронных денег и иные расчеты, связанные с лицензией, и немедленно прекратить лицензируемый вид деятельности;

2) в течение 3 (трех) рабочих дней со дня получения уведомления об отзыве лицензии сдать лицензию в Национальный банк.

Национальный банк публикует информацию о прекращении действия лицензии на официальном интернет-сайте Национального банка.»;

10) пункт 64 дополнить абзацем четвертым следующего содержания:

«При сдаче лицензии на право выпуска электронных денег лицензиат должен предоставить копии документов, подтверждающих выполнение требований, установленных главой 4 Положения «Об электронных деньгах в Кыргызской Республике», утвержденного постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 20 апреля 2022 года № 2022-П-14/25-3-(ПС).»;

11) Положение дополнить Приложением 1-1 в редакции, согласно Приложению 1 к настоящим изменениям.

3. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О мерах воздействия, применяемых к операторам платежных систем/платежным организациям» от 30 сентября 2019 года 2019-П-14/50-3-(ПС) следующие изменения:

в Положении «О мерах воздействия, применяемых к операторам платежных систем/платежным организациям», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) пункт 15 дополнить абзацем четвертым следующего содержания:

«- выявления риска неспособности платежной организации – эмитента электронных денег обеспечить своевременность и полноту расчетов с электронными деньгами и (или) неисполнения

обязательств по погашению электронных денег держателям;»;

2) пункт 18 дополнить абзацем третьим следующего содержания:

«- выявления неспособности платежной организации – эмитента электронных денег обеспечить своевременность и полноту расчетов с электронными деньгами и (или) неисполнения обязательств по погашению электронных денег держателям;»;

3) пункт 19 дополнить абзацем шестым следующего содержания:

«- неспособности платежной организации – эмитента электронных денег обеспечить своевременность и полноту расчетов с электронными деньгами и (или) неисполнения обязательств по погашению электронных денег держателям;»;

4) в абзаце пятом пункта 24 после слов «платежной системы/ платежной организации» дополнить словами «/эмитента электронных денег»;

5) пункт 31 дополнить абзацем четвертым следующего содержания:

«- выпуску, распространению и погашению электронных денег.»;

4. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в платежных организациях и операторов платежных систем в целях противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов» от 19 августа 2020 года № 2020-П-14/46-4-(ПС) следующие изменения:

в Положении «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в платежных организациях и операторов платежных систем в целях противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) пункт 4 дополнить абзацем восьмым следующего содержания:

«Клиентами платежной организации при наличии лицензии на выпуск электронных денег также являются держатели электронных денег – физические и юридические лица, акцептанты электронных денег, прошедшие идентификацию и верификацию в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в сфере ПФПД/ЛПД.»;

2) в абзаце двенадцатом пункта 9 после слов «клиента – поставщика услуг» дополнить словами «и держателя электронных денег»;

3) дополнить пунктом 12-1 следующего содержания:

«12-1. В случае если платежная организация имеет лицензию на выпуск электронных денег, платежная организация должна иметь отдельную штатную единицу/структурное подразделение, исполняющую функции службы внутреннего контроля, независимо от количества сотрудников платежной организации.»;

4) подпункт 1 пункта 29 изложить в следующей редакции:

«1) оценку, определение, документальное фиксирование и постоянное обновление своих рисков по клиентам, странам, продуктам, услугам, операциям (сделкам) и каналам поставки с учетом результатов национальной оценки рисков и типичных критериев высоких и низких рисков в целях распределения ресурсов и снижения рисков.»;

5) пункт 30 дополнить подпунктом 7 следующего содержания:

«7) при открытии электронного кошелька держателям электронных денег в соответствии с требованиями в сфере регулирования электронных денег в Кыргызской Республике.»;

6) в пункте 31:

слова «банком-эмитентом/агентом банка-эмитента» заменить словами «эмитентом/агентом эмитента»;

после слов «Операторы системы расчетов с электронными деньгами» дополнить словами «, эмитенты».

5. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Правил осуществления надзора (оверсайта) за платежной системой Кыргызской Республики от 13 октября 2021 года № 2021-П-14/56-1-(ПС) следующие изменения:

в Правилах осуществления надзора (оверсайта) за платежной системой Кыргызской Республики, утвержденных вышеуказанным постановлением:

1) в пункте 2 слова «коммерческие банки» заменить словами «эмитенты электронных денег»;

2) в абзаце первом пункта 13 после слов «не являющихся СЗПС и ЗПС, » дополнить словами «эмитенты электронных денег, »;

3) в Приложении 10 в наименовании главы 2 слово «банков» заменить словом «эмитентов».

6. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об

электронных деньгах в Кыргызской Республике» от 20 апреля 2022 года № 2022-П-14/25-3-(ПС) следующие изменения:

в Положении «Об электронных деньгах в Кыргызской Республике», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Правом выпуска электронных денег на территории Кыргызской Республики обладают:

- банк – на основании разрешения Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) выданного в соответствии с Положением «О лицензировании деятельности банков», утвержденным постановлением Правления Национального банка от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23/1-(НПА);

- платежная организация – на основании дополнительной лицензии Национального банка, выданной в соответствии с Положением «О лицензировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем», утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 2 сентября 2019 года № 2019-П-14/46-1-(ПС).

Банк/платежная организация, имеющий(ая) право выпуска электронных денег, может осуществлять следующие виды операций с электронными деньгами:

1) выпуск, распространение и погашение электронных денег;

2) прием поручений от держателей электронных денег на осуществление оплаты за товары/услуги, передаваемых банку/платежной организации/оператору с использованием интернет, мобильной и других средств связи;

3) обработку (процессинг) транзакций с использованием электронных денег (при наличии соответствующей лицензии Национального банка);

4) осуществление расчетов с акцептантами, с которыми заключены договоры, по обработанным в системе платежам от имени и по поручению держателей.»;

2) в пункте 6:

в абзаце четвертом слова «банком – эмитентом электронных денег или агентом» заменить словами «эмитентом электронных денег или агентом по распространению электронных денег»;

в абзаце шестом слова «банком-эмитентом» заменить словами «банком, выпускающим электронные деньги»;

абзац шестнадцатый изложить в следующей редакции:

«Оператор системы расчетов электронными деньгами (далее – оператор) – юридическое лицо, резидент Кыргызской Республики, имеющее лицензию на оказание услуг по приему, обработке и

выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы данного процессингового, клирингового центра, действующий в соответствии с законодательством Кыргызской Республики, который устанавливает и/или обеспечивает техническую поддержку специального программного обеспечения, аппаратного и сетевого оборудования для осуществления операций с электронными деньгами, осуществляет процессинг самостоятельно или на основании договора с эмитентом.»;

в абзаце двадцатом слова «банком-эмитентом» заменить словом «эмитентом»;

в абзаце двадцать втором слова «банка-эмитента» заменить словом «эмитента»;

в абзаце двадцать третьем слова «банка» заменить словом «эмитент»;

в абзаце двадцать седьмом слова «банк-эмитент» заменить словом «эмитент»;

в абзаце тридцатом:

слова «банка» заменить словом «эмитента»;

слова «банком-эмитентом» заменить словом «эмитентом»;

абзац тридцать второй изложить в следующей редакции:

«Эмитент электронных денег (эмитент) – юридическое лицо, имеющее право выпуска электронных денег в обращение в соответствии с банковским законодательством Кыргызской Республики и принимающее на себя безусловное и безотзывное обязательства по погашению выпущенных электронных денег держателям, предъявляющим электронные деньги к погашению.»;

дополнить абзацем тридцать третьим следующего содержания:

«Специальный счет для депонирования денежных средств в целях выпуска электронных денег – счет, открытый платежной организацией, выпускающей электронные деньги для хранения денежных средств, являющихся обеспечением выпущенных электронных денег. По специальному счету можно проводить операции только по зачислению суммы денежных средств по выпущенным электронным деньгам и по списанию денежных средств для погашения электронных денег. Остаток на данном счете равен общей сумме обязательств по всем выпущенным электронным деньгам платежной организации. Списание денежных средств с этого счета ограничивается и осуществляется только в адрес акцептантов на погашение электронных денег, а также при переводе с одного электронного кошелька одной системы на электронный кошелек другой системы электронных денег.»;

3) в пунктах 7, 17, 23, 24, 25, 30, 31, 32, 35, 36, 44, 55, 59, 62, 63, 66, 67, 68, 70, 72, 73, 75, 78, 79, 80, 82, 84, 87, 88, 90, 92, 94, 139 и 140 слово «банк» в различных падежах заменить словом «эмитент» в соответствующих падежах;

4) в абзаце пятом пункта 12 слова «банка-эмитента,» заменить словами «эмитента либо через».

5) в пункте 12-2:

в абзаце первом слова «банком-эмитентом» заменить словом «эмитентом»;

в абзаце втором слова «банком-эмитентом» заменить словом «эмитентом»;

в абзаце пятом слова «банков-эмитентов» заменить словом «эмитентов»;

дополнить абзацем седьмым следующего содержания:

«Требования данного пункта не распространяются на случаи, когда платежная организация является эмитентом электронных денег.»;

6) в пунктах 13, 14, 15, 39, 74, 90 и 134 слова «банк-эмитент» в различных падежах заменить словом «эмитент» в соответствующих падежах;

7) в пункте 19:

в абзаце первом после слов «должна подтверждаться» дополнить словами «уведомлением на мобильное приложение держателя, а также»;

в абзаце восьмом слова «в банк-эмитент» и «банк» соответственно заменить словами «к эмитенту» и «эмитент»;

8) наименование параграфа § 1 главы 3 изложить в следующей редакции:

«§ 1. Основные требования к эмитенту»;

9) пункт 20 изложить в следующей редакции:

«20. Эмитентом электронных денег в Кыргызской Республике может выступать банк или платежная организация, имеющий/ая соответствующее разрешение/лицензию Национального банка и осуществляющий/ая выпуск электронных денег и принимающий/ая на себя безусловное и безотзывное обязательство по погашению электронных денег держателям, предъявляющим электронные деньги к погашению.»;

10) пункт 21 изложить в следующей редакции:

«21. Эмитент вправе передать функции эмитента электронных денег/обязательства по погашению электронных денег другому эмитенту с соблюдением требований, предусмотренных пунктами 22-26 настоящего Положения.

Передача функций эмитента электронных денег/обязательств

по погашению электронных денег держателям другому эмитенту возможна в случае, если товарный знак и/или система электронных денег принадлежит оператору системы электронных денег.»;

11) в пункте 22:

в абзаце первом слово «банку-эмитенту» заменить словом «эмитенту»;

подпункт 1 изложить в следующей редакции:

«1) принять на себя функции эмитента электронных денег/ обязательств по погашению электронных денег другого эмитента может только эмитент, имеющий разрешение на выпуск электронных денег, согласно перечню разрешенных банковских операций к лицензии банка, или платежная организация, имеющая лицензию на право выпуска электронных денег.»;

в подпункте 2 слова «банк-эмитент» и «банку» соответственно заменить словами «эмитент» и «эмитенту»;

в подпункте 3 слова «банка-эмитента» и «банк-эмитент» соответственно заменить словами «эмитента» и «эмитент».

в подпункте 4 слово «банку-эмитенту» заменить словом «эмитенту»;

12) пункт 26 изложить в следующей редакции:

«26. Агенты/субагенты, акцептанты передаваемой системы вправе продолжить работу с эмитентом, принимающим функции эмитента электронных денег/обязательства эмитента системы электронных денег на тех же условиях, перезаключив договоры на тех же или иных условиях с принимающим эмитентом. В случае если принимающему эмитенту будут уступлены права требования, вышеуказанные лица могут продолжить работу с принимающим эмитентом, согласившись на перевод долга.»;

13) пункт 29 изложить в следующей редакции:

«29. В случае если эмитент осуществляет выпуск электронных денег нескольких систем электронных денег, то эмитент в своей информационной системе должен вести учет электронных денег каждой системы электронных денег отдельно.»;

14) в пункте 30:

после слов «в которых банк» дополнить словами «/платежная организация»;

слово «банка» заменить словом «эмитента»;

15) пункт 31 изложить в следующей редакции:

«31. Банк, осуществляющий выпуск электронных денег самостоятельно осуществляет процессинг электронных денег или заключает договор с оператором на выполнение им функций процессинга в соответствии с требованиями и правилами системы электронных денег и настоящим Положением.»;

16) в пункте 33:

в абзаце первом слово «банком» заменить словом «эмитентом»;

в тексте на официальном языке в абзаце втором слова «у банка» заменить словами «в банке»;

абзац девятый изложить в следующей редакции:

«Требования данного пункта не распространяются на эмитента, который самостоятельно осуществляет функции оператора системы электронных денег.»;

17) пункт 34 изложить в следующей редакции:

«34. Банк, являющийся эмитентом электронных денег, должен разработать внутренние нормативные документы (правила, процедуры, инструкции и т.д.) в соответствии с Положением «О требованиях по обеспечению информационной безопасности в коммерческих банках Кыргызской Республики», утвержденным постановлением Правления Национального банка от 22 декабря 2021 года № 2021-П-20/72-8-(НПА), и иными требованиями нормативных правовых актов Кыргызской Республики для обеспечения бесперебойного функционирования своей информационной системы и безопасности проведения транзакций. Программные и технические средства, применяемые в системах электронных денег, должны соответствовать требованиям Национального банка, включая требования по обеспечению информационной безопасности. Указанные правила и процедуры должны пересматриваться и обновляться при необходимости, но не реже 1 (одного) раза в 3 (три) года.

Платежная организация, являющаяся эмитентом электронных денег, должна разработать внутренние нормативные документы (правила, процедуры, инструкции и т.д.) в соответствии с Положением «О требованиях по обеспечению информационной безопасности операторов платежных систем и платежных организаций», утвержденным постановлением Правления Национального банка от 31 марта 2023 года № 2023-П-14/21-1-(ПС), и иными требованиями нормативных правовых актов Кыргызской Республики.»;

18) в пункте 37:

в абзаце первом слова «В банке, осуществляющем» заменить словами «В банке /платежной организации, осуществляющих»;

в абзаце втором после слова «банка» дополнить словами «/

платежной организации»;

19) главу 3 дополнить параграфом 1-1 следующего содержания:

«§ 1-1. Требования к платежной организации, выпускающей электронные деньги

41-1. Платежная организация в целях выпуска электронных денег заключает договор с банком об открытии специального банковского счета для депонирования денежных средств, являющихся обеспечением выпущенных электронных денег (далее – специальный счет). Специальный счет должен быть использован только для проведения операций по зачислению суммы денежных средств по выпущенным электронным деньгам и по списанию денежных средств для погашения электронных денег. Договор с банком должен содержать следующие условия:

- порядок зачисления и списания денежных средств в целях проведения взаиморасчетов с акцептантами, агентами/субагентами платежной организации и держателями электронных денег, условия хранения и списания банком денежных средств со специального счета в безакцептном порядке;

- обязательства платежной организации по предоставлению банку прямого доступа в режиме онлайн к системе электронных денег для проведения сверок и осуществления последующего контроля по достаточности суммы на специальном счете с суммой выпущенных электронных денег в системе электронных денег;

- открытие дополнительного депозитного счета в банке и предоставление права банку в безакцептном порядке списывать денежные средства для зачисления на специальный счет для выпуска электронных денег;

- предоставление полного и безусловного права банку на время или полностью заблокировать движения по специальному счету при снижении остатка денежных средств на специальном счете, чем выпущено электронных денег в Системе электронных денег в целях минимизации рисков. Временную или полную блокировку движений по специальному счету банк может производить согласно уведомлению Национального банка;

- порядок взаимодействия с банком после прекращения блокировки движений денежных средств на специальном счете.

41-2. Выпуск электронных денег должен производиться в пределах суммы, не превышающей остатка на специальном банковском счете. Объем и сумма выпущенных электронных денег в системе электронных денег должны соответствовать объему и сумме, которые отражаются в бухгалтерском балансе платежной организации и, соответственно, на специальном счете по учету электронных денег.

41-3. В целях поддержания достаточности средств на специальном банковском счете платежная организация открывает дополнительный депозитный/гарантированный счет в банке, в котором открыт специальный банковский счет. Платежная организация постоянно должна вести мониторинг, поддерживать необходимый остаток на депозитном счете и предоставлять право банку в безакцептном порядке списывать денежные средства с депозитного/гарантированного счета для зачисления на специальный счет в рамках исполнения пункта 41-2 настоящего Положения.

41-4. Денежные средства платежной организации, связанные с деятельностью платежной организации и оператора платежной системы, а также с хозяйственной деятельностью платежной организации, не должны аккумулироваться и храниться на специальном и/или депозитном/гарантированном счетах, предназначенных для операций с электронными деньгами.

41-5. Платежная организация осуществляет процессинг операций с электронными деньгами самостоятельно и не вправе привлекать иное лицо для выполнения этих функций. Платежная организация должна выполнять требования, определенные настоящим Положением для оператора системы расчетов электронных денег, за исключением пунктов 43, 44, 50 и 51 настоящего Положения, относящимся к банкам-эмитентам, а также требования, определенные Положением «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем», утвержденным постановлением Правления Национального банка от 30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50-2-(ПС), и иными требованиями нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

41-6. Агентами платежной организации в целях распространения и погашения электронных денег могут выступать юридические лица и индивидуальные предприниматели. Платежная организация привлекает агентов для распространения электронных денег в соответствии с требованиями Положения «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 30 сентября 2019 года № № 2019-П-14/50-2-(ПС).

41-7. Платежная организация должна иметь службу внутреннего контроля в соответствии с Положением «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в платежных организациях и операторов платежных систем в целях противодействия финансированию преступной деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов», утвержденным постановлением Правления Национального банка от 19 августа 2020 года №

2020-П-14/46-4-(ПС), ответственную за соблюдение и реализацию правил внутреннего контроля по ПФПД/ЛПД, согласно требованиям законодательства Кыргызской Республики.

Правила внутреннего контроля также должны включать программу и процедуру обучения агентов – юридических лиц и индивидуальных предпринимателей, процедуру ознакомления агента с требованиями законодательства Кыргызской Республики в сфере ПФПД/ЛПД и последующего мониторинга за агентами по соблюдению указанных требований.

41-8. Агент платежной организации должен назначить должностное лицо, ответственное за соблюдение и реализацию правил внутреннего контроля по ПФПД/ЛПД, включая мероприятия по противодействию мошенническим операциям, согласно требованиям законодательства Кыргызской Республики. В случае если агент является индивидуальным предпринимателем и предоставляет услуги по распространению и погашению электронных денег, платежная организация может провести его обучение самостоятельно и, согласно правилам внутреннего контроля и официальным письмом платежной организации, подтвердить факт проведения обучения своего агента, или агент по согласованию с платежной организацией может пройти обучение в соответствующей образовательной организации с получением сертификата.

41-9. Платежная организация несет ответственность за соблюдение требований законодательства агентами/субагентами, в том числе за выполнение требований законодательства в сфере ПФПД/ЛПД.»;

20) в пункте 54:

в абзаце втором аббревиатуру «ПФТД» заменить аббревиатурой «ПФПД»;

в абзаце третьем слово «эмитентом» заменить словами «банком-эмитентом»;

21) дополнить пунктами 54-1 и 54-2 следующего содержания:

«54-1. Платежная организация и ее агенты, являющиеся финансовыми учреждениями, указанными в пункте 2 Порядка идентификации и верификации клиента, устанавливающего деловые отношения и осуществляющего операции (сделки) удаленным (дистанционным) способом (Приложение 5 к Положению «О порядке проведения надлежащей проверки клиента», утвержденному постановлением Правительства Кыргызской Республики от 25 декабря 2018 года № 606) вправе проводить процедуру идентификации и верификации держателей электронных кошельков – физических лиц, граждан Кыргызской Республики в удаленном режиме в соответствии с требованиями, установленными в вышеуказанном Порядке.

54-2. Платежная организация в качестве агента по проведению идентификации и верификации держателей электронных денег в рамках доверия третьей стороне в соответствии с Положением «О порядке проведения надлежащей проверки клиента», утвержденного постановлением Правительства Кыргызской Республики от 25 декабря 2018 года № 606 может привлекать финансовое учреждение, являющееся субъектом, осуществляющим меры по противодействию финансированию преступной деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов в соответствии с требованиями законодательства Кыргызской Республики в сфере ПФПД/ЛПД.»;

22) дополнить пунктом 55-1 следующего содержания:

«55-1. Платежная организация должна установить лимиты для проведения операций для держателей электронных кошельков, не превышающие лимиты, установленные в Приложении 6 к настоящему Положению.»;

23) в пунктах 56, 116 и 129 аббревиатуру «ПФТД» заменить аббревиатурой «ПФПД»;

24) дополнить пунктом 62-1 следующего содержания:

«62-1. Учет денежных средств по операциям с использованием электронных денег, выпущенных платежной организацией, ведется согласно параграфам 1-2 настоящего Положения.»;

25) пункт 65 изложить в следующей редакции:

«65. Эмитент должен самостоятельно разработать критерии к агентам электронных денег в своих внутренних документах (правилах, процедурах, инструкциях и т.д.).»;

26) пункт 69 признать утратившим силу;

27) в пункте 71:

в абзаце первом слово «Банк» заменить словом «Эмитент»;

в абзацах восьмом и девятом аббревиатуру «ПФТД/ЛПД» заменить аббревиатурой «ПФПД/ЛПД»;

в абзаце двенадцатом слово «Банк» заменить словом «Эмитент»;

28) пункт 76 изложить в следующей редакции:

«76. При распространении электронных денег эмитент должен обеспечить исполнение агентами, субагентами требований по ПФПД/ЛПД.»;

29) дополнить пунктом 76-1 следующего содержания:

«76-1. При распространении международных электронных денег банк-агент должен обеспечить исполнение субагентами требований по ПФПД/ЛПД.»;

30) пункт 77 изложить в следующей редакции:

«77. При распространении электронных денег эмитент, агент и субагент должны ознакомить держателя с правами и обязанностями сторон, характеристиками распространяемых ими электронных денег и тарифами на оказываемые услуги до получения оплаты за электронные деньги от держателя.»;

31) дополнить пунктом 77-1 следующего содержания:

«77-1. При распространении международных электронных денег банк-агент и субагент международных электронных денег должны ознакомить держателя с правами и обязанностями сторон, характеристиками распространяемых ими электронных денег и тарифами на оказываемые услуги до получения оплаты за электронные деньги от держателя.»;

32) пункт 81 изложить в следующей редакции:

«81. Электронные деньги считаются погашенными их эмитентом с момента зачисления соответствующей суммы денег, подлежащей передаче владельцу электронных денег, на банковский счет владельца электронных денег, выдачи ему наличных денег через кассу, платежный терминал с функцией cash-out либо при переводе на кошелек другой системы электронных денег.»;

33) дополнить пунктами 82-1 и 82-2 следующего содержания:

«82-1. В случае если оператором системы электронных денег, выпускаемых банком, является иная организация, закрытие электронных кошельков производится банком-эмитентом совместно с оператором системы электронных денег.»;

82-2. Платежная организация-эмитент в целях исполнения требований пункта 82 настоящего Положения переводит сумму остатков ранее невостребованных электронных денег на отдельный счет и ведет учет остатков во внесистемном учете. Возврат невостребованных остатков производится безналичным способом по итогам обращения владельца закрытого кошелька.»;

34) наименование главы 4 изложить в следующей редакции:

«Глава 4. Порядок закрытия системы электронных денег и проведения операций с электронными деньгами при отзыве/временном приостановлении действия лицензии эмитента»;

35) наименование параграфа 1 главы 4 изложить в следующей редакции:

«§ 1. Закрытие системы электронных денег банка»;

36) главу 4 дополнить параграфом 3 следующего содержания:

«§ 3. Закрытие системы электронных денег платежной организации

107-1. Платежная организация при принятии решения о закрытии системы электронных денег предпринимает действия по извещению держателей электронных денег путем размещения информации в

СМИ не менее чем за 3 (три) месяца до наступления срока закрытия системы электронных денег, а также дополнительно информирует их любым из нижеуказанных способов с обязательным размещением информации на сайте платежной организации:

- оповещения в личном кабинете держателя электронных денег;
- направления электронного/бумажного письма;
- отправки SMS-сообщений/USSD-рассылок/PUSH-уведомлений.

Погашение электронных денег держателям электронных денег осуществляется перечислением на расчетные/банковские счета или иной электронный кошелек, указанные в заявлении держателя электронных денег.

107-2. Платежная организация направляет письмо в Национальный банк о принятии решения о закрытии системы электронных денег за 3 (три) месяца до наступления срока закрытия системы электронных денег.

107-3. Платежная организация направляет оповещения агентам/субагентам, акцептантам и проводит процедуры по расторжению заключенных договоров и выполнению условий заключенных договоров.

107-4. При наступлении срока закрытия системы невостребованные остатки на электронных кошельках:

- юридических лиц, индивидуальных предпринимателей – переводятся на расчетные счета/на электронные кошельки, указанном ранее юридическим лицом/индивидуальным предпринимателем;
- физических лиц – переводятся на специально открытый банковский счет.

Платежная организация-эмитент ведет учет невостребованных остатков по электронным деньгам на системном учете (на балансе) платежной организации, при этом остаток денежных средств должен храниться на отдельном специально открытом банковском счете. По истечении установленного срока, если вероятность оттока денежных средств в связи с обращением владельцев закрытых кошельков о возврате денежных средств низкая, эмитент имеет право списать вышеуказанные обязательства с баланса и учитывать бессрочно с обязательным внесистемным учетом их по каждому закрытому кошельку.»;

37) главу 4 дополнить параграфом 4 следующего содержания:

«§ 4. Прекращение эмиссии электронных денег и проведения операций с электронными деньгами при отзыве/временном приостановлении действия лицензии платежной организации-эмитента/введении Временной администрации

107-5. При отзыве лицензии платежная организация-эмитент

прекращает все операции с использованием электронных денег и информирует об этом всех участников всеми доступными способами.

107-б. При временном приостановлении действия лицензии платежная организация-эмитент прекращает все операции с использованием электронных денег и информирует об этом владельцев электронных денег всеми доступными способами.

Проведение операций с использованием электронных денег допускается после восстановления действия лицензии, за исключением операций по погашению электронных денег со специального счета для выпуска электронных денег.»;

38) в пункте 132 слова «перечень лиц, причастных к террористической и экстремистской» заменить словами «Санкционный перечень лиц, причастных к преступной»;

39) пункт 138 изложить в следующей редакции:

«138. Эмитенты, осуществляющие выпуск электронных денег, а также банки, осуществляющие распространение электронных денег международных систем на территории Кыргызской Республики, предоставляют в Национальный банк сведения о выпущенных и обслуживаемых ими электронных деньгах, а также о движении денежных средств по ним в соответствии с формами и сроками, установленными в нормативных правовых актах Национального банка.»;

40) в пункте 141 слова «коммерческий банк» заменить словами «эмитент»;

41) Положение дополнить Приложением 4 в редакции, согласно Приложению 2 к настоящим Изменениям;

42) Положение дополнить Приложением 5 в редакции, согласно Приложению 3 к настоящим Изменениям;

43) Положение дополнить Приложением 6 в редакции, согласно Приложению 4 к настоящим Изменениям.

7. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О минимальном размере уставного капитала платежных организаций и операторов платежных систем» от 30 апреля 2025 года № 2025-П-14/20-1-(ПС) следующее изменение:

1) постановление дополнить пунктом 1-1 следующего содержания:

«1-1. Минимальный размер уставного капитала для платежной организации, осуществляющей выпуск электронных денег при наличии у платежной организации лицензии оператора платежной системы, устанавливается в размере 90 млн сомов. При оказании дополнительных видов платежных услуг, указанных в пункте 2 настоящего постановления, минимальный размер уставного капитала

устанавливается в следующих размерах:

- 1) оказание платежных услуг, указанных в подпункте 1 пункта 2 настоящего постановления, – не менее 120 млн сомов;
- 2) оказание платежных услуг, указанных в подпункте 2 пункта 2 настоящего постановления, – не менее 120 млн сомов;
- 3) оказание платежных услуг, указанных в подпунктах 1 и 2 пункта 2 настоящего постановления, – не менее 150 млн сомов.».

Приложение 1

Приложение 1-1
к Положению о лицензировании
деятельности платежных
организаций и операторов
платежных систем

НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ЗАЯВЛЕНИЕ

Прошу выдать

(полное название, юридический адрес, фактический адрес, номер мобильного/стационарного телефона платежной организации)

лицензию для осуществления деятельности по выпуску электронных денег.

Заполняя настоящее заявление, я, являясь руководителем Заявителя, подтверждаю, что ознакомлен с нормативными правовыми актами Национального банка Кыргызской Республики по платежным системам и прилагаю все сведения и документы, требуемые для вышеотмеченных видов деятельности

Приложение к заявлению на: _____ л.

Подпись руководителя и печать платежной организации

«___» _____ 20___ г.

Приложение 2

Приложение 4
к Положению «Об электронных
деньгах
в Кыргызской Республике»

ОТЧЕТ

о деятельности платежной организации-эмитента, связанной с
выпуском и обращением электронных денег
(по держателям электронных кошельков)

Наименование платежной организации-эмитента _____
Отчетный период: (КК.ГГГГ) _____

№	Название системы электронных денег	Вид идентификации (идентификационный номер, идентификационный номер)	Категория платежей (кредитовый)	Остаток электронных денег	Переводы		Погашение электронных денег			Оплата за товары и услуги		Распространение электронных денег											
					на другие системы электронных денег	на другие системы электронных денег	на банковский счет	на наличные	на наличные	на наличные	на наличные	на наличные	на наличные	на наличные									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1	ЭДТ	идент.																					
		неидент.																					

Исполнитель _____ (подпись, ФИО, номер телефона)

Руководитель платежной организации _____ (подпись) (ФИО)

М.П.

ПОРЯДОК заполнения отчета (Приложение 1)

Отчет о деятельности платежной организации-эмитента, связанной с выпуском и обращением электронных денег (по держателям электронных кошельков), содержит данные о количественных характеристиках транзакций, связанных с выпуском и обращением электронных денег за отчетный период.

Данные по количеству указываются в численном выражении с округлением до целого. Данные по объему указываются в численном выражении с округлением до двух знаков после запятой.

Под заголовком в таблице:

- «Наименование платежной организации-эмитента» заполняется соответствующее наименование платежной организации, имеющей лицензию Национального банка на эмиссию электронных денег и являющейся эмитентом системы электронных денег;

- «Отчетный период: (КК.ГГГГ)» заполняется отчетный период в числовом формате КК.ГГГГ (например, 02.2025, что означает 2 квартал 2025 г.).

В таблице:

- 1 столбец – указывается порядковый номер;
- 2 столбец – указывается зарегистрированное название системы электронных денег;
- 3 столбец – указывается вид пользователей электронных денег: идентифицированные или неидентифицированные;
- 4 столбец – указывается количество пользователей (кошельков) электронных денег;
- 5 столбец – указывается остаток электронных денег в системе на конец отчетного периода;
- 6-7 столбцы – указывается количество и объем переводов между кошельками внутри системы электронных денег за отчетный период;
- 8-9 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по переводу электронных денег путем вывода средств на другие системы электронных денег, в том числе международные;
- 10-11 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по переводу электронных денег путем увеличения остатка на кошелек из других систем электронных денег, в том числе международных;

- 12-13 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по погашению электронных денег (уменьшению остатка в системе электронных денег) путем обмена электронных денег на наличные деньги;

- 14-15 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по погашению электронных денег (уменьшению остатка в системе электронных денег) путем обмена электронных денег на безналичные средства с банковского счета;

- 16-17 столбцы – указывается общее количество и объем транзакций по оплате за товары и услуги (включая бюджетные платежи) за отчетный период;

- 18-19 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по оплате только бюджетных платежей;

- 20-21 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по распространению электронных денег путем пополнения электронного кошелька в обмен на наличные деньги;

- 22-23 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по распространению электронных денег путем пополнения электронного кошелька в обмен на безналичные средства с банковского счета.

Приложение 3

Приложение 5
к Положению «Об электронных
деньгах
в Кыргызской Республике»

ОТЧЕТ

о деятельности платежной организации-эмитента, связанной с распространением и обращением электронных денег (по юридическим лицам и индивидуальным предпринимателям)

Наименование платежной организации-эмитента _____

Отчетный период: (КК.ГГГГ) _____

№	Независимая тема электронных денег	Вид транзакции	Код-оплата (номер)	Остаток на конец периода	Переводы				Погашение электронных денег			Оплата за товары и услуги			Распространение электронных денег								
					внутренние электронные деньги	на другие системы электронных денег	из других систем электронных денег	наличные	на банковские счета	всего	из наличных	в обмен на наличные	в обмен на безналичные	в обмен на безналичные	в обмен на наличные	в обмен на безналичные							
																	К	О	Б	Т	К	О	Б
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1	ЗДТ	Агентство	Агентство																				
		Акцептанта																					

Исполнитель _____ (ФИО, номер телефона)

Руководитель _____ (подпись) (ФИО)

М.П.

ПОРЯДОК заполнения отчета (Приложение 2)

Отчет о деятельности платежной организации-эмитента, связанной с распространением и обращением электронных денег (по юридическим лицам и индивидуальным предпринимателям), содержит данные о количественных характеристиках транзакций, связанных с распространением и обращением электронных денег за отчетный период.

Данные по количеству указываются в численном выражении с округлением до целого. Данные по объему указываются в численном выражении с округлением до двух знаков после запятой.

Под заголовком в таблице:

- «Наименование платежной организации-эмитента» заполняется соответствующее наименование платежной организации, имеющей лицензию Национального банка на эмиссию электронных денег и являющейся эмитентом системы электронных денег;

- «Отчетный период: (КК.ГГГГ)» заполняется отчетный период в числовом формате КК.ГГГГ (например, 02.2025, что означает 2 квартал 2025 г.).

В таблице:

- 1 столбец – указывается порядковый номер;
- 2 столбец – указывается зарегистрированное название системы электронных денег;
- 3 столбец – указывается вид участников: агенты, акцептанты;
- 4 столбец – указывается количество пользователей (кошельков);
- 5 столбец – указывается остаток электронных денег на конец отчетного периода;
- 6-7 столбцы – указывается количество и объем переводов между кошельками внутри системы электронных денег за отчетный период;
- 8-9 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по переводу электронных денег путем вывода средств на другие системы электронных денег, в том числе международные;
- 10-11 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по переводу электронных денег путем увеличения остатка на кошельке из других систем электронных денег, в том числе международных;
- 12-13 столбцы – указывается количество и объем транзакций

за отчетный период по погашению электронных денег (уменьшению остатка в системе электронных денег) путем обмена электронных денег на наличные деньги;

- 14-15 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по погашению электронных денег (уменьшению остатка в системе электронных денег) путем обмена электронных денег на безналичные средства с банковского счета;

- 16-17 столбцы – указывается общее количество и объем транзакций по оплате за товары и услуги (включая бюджетные платежи) за отчетный период;

- 18-19 столбцы – указывается количество и объем транзакций за отчетный период по оплате только бюджетных платежей;

- 20-21 столбцы – указывается количество и объем транзакций агентов за отчетный период по распространению электронных денег путем пополнения электронного кошелька в обмен на наличные деньги;

- 22-23 столбцы – указывается количество и объем транзакций агентов за отчетный период по распространению электронных денег путем пополнения электронного кошелька в обмен на безналичные средства с банковского счета.

Приложение 4

Приложение 6
к Положению
«Об электронных деньгах
в Кыргызской Республике»

ЛИМИТЫ

для клиентов платежных организаций-эмитентов электронных денег

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 4, 2025

Тип операции	Способ идентификации		
	Удаленная идентификация и верификация		Полная идентификация при личном присутствии
	фото	видео	
Тип операции	Лимиты		
Переводы в целях оплаты товаров и услуг (в пользу получателей-резидентов)	Максимальная сумма одной операции – 30 000 сомов. Сумма переводов (оборот) в течение месяца – 60 000 сомов.	Максимальная сумма одной операции – 200 000 сомов. Сумма переводов (оборот) в течение месяца – 400 000 сомов.	Максимальная сумма одной операции – 400 000 сомов. Сумма переводов (оборот) в течение месяца – 800 000 сомов.
Переводы между физическими лицами	Максимальная сумма операции – 15 000 сомов. Сумма переводов в течение месяца – 30 000 сомов.	Максимальная сумма операции – 100 000 сомов. Сумма переводов в течение месяца – 200 000 сомов.	Максимальная сумма операции – 400 000 сомов. Сумма переводов в течение месяца – 800 000 сомов.
Переводы в пользу государственного бюджета	Без ограничений	Без ограничений	Без ограничений
Погашение электронных денег путем получения наличных	Максимальная сумма операции – 15 000 сомов. Общая сумма в месяц – 30 000 сомов	Максимальная сумма операции – 100 000 сомов. Общая сумма в месяц: 200 000 сомов	Максимальная сумма операции – 400 000 сомов. Общая сумма в месяц – 800 000 сомов
Погашение электронных денег безналичным способом	Без ограничений, с зачислением денежных средств на собственный банковский счет резидента Кыргызской Республики.		
Переводы от юридического лица или ИП в пользу физического лица	Запрещены, за исключением случаев, когда операция совершается в связи с возвратом ранее совершенного платежа (например, в связи с отказом от товара или услуги)		
Пополнение электронного кошелька/ банковского счета	Без ограничений в рамках лимита на максимальный баланс		

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 12 ноября 2025 года
№ 2025-П-02/60-1-(НПА)**

**О внесении изменений
в постановление Правления Национального банка Кыргызской
Республики «Об утверждении Методики проведения анализа
регулятивного воздействия нормативных правовых актов
Национального банка Кыргызской Республики на деятельность
субъектов предпринимательства» от 21 декабря 2022 года
№ 2022-П-02/81-6-(НПА)**

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Методики проведения анализа регулятивного воздействия нормативных правовых актов Национального банка Кыргызской Республики на деятельность субъектов предпринимательства» от 21 декабря 2022 года № 2022-П-02/81-6-(НПА) изменения (прилагаются).

2. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15 (пятнадцати) дней со дня официального опубликования.

4. Юридическому управлению в течение 3 (трех) рабочих дней со дня официального опубликования настоящего постановления довести его до сведения Объединения юридических лиц «Союз банков Кыргызстана», коммерческих банков, ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», микрофинансовых организаций и кредитных союзов, Объединения юридических лиц «Ассоциация микрофинансовых организаций», Объединения юридических лиц «Национальная ассоциация кредитных союзов и кооперативов Кыргызстана», ОАО «Гарантийный фонд», кредитных бюро, платежных организаций и операторов платежных систем, Объединения юридических лиц «Ассоциация обменных бюро «Альянс», Объединения юридических лиц «Ассоциация операторов платежных систем Кыргызской Республики», Объединения юридических лиц «Ассоциация операторов связи» и Закрытого акционерного общества «Межбанковский Процессинговый Центр».

5. Управлению надзора за небанковскими организациями в течение 3 (трех) рабочих дней со дня официального опубликования настоящего постановления довести информацию о настоящем постановлении до сведения обменных бюро Кыргызской Республики посредством Автоматизированной системы «Сбор информации от обменных бюро».

6. Отделу «Секретариат Правления» в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения структурных подразделений, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего юридическое управление.

Председатель

М. Тургунбаев

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 12 ноября 2025 года
№ 2025-П-02/60-1-(НПА)**

**Изменения
в постановление Правления Национального банка Кыргызской
Республики «Об утверждении Методики проведения анализа
регулятивного воздействия нормативных правовых актов
Национального банка Кыргызской Республики на деятельность
субъектов предпринимательства» от 21 декабря 2022 года
№ 2022-П-02/81-6-(НПА)»**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Методики проведения анализа регулятивного воздействия нормативных правовых актов Национального банка Кыргызской Республики на деятельность субъектов предпринимательства» от 21 декабря 2022 года № 2022-П-02/81-6-(НПА) следующие изменения:

в Методике проведения анализа регулятивного воздействия нормативных правовых актов Национального банка Кыргызской Республики на деятельность субъектов предпринимательства, утвержденной вышеуказанным постановлением:

1) пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Под требования проведения АРВ подпадают нормативные правовые акты Национального банка, направленные на регулирование предпринимательской деятельности, за исключением случаев, указанных в пункте 4 настоящей Методики.»;

2) в пункте 4:

- в подпункте 1 слова «6 месяцев» заменить словами «1 года»;

- подпункт 2 изложить в следующей редакции:

«2) принимаемых в срочном порядке в условиях обстоятельств непреодолимой силы, чрезвычайной ситуации и/или чрезвычайного положения, а также для ликвидации их последствий.»;

- дополнить подпунктом 8 следующего содержания:

«8) со сроком действия менее одного года (временных), направленных на достижение и поддержание стабильности цен, реализацию денежно-кредитной политики, обеспечение эффективности, безопасности и надежности банковской и платежной систем.»;

3) второе предложение пункта 6 исключить;

4) в пункте 7:

- подпункт 1 изложить в следующей редакции:

«1) АРВ – это регламентированный настоящей Методикой процесс, включающий анализ проблем, определения целей и способов регулирования, оценки связанных с ними последствий для субъектов предпринимательской деятельности и обоснование предлагаемого регулирования.»;

- подпункт 3 признать утратившим силу;

5) дополнить пунктом 9-1 следующего содержания:

«9-1. Делегирование представителей бизнес-ассоциаций и некоммерческих организаций для участия в рабочей группе осуществляется уполномоченными лицами соответствующих организаций с предоставлением Национальному банку письма, подтверждающего их делегирование для участия в проведении АРВ.»;

6) в абзаце втором пункта 16 слова «сравнительную таблицу» заменить словами «сводную таблицу замечаний и предложений»;

7) Приложение 1 к Методике изложить в следующей редакции:

«Приложение 1
к Методике проведения анализа
регулятивного воздействия
нормативных правовых актов
Национального банка Кыргызской
Республики на деятельность
субъектов предпринимательства

Форма

АНАЛИТИЧЕСКАЯ ЗАПИСКА
Национальный банк Кыргызской Республики
УТВЕРЖДАЮ

(должность)

_____ (подпись)

« ____ » _____ 20__ года

Анализ регулятивного воздействия

_____ (наименование проекта НПА)

Основания для разработки:

_____ (наименование документа)

от « ____ » _____ 20__ г. № _____

Сроки проведения АРВ: _____

_____ (начало)

_____ (окончание)

Руководитель рабочей группы:

_____ (ФИО, место работы, должность, подпись)

Члены рабочей группы:

_____ (ФИО, место работы, должность,

подпись)

Контактные данные ответственного лица:

_____ (ФИО, тел., e-mail)

I. Проблемы и основания для изменения регулирования

1. Описание проблемы

Сформулировать и дать точное и обоснованное описание каждой проблемы, требующей решения, с использованием соответствующих количественных и качественных показателей.

Представить результаты краткого анализа мнений заинтересованных лиц относительно существующего регулирования в данной сфере отношений и значимости для них проблем.

2. Масштаб проблемы

Представить информацию о масштабе проблем, при необходимости в различных измерениях (экономическом, социальном, территориальном и иных).

3. Основания для изменения регулирования, актуальность решения проблемы

Изложить прогнозируемые последствия при сохранении существующего регулирования.

Привести основные аргументы, обосновывающие необходимость решения проблем в настоящее время, включая экономические и правовые основания, а также актуальность их решения.

Привести экономические и правовые основания для решения проблем путем изменения регулирования.

4. Международный опыт

Кратко описать международный опыт решения аналогичных проблем.

II. Описание предлагаемого регулирования

5. Цель регулирования

Дать конкретную формулировку цели регулирования принятием НПА.

6. Предлагаемое регулирование

Описать суть предусмотренных мер (механизм) решения проблем и достижения цели и основные нормы регулирования.

7. Оценка вероятных социальных и экономических последствий регулирования

1) Ожидаемая результативность (уровень достижения цели регулирования) на дату.

2) Ожидаемое воздействие на экономику, социальный сектор и экологию:

- воздействие на экономику: позитивное и негативное;
- воздействие на социальную сферу: позитивное и негативное;
- воздействие на экологию: позитивное, негативное, отсутствует.

Изложить и обосновать оценку ожидаемых позитивных и негативных последствий в случае применения предлагаемого регулирования.

3) Ожидаемое воздействие на основные группы заинтересованных

сторон - адресатов регулирования:

- государственные органы: позитивное и негативное;
- предприниматели: позитивное и негативное;
- население: позитивное и негативное.

8. Оценка рисков во время реализации предлагаемого регулирования

Описать основные риски для достижения цели регулирования, которые могут возникнуть во время реализации регулирования:

наименование риска 1:

- оценка риска;
- предлагаемые меры смягчения;

наименование риска 2:

- оценка риска;
- предлагаемые меры смягчения.

9. Оценка воздействия на конкуренцию

Изложить основные выводы оценки воздействия предложенного регулирования на конкуренцию для данного варианта регулирования.

10. Обоснование выбора предлагаемого регулирования

Привести основные аргументы в поддержку предлагаемого регулирования.

11. Приложение

К аналитической записке прилагаются:

- развернутая оценка ожидаемых экономических последствий для предлагаемого регулирования (по усмотрению рабочей группы);

- информационно-справочные материалы и другая информация, необходимая для иллюстрации выводов и рекомендаций проведенного анализа регулятивного воздействия (по усмотрению рабочей группы);

- отказ от подписания/особые мнения отдельных членов рабочей группы (при наличии);

- приказ о рабочей группе по АРВ;

- письмо от представителей бизнес-ассоциаций, подтверждающее их делегирование для участия в проведении АРВ.

Рекомендуемый размер всей аналитической записки не более 10-15 страниц основного текста без учета приложений.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 12 ноября 2025 года
№ 2025-П-12/60-4-(НПА)**

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

- «Об утверждении Положения «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков» от 21 июля 2004 года № 18/3;

- «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению операционным риском в коммерческих банках Кыргызской Республики» от 15 декабря 2005 года № 37/5;

- «Об утверждении Положения «Об операциях коммерческих банков с драгоценными металлами» от 26 августа 2009 года № 35/3;

- «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 30 июня 2010 года № 52/4;

- «Об утверждении Инструкции по работе с банковскими счетами, счетами по банковским вкладам (депозитам)» от 31 октября 2012 года № 41/12;

- «Об утверждении Инструкции «О требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами» от 31 мая 2017 года № 21/5;

- «Об утверждении Положения «О ликвидации банков» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-5-(НПА);

- «Об утверждении Инструкции по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков Кыргызской Республики» от 12 октября 2022 года № 2022-П-12/63-1-(НПА);

- «Об утверждении Инструкции «Об ограничениях кредитования» от 12 апреля 2023 года № 2023-П-12/23-5-(НПА);

- «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском при предоставлении проектного финансирования коммерческими банками» от 26 апреля 2023 года № 2023-П-12/27-8-(НПА).

2. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15 (пятнадцати) дней со дня официального опубликования настоящего постановления.

4. Управлению методологии надзора в течение 3 (трех) рабочих дней со дня официального опубликования настоящего постановления довести его до сведения коммерческих банков, микрофинансовых компаний, ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», ОЮЛ «Ассоциация микрофинансовых организаций», ОАО «Гарантийный фонд».

5. Отделу «Секретариат Правления» в течение 3 (трех) рабочих дней со дня принятия настоящего постановления довести его до сведения управления методологии надзора, управления банковского надзора, управления надзора за небанковскими организациями, управление цифровых финансовых технологий, управления надзора за платежными системами и юридического управления.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление методологии надзора.

Председатель

М. Тургунбаев

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 12 ноября 2025 года
№ 2025-П-12/60-4-(НПА)**

**Изменения
в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка Кыргызской Республики**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков» от 21 июля 2004 года № 18/3 следующее изменение:

в Положении «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- пункт 12.1 дополнить абзацем третьим следующего содержания:

«Банк вправе классифицировать забалансовые обязательства в категории «нормальные», по которым банк имеет право безусловного отзыва/аннулирования в любое время без предварительного уведомления клиента.».

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению операционным риском в коммерческих банках Кыргызской Республики» от 15 декабря 2005 года № 37/5 следующее изменение:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению операционным риском в коммерческих банках Кыргызской Республики», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- абзац шестой пункта 2.3 после слова «непрерывной» дополнить словами «или периодической».

3. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об операциях коммерческих банков с драгоценными металлами» от 26 августа 2009

года № 35/3 следующее изменение:

в Положении «Об операциях коммерческих банков с драгоценными металлами», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- пункт 2.6. дополнить абзацем следующего содержания:

«Из расчета максимального объема активов в драгоценных металлах и суммы средств на осуществление операций с драгоценными металлами исключаются активы и средства в драгоценных металлах в рамках оказания финансовых услуг, связанных с первичным размещением виртуальных активов эмитента в соответствии с Законом Кыргызской Республики «О виртуальных активах»».

4. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 30 июня 2010 года № 52/4 следующие изменения:

в Положение «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в коммерческих банках и других финансово-кредитных организациях, лицензируемых Национальным банком Кыргызской Республики», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) в абзаце двадцать девятом пункта 12 цифру «250 000» заменить цифрой «300 000»;

2) в абзаце одиннадцатом пункта 25 слова «в лице» заменить словами «, определенного решением»;

3) абзац третий пункта 63-1 изложить в следующей редакции:

«- не реже одного раза в год для остальных кредитов, за исключением кредитов до 500 000 сомов, по которым в течение последнего календарного года не допускались нарушения условий кредитного договора и/или не проводились реструктуризации. По кредитам до 500 000 сомов, по которым в течение последнего календарного года не допускались нарушения условий кредитного договора и/или не проводились реструктуризации, проводится платежный мониторинг, предполагающий анализ на основе произведенных платежей по кредиту.»;

4) абзац десятый пункта 65 изложить в следующей редакции:

«- оценке целевого использования кредита, подтвержденной документами (договоры, акты приема, счета-фактуры, накладные и т.п.) при их наличии, в зависимости от целей кредитования, за исключением кредита в размере не более 300 000 сомов и кредитов

в размере не более 500 000 сомов, при перечислении денежных средств банком в безналичной форме на счет продавца / поставщика товаров и/или услуг.»;

5) пункт 68 изложить в следующей редакции:

«68. С целью постоянного контроля за сохранностью заложенного имущества и выявления возможных изменений его текущей стоимости банк должен проводить мониторинг залога, в том числе путем посещения места его хранения и местонахождения и/или путем использования видео- и фотосъемки, позволяющих осуществить проверку залога в режиме реального времени. При этом банк должен обеспечить хранение отчета о мониторинге, проведенного в том числе через видео- и фотосъемку, в соответствии с установленными сроками хранения кредитного досье.

Периодичность и способы мониторинга залога определяются банком самостоятельно в соответствии с кредитной/залоговой политикой и зависит от качества кредита и других факторов, в том числе от вида залога с учетом риска потери. Мониторинг залога в виде движимого имущества должен проводиться по кредиту, сумма которого менее 300 000 сомов, не реже одного раза в год.

По кредиту, сумма которого составляет 300 000 и более сомов, мониторинг залога в виде движимого имущества должен проводиться:

- не реже одного раза в полгода, если кредит обеспечен на 30 и более процентов движимым имуществом;

- не реже одного раза в год, если кредит обеспечен менее чем на 30 процентов движимым имуществом.

Обязательным условием должно быть обеспечение банком контроля за сохранностью заложенного имущества. При этом особое внимание необходимо обратить на следующие моменты:

- снизилась ли рыночная стоимость обеспечения;

- имеются ли какие-либо факторы, снизившие ликвидность залога со времени последней проверки;

- обеспечивается ли сохранность залога.

Все эти меры помогут банку в выявлении возможных тенденций к ухудшению состояния заемщика, а, следовательно, и кредита. Чем быстрее будут выявлены и определены эти тенденции, тем оперативнее банк сможет принять необходимые меры по исправлению ситуации и обеспечить защиту своих интересов.»;

6) пункт 1 Приложения 1 к Положению дополнить абзацем восемнадцатым следующего содержания:

«- согласие супруга/супруги клиента на получение кредита (по кредитам свыше 300 000 (триста тысяч) сомов на одного заемщика и при получении кредита, при наличии действующих кредитов);»;

7) пункт 16-1 Приложения 1 к Положению изложить в следующей редакции:

«16-1. Отчет о целевом использовании, подтвержденный документами (договоры, акты приемки, счета-фактуры, накладные и т.п.), при их наличии, в зависимости от целей кредитования, за исключением кредита в размере не более 300 000 сомов и кредитов в размере не более 500 000 сомов при перечислении денежных средств банком в безналичной форме на счет продавца / поставщика товаров и/или услуг.».

5. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции по работе с банковскими счетами, счетами по банковским вкладам (депозитам)» от 31 октября 2012 года № 41/12 следующие изменения:

В Инструкции по работе с банковскими счетами, счетами по банковским вкладам (депозитам), утвержденной вышеуказанным постановлением:

1) пункт 11 дополнить абзацем двадцать седьмым следующего содержания:

«Эскроу-счет по виртуальным активам - специальный счет, открываемый на основе трехстороннего договора, заключенного между поставщиком услуг виртуальных активов, клиентом и банком, предназначенный для учета и блокирования денежных средств до наступления обстоятельств либо выполнения обязательств, предусмотренных договором, после чего банк осуществляет перечисление денежных средств продавцу виртуальных активов. При этом виртуальные активы понимаются в значении Закона Кыргызской Республики «О виртуальных активах», а операции банка совершаются в пределах услуг с виртуальными активами в соответствии с Порядком предоставления услуг, связанных с виртуальными активами утвержденным постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 3 февраля 2023 года № 2023-П-14/8-2-(НПА).»;

2) абзац второй пункта 15-1 изложить в следующей редакции:

«К специальным счетам могут относиться эскроу-счет, целевой рекультивационный счет, депозит нотариуса, эскроу-счет по виртуальным активам.».

6. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами» от 31 мая 2017 года № 21/5 следующие изменения:

в Инструкции «О требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами», утвержденной вышеуказанным постановлением:

1) в первом абзаце пункта 7 цифру «15%» заменить цифрой «20%»;

2) в пункте 9 слова «от одного расчетного показателя» заменить словами и цифрами «от 300 001 сомов»;

3) в пункте 13:

- подпункт 5 изложить в следующей редакции:

«5) максимальный размер кредита не должен превышать восьмидесяти процентов справедливой стоимости приобретаемого или строящегося жилья. Кредит может быть выдан в размере ста процентов справедливой стоимости приобретаемого или строящегося жилья в случаях предоставления:

- дополнительного залога в виде связанного депозита или недвижимости в размере/справедливой стоимостью не менее сорока процентов справедливой стоимости приобретаемого или строящегося жилья;

- недвижимости со справедливой стоимостью не менее ста сорока процентов от суммы кредита, отвечающей требованиям законодательства Кыргызской Республики, нормативных правовых актов Национального банка и внутренним документам банка.»;

- подпункт 7 признать утратившим силу;

4) дополнить пунктом 19-1 следующего содержания:

«19-1. Банки с государственной долей участия в уставном капитале банка в размере 50 и более процентов вправе проводить расчетно-кассовые операции по льготным тарифам при обслуживании органов государственной / исполнительной власти Кыргызской Республики с учетом требований подпункта 4 пункта 12 настоящей Инструкции.»;

5) абзац первый пункта 21 изложить в следующей редакции:

«21. Каждый кредит, выдаваемый аффилированному или связанному с банком лицу (за исключением кредита на сумму до 300 000 сомов и межбанковского кредита в ходе обычной корреспондентской деятельности), должен быть обеспечен залогом,

стоимость реализации которого составляет не менее:».

7. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О ликвидации банков» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-5-(НПА) следующее изменение:

в Положении «О ликвидации банков», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- пункт 25 дополнить подпунктом 15 следующего содержания:
«15) отчет об исполнении плана ликвидации банка.».

8. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков Кыргызской Республики» от 12 октября 2022 года № 2022-П-12/63-1-(НПА) следующие изменения:

в Инструкции по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков Кыргызской Республики, утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) подпункт 1 пункта 25 дополнить абзацем следующего содержания:

«и) активы или их часть, обеспеченные гарантиями международных финансовых организаций, имеющих долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «AAA», который присвоен рейтинговым агентством Standard & Poor's, или равнозначный рейтинг, который присвоен одним из рейтинговых агентств Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS), Moody's Investors Service и другими рейтинговыми агентствами, соответствующими критериям, установленным пунктом 3 Положения «Об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 14 декабря 2022 года № 2022-П-12/78-7-(НПА).»;

2) подпункт 2 пункта 18 дополнить абзацем следующего содержания:

«При этом часть инструментов капитала и долговых инструментов может быть включена в состав дополнительного капитала Первого уровня с разрешения Национального банка по письменному заявлению Совета директоров банка.».

9. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «Об ограничениях кредитования» от 12 апреля 2023 года № 2023-П-12/23-5-(НПА) следующие изменения:

в Инструкции «Об ограничениях кредитования», утвержденной вышеуказанным постановлением:

в пункте 9:

- подпункт 2 изложить в следующей редакции:

«2) Требования или забалансовые обязательства, принятые банком, по которым имеется государственная гарантия или поручительство, выданное по решению Кабинета Министров Кыргызской Республики, субъекту национальной экономики, в том числе в целях содействия в обеспечении национальной и продовольственной безопасности страны.»;

- второй абзац подпункта 3 изложить в следующей редакции:

«Указанные в пунктах 8 и 9 настоящей Инструкции кредиты, выданные государственным органам Кыргызской Республики, и гарантии/поручительства, выданные по решению Кабинета Министров Кыргызской Республики, должны быть оформлены соответствующим образом, включая подтверждение отражения их в бюджете Кыргызской Республики в соответствии с законодательством Кыргызской Республики. При этом общая сумма гарантии/ поручительств, выданных по решению Кабинета Министров Кыргызской Республики, не должна превышать 60% размера чистого суммарного капитала банка.».

10. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском при предоставлении проектного финансирования коммерческими банками» от 26 апреля 2023 года № 2023-П-12/27-8-(НПА) следующее изменение:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском при предоставлении проектного финансирования коммерческими банками», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- пункт 8 дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«При этом кредиты, обеспеченные гарантией/поручительством, выданным по решению Кабинета Министров Кыргызской Республики, исключаются из расчета вышеуказанного ограничения. Общая сумма таких гарантий/поручительств не должна превышать 60% размера чистого суммарного капитала банка.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 24 ноября 2025 года
№ 2025-П-07/62-2-(ДКП)**

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 5, 13, 63 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 11,00 процента годовых.
2. Настоящее постановление вступает в силу с 25 ноября 2025 года.
3. Управлению денежно-кредитной политики разместить информацию о размере учетной ставки на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение 1 (одного) рабочего дня со дня принятия настоящего постановления.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление денежно-кредитной политики.

Председатель

М. Тургунбаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 24 ноября 2025 года
№ 2025-П-07/62-3-(ДКП)**

О графике заседаний Правления Национального банка Кыргызской Республики на 2026 год по вопросу о размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьей 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить график заседаний Правления Национального банка на 2026 год по вопросу о размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики (прилагается).

2. Управлению денежно-кредитной политики в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня принятия настоящего постановления:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- направить настоящее постановление в Администрацию Президента Кыргызской Республики и Жогорку Кенеш Кыргызской Республики.

3. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление денежно-кредитной политики.

Председатель

М. Тургунбаев

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 24 ноября 2025 г.
№ 2025-П-07/62-3-(ДКП)**

ГРАФИК ЗАСЕДАНИЙ

Правления Национального банка Кыргызской Республики на 2026
год
по вопросу о размере учетной ставки Национального банка
Кыргызской Республики

Дата проведения заседания*	Наименование вопроса
26 января	О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики.
23 февраля	1. Отчет о денежно-кредитной политике. IV квартал 2025 года; 2. О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики.
27 апреля	О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики.
25 мая	1. Отчет о денежно-кредитной политике. I квартал 2026 года; 2. О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики.
27 июля	О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики.

24 августа	1. Отчет о денежно-кредитной политике. II квартал 2026 года; 2. О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики.
26 октября	О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики.
30 ноября	1. Отчет о денежно-кредитной политике. III квартал 2026 года; 2. О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики.

*Примечание:

- в случае если дата будет объявлена нерабочим днем в Кыргызской Республике, заседание Правления Национального банка Кыргызской Республики будет проведено на следующий рабочий день;
- заседания Правления Национального банка Кыргызской Республики по вопросу о размере учетной ставки могут проводиться вне графика в зависимости от экономической ситуации в Кыргызской Республике.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 3 декабря 2025 года
№ 2025-П-12/64-5-(ПС)**

О временном ограничении взимания комиссионного вознаграждения по денежным переводам

В соответствии со статьями 5, 9, 41 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», статьей 11 Закона Кыргызской Республики «О банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Коммерческим банкам и платежным организациям запрещается:
 - взимать комиссионное вознаграждение (комиссии) с клиентов – физических лиц за оказание услуг по осуществлению денежных переводов в национальной валюте внутри Кыргызской Республики, проводимых посредством мобильных приложений и интернет-банкинга;
 - взимать комиссионное вознаграждение с получателей денежных переводов при получении на территории Кыргызской Республики денежных переводов, осуществляемых по международным системам денежных переводов, без открытия счета.

2. Установить, что требования нормативных правовых актов Национального банка Кыргызской Республики, регулирующие взимание комиссионного вознаграждения (комиссий) за оказанные услуги, распространяются на коммерческие банки, платежные организации и операторов международных систем денежных переводов в части, не противоречащей настоящему постановлению.

3. Настоящее постановление вступает в силу с 1 января 2026 года и действует до 31 декабря 2026 года.

4. Отделу «Секретариат Правления» в течение 3 (трех) рабочих дней со дня принятия настоящего постановления довести его до сведения управления методологии надзора, управления банковского надзора, управления цифровых финансовых технологий, управления надзора за платежными системами, юридического управления, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Признать утратившим силу постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О мерах по повышению доступности банковских услуг» от 23 октября 2024 года № 2024-П-14/55-1-(ПС).

6. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

7. Управлению методологии надзора в течение 3 (трех) рабочих дней со дня официального опубликования настоящего постановления довести его до сведения ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», коммерческих банков, платежных организаций и операторов международных систем денежных переводов.

8. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление методологии надзора.

Председатель

М. Тургунбаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**Постановление Правления
Правления Национального банка
Кыргызской Республики
от 17 декабря 2025 года
№ 2025-П-14/67-5-(НПА)**

**О внесении изменений
в постановление Правления Национального банка
Кыргызской Республики «Об утверждении Положения
«О специальном регулятивном режиме»
от 12 августа 2020 года № 2020-П-12/45-3-(НПА)**

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О специальном регулятивном режиме» от 12 августа 2020 года № 2020-П-12/45-3-(НПА) (прилагаются).

2. Настоящее постановление вступает в силу со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для

включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению цифровых финансовых технологий в течение 3 (трех) рабочих дней со дня официального опубликования настоящего постановления довести его до сведения коммерческих банков, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», операторов платежных систем и платежных организаций, ОЮЛ «Ассоциация Операторов Платежных Систем КГ (КЕЙ-ДЖИ)», ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», ОЮЛ «Ассоциация микрофинансовых организаций», ОЮЛ «Национальная ассоциация кредитных союзов и кооперативов Кыргызстана», микрофинансовых организаций, кредитных союзов.

5. Отделу «Секретариат Правления» со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения структурных подразделений, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление цифровых финансовых технологий.

Председатель

М. Тургунбаев

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 17 декабря 2025 года
№ 2025-П-14/67-5-(НПА)**

**Изменения
в постановление Правления
Национального банка Кыргызской Республики
«Об утверждении Положения
«О специальном регулятивном режиме»
от 12 августа 2020 года № 2020-П-12/45-3-(НПА)**

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О специальном регулятивном режиме» от 12 августа 2020 года № 2020-П-12/45-3-(НПА) следующие изменения:

в Положении «О специальном регулятивном режиме», утвержденном вышеуказанным постановлением:

1) пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1. Настоящее Положение «О специальном регулятивном режиме» (далее – Положение) определяет порядок создания специального регулятивного режима для апробирования (тестирования) и внедрения инновационных технологий/решений в сфере банковских и платежных операций/услуг (далее – банковские операции/услуги), включая операции/услуги, которые связаны с виртуальными активами, обеспеченными национальной или иностранной валютой (далее – операции с виртуальными активами), в ограниченной контролируемой среде, а также определяет порядок участия и требования к участникам специального регулятивного режима, в том числе в рамках государственных инициатив, направленных на внедрение цифровых технологий и повышение финансовой доступности.

Требования нормативных правовых актов Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) применяются к участникам специального регулятивного режима с учетом условий специального регулятивного режима и особенностей,

предусмотренных настоящим Положением и решениями комитета Национального банка, в функции которого входит введение специального регулятивного режима (далее – Комитет). Комитет при рассмотрении заявки на участие в специальном регулятивном режиме имеет право привлекать независимых специализированных экспертов.

Банковские операции/услуги в рамках специального регулятивного режима должны быть готовы к тестированию в реальных рыночных условиях в ограниченном масштабе и на стадии минимального коммерческого жизнеспособного продукта.

Внедряемые инновационные технологии/решения в сфере банковских операций/услуг в рамках специального регулятивного режима должны соответствовать следующим критериям:

- инновационные технологии/решения, предлагаемые для применения в банковских/платежных операциях и/или оказания банковских/платежных услуг, являются новыми в сфере банковских операций/услуг и направлены на расширение финансовой доступности для пользователей по сравнению с традиционными банковскими продуктами;

- осуществление банковских операций/услуг было ограничено нормативными правовыми актами Кыргызской Республики;

- отсутствуют ограничения по совмещению своей деятельности с иной деятельностью, в том числе ограничения по виду и перечню предоставляемых операций, согласно законодательству Кыргызской Республики, за исключением операций с виртуальными активами;

- операции и услуги не регулируются нормативными правовыми актами Кыргызской Республики и/или отсутствует прямой запрет на проведение операций;

- банковские операции/услуги основываются на новых технологиях/решениях, ранее не применявшихся в банковском или платежном секторе);

- внедряемая инновационная технология/решение обладают потенциалом снижения рисков, сокращения издержек, а также повышения прозрачности и кибербезопасности;

- внедряемые инновационные технологии/решение, включая операции, связанные с виртуальными активами, в сфере банковских

и платежных операций/услуг являются дополнением, а не заменяют основную бизнес-деятельность.

Соответствие предлагаемых для апробирования (тестирования) инновационных технологий/решений в сфере банковских операций/услуг вышеизложенным критериям является обязательным для создания специального регулятивного режима.

Специальный регулятивный режим не предназначен и не может быть использован как средство обхода требований законодательства Кыргызской Республики и предъявляемых требований к участникам, оказывающим аналогичные виды банковских операций и/или услуг.

В рамках специального регулятивного режима не допускается предоставление преференций отдельным юридическим лицам, которые обеспечивают им более выгодные условия участия в специальных регулятивных режимах и/или в связи с участием в специальных регулятивных режимах.»;

2) пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. Основными задачами специального регулятивного режима для внедрения инновационных банковских операций и услуг, в том числе операций, связанных с виртуальными активами, являются:

- снижение правовой неопределенности и правовых рисков для участников рынка;

- определение приемлемых и доступных правил для пилотного использования инновационных банковских операций и услуг, а также операций с виртуальными активами;

- ускорение выбора и ввода на рынок инновационных банковских операций и услуг;

- выработка правовых и иных регулятивных требований для новых общественных отношений, возникших в результате внедрения инновационных банковских операций и услуг;

- повышение доступности, клиентоориентированности банковских операций/услуг для потребителей, а также снижение затрат на их внедрение, включая задачи по проверке новых технологий в реальной среде с целью оценки их устойчивости, применимости, экономической целесообразности для эффективного интегрирования в банковскую инфраструктуру.»;

3) в пункте 3:

- абзац первый после слов «и/или услуг» дополнить словами «, в том числе операций с виртуальными активами,»;
- абзац второй после слов «банковских операций» дополнить словами «, включая операции с виртуальными активами,»;

4) пункт 4-1 после слов «услуги или технологии» дополнить словами «, в том числе операции с виртуальными активами,»;

5) в пункте 5:

- в абзаце втором слова «/Созаявителем (при наличии)» исключить;
- абзац третий изложить в следующей редакции:

«1) отсутствие нарушений обязательных экономических нормативов, запретов и ограничений, а также неисполненных мер воздействия в сфере противодействия финансированию преступной деятельности и легализации (отмывания) преступных доходов (далее – ПФПД/ЛПД), связанных с предлагаемыми к апробированию (тестированию) инновационными банковскими операциями и/или услугами, а также операциями с виртуальными активами на дату подачи заявки;»;

6) в пункте 6:

- абзацы четвертый - седьмой изложить в следующей редакции:

«Апробирование (тестирование)- процесс оказания, исследования, мониторинга и анализа услуги/технологий, имеющий своей целью апробацию услуги в соответствии с требованиями и условиями специального регулятивного режима.

Заявитель – юридическое лицо, поднадзорное Национальному банку, обратившееся с заявкой о создании специального регулятивного режима для внедрения инновационных/ой банковских операций и услуг/технологии, в том числе операций с виртуальными активами, и их дальнейшего тестирования.

Созаявитель – юридическое лицо, направившее совместно с Заявителем в Национальный банк заявку о проведении тестирования инновационных/ой банковских операций и услуг/технологий, в том

числе операции с виртуальными активами, в рамках специального регулятивного режима.

Участник специального регулятивного режима – Заявитель и Созаявитель (при наличии), осуществляющие тестирование инновационных банковских операций и услуг, в том числе операций с виртуальными активами, в соответствии с условиями специального регулятивного режима.»;

- абзац двенадцатый изложить в следующей редакции:

«Определения и термины в части инноваций и виртуальных активов соответствуют определениям и терминам, согласно законодательству Кыргызской Республики. В зависимости от вида операции, услуги/технологии, проходящей тестирование в рамках специального регулятивного режима, основные определения и термины могут содержаться в техническом задании об операции, услуге/технологии.»;

7) пункт 7 изложить в следующей редакции:

«7. Заявка о создании специального регулятивного режима (далее – Заявка) подается Заявителем и Созаявителем (при наличии) в Национальный банк. Заявителем в предоставлении операций с виртуальными активами могут выступать только коммерческие банки, операторы платежных систем и платежные организации.

В специальном регулятивном режиме для тестирования аналогичных операций и услуг или применяемых технологий при проведении операций и оказании услуг допускается одновременное участие нескольких участников специального регулятивного режима с учетом пункта 14-1 настоящего Положения в следующих случаях:

- если инициатором специального регулятивного режима выступает Национальный банк;

- если с даты начала действия специального регулятивного режима по аналогичным тестируемым операциям и услугам прошло не более 6 (шести) месяцев.

При этом срок одновременного участия участников специального регулятивного режима не может превышать срок действующего специального регулятивного режима, тестирующего аналогичную операцию и/услугу.»;

8) пункт 8 изложить в следующей редакции:

«8. В состав Заявки включаются:

- заявление по форме Приложения 1 к настоящему Положению, оформленное на бланке Заявителя, с ходатайством о создании специального регулятивного режима в соответствии с настоящим Положением, содержащее описание приложенных к заявлению документов, с подписью руководителя и заверенные печатью Заявителя и Созаявителя (при наличии), согласно требованиям законодательства Кыргызской Республики;

- информация о Заявителе и Созаявителе (при наличии) по форме Приложения 2 к настоящему Положению и письменное согласие Созаявителя;

- информация об операции, услуге/технологии по форме Приложения 3 к настоящему Положению, тестирование которой предлагается Заявителем;

- развернутая информация для оценки необходимости создания специального регулятивного режима к предлагаемой апробируемой услуге/операции;

- нотариально заверенные копии или электронные формы учредительных документов Созаявителя (при наличии) с реквизитами для получения подтверждения из соответствующих государственных органов с указанием суммы объявленного уставного капитала;

- заверенная надлежащим образом бухгалтерская/финансовая отчетность заявителя за последний отчетный финансовый год;

- документ, подтверждающий оплату за лицензию. Размер государственной пошлины за лицензию определяется в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

- оригинал доверенности на получение лицензии;

- письменное согласие Созаявителя на осуществление плановых/внеплановых инспекторских проверок на местах в рамках специального регулятивного режима со стороны Национального банка, если Созаявитель не является юридическим лицом, поднадзорным Национальному банку (Приложение 1-1);

- прогнозные экономические расчеты результатов, ожидаемых от

проведения предлагаемой операции и услуги.

Требование о предоставлении учредительных документов и бухгалтерской/финансовой отчетности не распространяется на лиц, поднадзорных Национальному банку, выступающих в качестве Созаявителя (при наличии).»;

9) предложение первое пункта 9 после слов «услуги/технологии» дополнить словами «с обоснованием инновационности продукта»;

10) абзац четвертый пункта 11 изложить в следующей редакции:

«- проводит экспертизу нормативных правовых актов Кыргызской Республики на предмет возможности внедрения инновационных технологий/решений в банковские операции/услуги, включая операции с виртуальными активами, в рамках текущих требований законодательства Кыргызской Республики.»;

11) пункт 12 изложить в следующей редакции:

«12. Если в ходе рассмотрения Заявки установлено, что законодательство Кыргызской Республики не препятствует оказанию услуги Заявителю (Созаявителю) или предусмотрены нормы лицензирования в законодательстве Кыргызской Республики, Заявителю (Созаявителю) направляется соответствующее разъяснение.»;

12) пункт 14 дополнить абзацами седьмым, восьмым и девятым следующего содержания:

«- инициирован специальный регулятивный режим для тестирования аналогичных операций и услуг или применяемых технологий при проведении операций и оказании услуг, с даты начала которого прошло более 6 (шести) месяцев;

- при предоставлении документов, не соответствующих требованиям настоящего Положения, или не в полном объеме более 3 (трех) раз, либо с нарушением установленных сроков.

Заявление Заявителя, получившего письмо с отказом в создании специального регулятивного режима с указанием причин отказа, повторно поданное в течении 6 (шести) месяцев со дня официального

отказа в рассмотрении документов по аналогичному вопросу, рассмотрению не подлежит.»;

13) абзац первый пункта 14-1 изложить в следующей редакции:

«14-1. Прием заявлений на создание специального регулятивного режима на тестирование банковской операций/услуг и операций с виртуальными активами, которые уже предоставляются другим(и) субъектом(ами) в рамках специального регулятивного режима осуществляется с дополнительным предоставлением следующей информации:»;

14) в пункте 15:

- абзац первый изложить в следующей редакции:

«15. Комитет на основании рассмотренных документов, включенных в состав Заявки, принимает следующие решения:»;

- абзац третий после слов «о выдаче» дополнить словами «или об отказе в выдаче»;

- дополнить абзацем следующего содержания:

«- о приостановлении или отзыве лицензии на осуществление банковских операций/услуг и операций с виртуальными активами, в рамках специального регулятивного режима при выявлении нарушений требований законодательства Кыргызской Республики, требований технического задания и/или возникновения нештатной ситуации/инцидента в процессе тестирования или до внесения соответствующих изменений в законодательство Кыргызской Республики и (или) нормативные правовые акты Национального банка в случае признания тестирования успешным. Участник СРР должен сдать временную лицензию в течении 30 (тридцати) рабочих дней и завершить платежи и расчеты (окончателность) платежей с другими участниками платежной системы.»;

15) пункт 20-1 изложить в следующей редакции:

«20-1. При проведении специального регулятивного режима Участники обязаны соблюдать требования по управлению рисками, по реализации политики «знай своего клиента», требования в сфере ПФПД/ЛПД, соблюдения банковской тайны, конфиденциальности

и защиты персональных данных, защиты прав и интересов потребителей и обеспечения безопасности проведения операций.»;

16) пункт 22-1 после слов «на осуществление банковских операций» дополнить словами «, а также операций с виртуальными активами»;

17) пункт 24 изложить в следующей редакции:

«24. Не позднее чем за 30 календарных дней до даты окончания тестирования, указанной в лицензии, Участник специального регулятивного режима может обратиться с письменным заявлением в Национальный банк о продлении тестирования и указанием причин, по которым такое продление целесообразно с приложением отчета согласно пункту 31 настоящего Положения. Такое заявление рассматривается в срок, не превышающий 15 рабочих дней.

В случае продления срока тестирования выносятся дополнительное решение Комитета с указанием новой даты окончания тестирования. Дополнительное решение Комитета о продлении срока тестирования может приниматься не более 1 (одного) раза и длительностью не более 6 (шести) месяцев. При продлении срока лицензии Комитет вправе внести изменения в техническое задание в одном из следующих случаев:

- при наличии рисков, которые выявлены в процессе инспекторской проверки;
- при установлении комиссий и тарифов по услугам выше рыночных;
- при наличии признаков монополизации рынка, включая доминирующее положение участника.
- и при других условиях, направленных на защиту прав потребителей и минимизацию риска.»;

18) пункт 26 изложить в следующей редакции:

«26. Участник специального регулятивного режима вправе начать тестирование с даты, указанной в лицензии. Участник вправе отказаться от тестирования до даты начала, указанной в лицензии, направив в Национальный банк соответствующее заявление не позднее чем за 5 (пять) рабочих дней до даты начала тестирования.

Заявление об отказе до начала тестирования должно содержать:

- реквизиты лицензии (номер, дата выдачи), сведения о дате начала тестирования;
- мотивированное обоснование с указанием причин (техническая неготовность, операционные риски, риски информационной безопасности, комплаенс-риски, рыночная нецелесообразность, иное), с приложением подтверждающих документов (при наличии);
- подтверждение отсутствия операций с потребителями в рамках специального регулятивного режима;
- подтверждение готовности к сдаче лицензии и отсутствия финансовых обязательств перед третьими лицами в рамках тестируемой услуги;
- контактные данные ответственного лица Участника.

Комитет, по итогам рассмотрения заявления принимает решение в порядке, установленном настоящим Положением, и направляет уведомление Участнику. В случае удовлетворения заявления действие лицензии прекращается, к Участнику применяются положения пункта 30 настоящего Положения, касающиеся к сдаче лицензии.»;

19) дополнить пунктами 26-1 - 26-5 следующего содержания:

«26-1. Участник вправе досрочно отказаться от тестирования по мотивированному заявлению в Национальный банк при наличии одной или нескольких из следующих оснований:

- выявление существенных рисков нарушения прав и (или) интересов потребителей (в том числе превышение пороговых значений показателей инцидентности/жалоб, установленных техническим заданием);
- выявление критических уязвимостей и (или) инцидентов информационной безопасности, создающих угрозу безопасности проведения операций, при невозможности их устранения в разумный срок;
- невозможность соблюдения требований в сфере ПФПД/ЛПД, соблюдения конфиденциальности и защиты персональных данных, и защиты прав и интересов потребителей;

- прекращение действия (расторжение) договоров с ключевыми контрагентами и (или) инфраструктурными провайдерами, критически необходимыми для оказания услуги;

- невозможность достижения ключевых количественных и качественных показателей, предусмотренных техническим заданием (ниже минимальных порогов, определенных в техническом задании и (или) решении Комитета), по результатам не менее двух отчетных периодов подряд;

- экономическая нецелесообразность продолжения тестирования;

- иные обстоятельства непреодолимого характера, препятствующие безопасному и добросовестному продолжению тестирования.

26-2. Уведомление о досрочном отказе в период тестирования подается не позднее чем за 10 (десять) рабочих дней до предполагаемой даты прекращения тестирования. В случае угрозы причинения ущерба правам и (или) интересам потребителей, угрозы финансовой стабильности Участника, а также при критических инцидентах информационной безопасности заявление подается незамедлительно, одновременно с введением Участником мер по приостановлению операций и защите клиентов.

Уведомление должно содержать:

- реквизиты лицензии и решение Комитета (при наличии) о продлении сроков тестирования;

- обоснование отказа от тестирования, с приложением соответствующих материалов;

- сведения о масштабах тестирования на дату заявления (число клиентов, число и объем операций, незавершенные операции/заявки, остатки и обязательства);

- план досрочного прекращения с указанием сроков и порядка информирования потребителей, возврата средств и (или) исполнения обязательств, урегулирования споров, закрытия/расторжения договоров, ведения горячей линии для потребителей, архивирования и защиты данных, выполнения требований в сфере ПФПД/ЛПД и по хранению журналов учета;

- сведения о реализованных/планируемых мерах по снижению рисков для потребителей и финансовой стабильности Участника;

- контактные данные ответственного лица Участника.

26-3. Национальный банк рассматривает заявление об отказе от тестирования и при необходимости запрашивает дополнительные сведения. По итогам рассмотрения Комитет принимает решение о досрочном прекращении тестирования и отзыве лицензии, а также, при необходимости, устанавливает условия досрочного прекращения, направленные на защиту прав и интересов потребителей и снижение рисков (включая сроки информирования, порядок завершения расчетов, дополнительные требования к раскрытию информации и отчетности). Участнику направляется соответствующее уведомление.

26-4. При досрочном отказе по инициативе Участника применяются положения пунктов 30, 35-1 и 35-2 настоящего Положения. Участник в срок, установленный Комитетом, завершает расчеты и исполнение обязательств перед потребителями и третьими лицами, информирует потребителей, сдает лицензию и представляет в Национальный банк итоговый отчет о досрочном прекращении с указанием причин и принятых мер по минимизации рисков.

26-5. Досрочное прекращение тестирования по инициативе Участника при добросовестном исполнении обязательств, предусмотренных настоящим Положением и техническим заданием, признании Комитетом достаточности мер по защите прав и интересов потребителей и отсутствии нарушений не влечет признания тестирования неуспешным согласно пункту 29 настоящего Положения.»;

20) пункт 31 изложить в следующей редакции:

«31. В срок не позднее 30 (тридцати) календарных дней до окончания срока лицензии или при достижении критериев с количественными и качественными показателями тестирования, установленных в техническом задании, Участник специального регулятивного режима направляет в Национальный банк отчет о результатах тестирования (далее - отчет), включающий:

- информацию о периоде (начале/завершении) предоставления услуг;

- информацию о количественных и качественных показателях, достигнутых в ходе тестирования, в соответствии с указанными в условиях технического задания и причин расхождения (при наличии);

- описание проблем, с которыми столкнулся Участник специального регулятивного режима в ходе тестирования, и принятые меры, в том числе с предложениями для рассмотрения внесения изменений в техническое задание;

- оценку востребованности услуги потребителями с документарным описанием (анкетирование, проведение опросника и т.д.);

- указание на положения нормативных правовых актов, которые могут препятствовать дальнейшему оказанию услуги;

- сведения о фактах жалоб потребителей, связанных с оказанием услуги с копией журнала в бумажном или электронном виде;

- сведения о рисках, реализовавшихся в ходе тестирования и принятых мерах;

- заполненную форму согласно Приложению 4 к настоящему Положению;

- предложения по дальнейшему нормативному регулированию банковской операции, подкрепленные с обоснованием, анализом и статистикой;

- предложения по дальнейшему нормативному регулированию банковской операции, в том числе по минимизации рисков.»

21) пункт 36 изложить в следующей редакции:

«36. В случае если тестирование признано успешным, Комитет выносит рекомендацию соответствующему структурному подразделению Национального банка по разработке проекта нормативного правового акта, исключающего препятствие оказанию услуг/операции, прошедших тестирование.

Национальный банк до начала внесения изменений в законодательство и/или нормативные правовые акты в случае необходимости может провести опрос с участников/потребителей рынка в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня вынесения решения Комитетом о заинтересованности реализации продукта/услуги на официальном интернет-сайте Национального банка и иными способами, определенными Комитетом.»;

22) дополнить пунктом 36-1 следующего содержания:«36-1. В случае признания тестирования успешным в соответствии с пунктом 34

настоящего Положения и после вступления в силу соответствующего нормативного правового акта Национального банка и (или) изменений в законодательство Кыргызской Республики, позволяющих осуществлять тестируемые операции/услуги в постоянном порядке, Участник обязан в течение 60 (шестидесяти) календарных дней получить соответствующую лицензию на осуществление банковских операций/услуги в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка и сдать ранее выданную лицензию, предоставленную в рамках специального регулятивного режима.»;

23) дополнить Главой 10 следующего содержания:

«Глава 10. Введение специального регулятивного режима по инициативе Национального банка

42. Национальный банк, в целях развития внедрения инноваций, повышения конкуренции и доступности финансовых услуг, вправе инициировать создание специального регулятивного режима (далее - инициативный специальный регулятивный режим) без предварительной Заявки со стороны потенциальных участников. Решение о запуске инициативного специального регулятивного режима принимается Комитетом.

43. Уведомление об инициативном специальном регулятивном режиме размещается на официальном интернет-сайте Национального банка и включает:

- цели, сроки и предполагаемые результаты инициативного специального регулятивного режима;
- описание и перечень операций/услуг, допускаемых к тестированию;
- перечень требований и ограничений с указанием критериев успешности, в том числе с указанием (при необходимости) требований к ПФПД/ЛПД, защите прав потребителей и кибербезопасности;
- сроки и порядок приема заявок от участников и критерии отбора;
- контактные данные уполномоченного структурного подразделения.

44. Заявки на участие в инициативном специальном регулятивном режиме подаются по форме и в сроки, установленные Национальным банком, с приложением документов, предусмотренных пунктом 8

настоящего Положения, с учетом особенностей проекта технического задания.

45. Отбор участников инициативного специального регулятивного режима осуществляется Комитетом по итогам оценки соответствия заявителей требованиям настоящего Положения и дополнительным критериям, указанным в уведомлении об инициативном специальном регулятивном режиме. По результатам отбора Комитет принимает решения, предусмотренные пунктом 15 настоящего Положения.

46. Техническое задание инициативного специального регулятивного режима утверждается Комитетом и является неотъемлемой частью выдаваемой лицензии.

47. Сведения об инициативных специальных регулятивных режимах, включая цели, сроки и итоги, подлежат размещению на официальном интернет-сайте Национального банка. Итоги рассматриваются в порядке, предусмотренном главой 7 настоящего Положения.

48. Инициативный специальный регулятивный режим проводится в срок, установленный решением Комитета, и подлежит продлению и (или) прекращению в порядке, предусмотренном главами 5 и 6 настоящего Положения.».